JUL 11 1955
JUL 22 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, JULY 6, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

52./383. n-rs. TREŠDIEN, 1955. GADA 6. JŪLIJĀ GADS

Latviešu laikraksts Amerika
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gallite. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.50 par 1 collas telpu 1. slejā

Nēru Belgradē

Jo tālāk no Maskavas, jo Indijas ministru prezidents kļūst runīgāks

Belgradē. — Pēc vizītes Vinē Indijas ministru prezidents Nēru ieradās Belgradē, kur viņu uzņēma Dienvidslavijas prezidents Tito. Uzrunājot Dienvidslavijas parlamentu, Indijas ministru prezidents pārliecināti sacīja, ka šai laikmetā par karu vispār vairs nevar runāt, kara iespēja nepastāv. Karš ir tikai barbariskās pagātnes atlieka. Tagad var runāt tikai par miermīlīgu koeksistenci un problēmu atrisināšanu miermīlīgu sarunu ceļā.

Belgradē Nēru bija spiests atzīt dzelzs priekškara esmi. Pirms piecām dienām Vinē Nēru bija daudz atturīgāks savos izteicienos. Kad Vinē Indijas ministru prezidentam vaicāja, ko viņš domā par dzelzs priekškaru, Nēru, izbrīnu rādīdams, atbildēja, ka nekāda priekškara neneesot manījis, nedz dzelzs, nedz kāda cita veida. Belgradē Nēru valoda jau bija daudz atklātāka. Viņš sacīja: „Mēs bieži dzirdam runājam par tādu dzelzs priekškaru. Sava taisnība tur tomēr ir. Bet," tai pašā laikā steidzās piebilst, „lielākais dzelzs priekškars ir tas, ko mēs izveidojam savā prātā."

KANADAS VALSTS SVĒTKOS

Maskavā. — Kanadas sūtniecībā Maskavā, Kanadas valsts svētku dienā 1. jūlijā, notika plašas viesības ar vadošo Padomju Savienības valdības, pārstāvju piedalīšanos. Kanadai un Kanadas sievietēm par godu tostus dzēra Mikojans, Kaganovičs un bij. ministru prezidents Maļenkovs, kuram reizi pa reizei ļauj pastaigāt apkārt, lai Rietumu aprindās nerastos doma, ka viņš jau būtu likvidēts. Sūtniecības ārpusē bija salasījies apmēram 200 cilvēku liels pūlis, kas uzgavilēja Kremļa dižvīriem, kad tie atstāja Kanadas sūtniecības telpas. Jo sevišķi skaļas ovācijas esot izpelnījies Georgijs Maļenkovs.

MASKAVA GRIB ATVIEGLINĀT SAVU SAIMNIECISKO NASTU

ATBRUŅOŠANĀS JAUTĀJUMS ŽENĒVAS KONFERENCĒ

Vašingtonā. — Sav. Valstu valdība Vašingtonā paskaidro: pašreiz ir iemesls domāt, ka Padomju Savienība Ženēvas lielo konferencē nāks ar tālejošiem atbrunošanās priekšlikumiem. Desmit gadu ilgā bruņošanās sacensība, kas ilgst jau kopš Otrā pasaules kara beigām, acīmredzot ir izrādījusies par daudz smaga Padomju Savienības saimniecībai. Lai šo nastu atvieglinātu, Maskava tagad it kā esot gatava sākt nopietni runāt par kopējas atbruņošanās politikas īstenošanu.

Pēc Sav. Valstu valdības izteikumiem var spriest, ka amerikāņu politika Ženēvā tiks izstrādāta sakarā ar minētajām atbruņošanās cerībām. Ja Padomju Savienība patiesi ir nolēmusi uzsākt bruņošanās samazināšanu, kas līdz ar to nozīmētu arī saspīlējuma samazināšanu, tad krievi var rēķināties ar visdzīvāko Rietumu lielvalstu sadarbību.

Paredzot atbruņošanās iespējas pārrunāšanu Ženēvas konferencē, automatiski izraisās arī jautājums par Vācijas apvienošanu. Sav. Valstu valdība šai sakarā paskaidro, ka līdzīgi atbruņošanās cerībām pastāv arī cerības par Vācijas apvienošanu. Tā, piemēram, lai Padomju Savienība pierādītu Rietumu lielvalstīm savu nopietno atbruņošanās gribu, tai vajadzētu piekāpties Vācijas apvienošanas jautājumā.

Kārtējo reizi Rietumu, jo sevišķi Sav. Valstu diplomāti ir tādu optimistisku cerību pārņemti, ka līdz šim tik labi pazīstamā un rūgtos piedzīvojumos iemācītā Padomju Savienības viltība ir pilnīgi aizmirsusies.

Doma, ka Padomju Savienības pārstāvis 4 lielvalstu valdību galvu konferencē Ženēvā varētu proponēt kopējā atbruņošanās plāna pieņemšanu, radās tīru saimniecisku aplēsumu rezultātā. Atomieroču ražošanas sacensība ir ārkārtīgi dārga. Tāpat bezgala dārgi izmaksā tādas aviācijas nepārtraukta palielināšana un modernizēšana, kas atomieročus spētu nogādāt 5000 jūdžu līdz mērķiem ienaidnieka territorijā. Ja jau Sav. Valstu modernā rūpniecība un stabilā iekšējā saimniecība nepārprotami jūt šīs bruņošanās smagumu, tad Padomju Savienībai to vajag izjust vēl daudz vairāk. Ja arī Padomju Savienībai aviācijas un atomattīstības laukā ir izdevies pietuvoties Sav. Valstīm, tad tas ir noticis ar ārkārtīgu rūpniecības samazināšanu pārējās nozarēs. Uz īsu laiku Pad. Savienība varēja koncentrēties vienā virzienā, varēja uzņemties bruņošanās sacensību ar Sav. Valstīm. Bet tikai uz īsu laiku. Šādas vienvirziena rūpniecības koncentrācija vairāku gadu tecējumā nozīmētu saimniecisku bojā eju Padomju Savienībai. Maskava to saprot. Izmantojot Rietumu pasaules ārkārtīgo miera dziņu, komūnisti ar atbruņošanās solījumiem tagad gatavojas atslogot savu rūpniecību un līdz ar to pagarināt savu mūžu.

Sav. Valstu valdība necer, ka Ženēvas konferences laikā izdotos panākt jebkādu progresu atbruņošanās jautājumā. Pastāv vienīgi cerības par savstarpējas vienošanās panākšanu par atbruņošanos kā tādu, detaļu izstrādāšanu atstājot tālākām konferencēm un sanāksmēm. Domājams, ka Sav. Valstis pievienosies Padomju Savienības plāniem armiju samazināšanā, kur paredzēts, ka Sav. Valstīm un Padomju Savienībai (iespējams arī, ka komūnistu Ķīnai) tiks atstāti 1—1.5 milj. vīru zem ieročiem, kamēr Anglijas un Francijas armijas tiktu samazinātas līdz 650.000 vīriem katra. Katrā ziņā Sav. Valstis izrāda daudz lielāku interesi armiju skaitliskai nekā procentuālai samazināšanai, kā to sākumā bija paredzējusi Padomju Savienība.

Baltiešu pateicība Dr. Portuondo

AN sesijai Sanfrancisko beidzoties, 26. jūnijā pie Kubas delegāta ieradās Ziemeļkalifornijas baltiešu studentu komitejas delegācija, kas viņam pateicībā par drošsirdīgo uzstāšanos mazo tautu labā pasniedza mākslinieciski darinātu adresi. Delegācijā bija igaunis H. Jogis, latvietis Andris Kalniņš un Ausma Ozola (no Berkeley universitātes) un vairāki citi pārstāvji. Kad studentes, kas bija ieradušās tautas tērpos, pasniedza Portuondo baltas rozes, tas bija ļoti aizkustināts, un viņa acīs pamirdzēja asaras.

Atbildot apsveicējiem, Portuondo teica, ka viņu jau ilgu laiku nodarbina Baltijas valstu jautājums un šo tautu liktenis viņam labi pazīstams. Viņš turpināšot vēl ar lielāku dedzību savu darbu Apvienotās Nācijās mazo tautu labā.

Arī Ziemeļkalifornijas baltiešu komiteja ar igauni J. Ostratu priekšgalā ieradās pie Portuondo un Filipīnu delegāta Romulo, kuriem izteica pateicību visu latviešu, lietuviešu un igauņu vārdā. Pateicības telegrammas Portuondo nosūtīja Komitejas Latvijas, Lietuvas un Igaunijas brīvībai, DV Kanadas valde un Baltijas tautu federācijas prezidijs. Bez tam pateicības telegramma nosūtīta arī Kubas prezidentam Batistam.

LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne Dr. Portuondo nosūtījis šādu pateicības telegrammu: „Kanadā dzīvojošo 12.000 latviešu vārdā izsaku Jums sirsnīgu pateicību par Jūsu drošsirdīgo un drīļi pateso runu Apvienoto Nāciju konferencē 23. jūnijā. Ar gandarījumu un dziļu prieku mēs vērtējam Jūsu cīņu par brīvu un neatkarīgu Latvijas valsti."

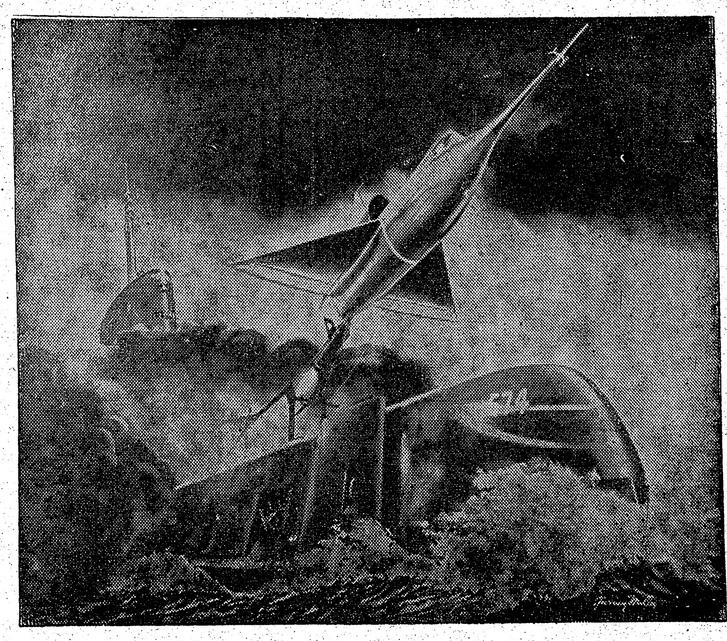

Pēdējais jaunums aviācijā. Iznīcinātājs ar atombumbu paceļas no atomenerģijas dzītas zemūdenes

VISPIRMS TIKSIES ‚TRĪS LIELIE'

Vašingtonā. — Sanfrancisko konference ir aizvadīta, un Sav. Valstu diplomāti ar apmierinājumu var konstatēt, ka Ženēvas konferences sākums vairs ir tikai laika jautājums. Nekādi politiski šķēršļi konferences izjaukšanai vairs nav gaidāmi. Baltais nams jau ir izstrādājis prezidenta Eizenhauera darba kārtību pirms konferences sākuma 18. jūlijā.

12. jūlijā Vašingtonā prezidentam Eizenhaueram paredzēta sastapšanās ar divdesmit astoņiem Kongresa pārstāvjiem no abām partijām, lai pārrunātu Sav. Valstu politiku Ženēvā. 16. jūlijā Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēdes laikā Parīzē sastapsies trīs Rietumu lielvalstu ārlietu ministri, lai vēl pēdējā brīdī pārliecinātos par kopējās politikas koordināciju. 17. jūlijā, dienu pirms tikšanās ar Padomju Savienības ministru prezidentu Bulgāņinu, Ženēvā sastapsies Sav. Valstu prezidents Eizenhauers, Anglijas ministru prezidents Īdens un Francijas ministru prezidents Fors, lai, konferencei sākoties, nebūtu nekādu šaubu par Rietumu lielvalstu politiskās stratēģijas vienotību.

Rietumu diplomātiskās aprindās valda nenoliedzama pārliecība, ka lielo konferenci Ženēvā beigsies ar labiem panākumiem, jo Padomju Savienība pēdējā laikā nav skopojusies ar savas „labās gribas" pierādīšanu. Sanfrancisko konferences laikā Molotovs viens pats piesmaidīja visas Sav. Valstis, kas, protams, norāda Padomju Savienības labvēlīgo politiku! Amerikāņu lidmašīnas nogāšanu Sanfrancisko konferences laikā Sav. Valstu prezidents Eizenhauers ieskata par vietēja rakstura incidentu, kam nav sakara ar Padomju Savienības politiku. Un bez tam taču Molotovs izteica gatavību segt pusi no zaudējumiem un pie tam vēl atvainojās! Redzot Padomju Savienības laipno seju un gatavību sadarboties, Rietumu lielvalstis ir spiestas atkāpties no savas līdzšinējās neuzticības un skepses pret Maskavas solījumiem, jo citādi pārējās pasaules acīs Rietumu lielvalstis būs tās, kas negrib sadarboties ar Padomju Savienību un nav ieinteresētas vispārējā miera veicināšanā.

Burmas ministru prezidents Vašingtonā

Sav. Valstu prezidents Eizenhauers un Burmas ministru prezidents U Nu pārrunā komūnistu Ķīnā apcietināto amerikāņu lidotāju jautājumu.

Vašingtonā. — Pēc sarunām ar Sav. Valstu prezidentu Eizenhaueru Burmas ministru prezidents Vašingtonā preses pārstāvjiem izteicās, ka sarunu laikā pārrunāts komūnistu Ķīnā apcietināto amerikāņu lidotāju jautājums un iztirzātas ASV uz Āziju rīsa eksporta sekas. Burmas ministru prezidentam jo sevišķi akūts likās rīsa jautājums, Izrādās, ka Sav. Valstis eksportē sava rīsa pārpalikumu uz Āziju, uz tādām Āzijas valstīm, kas līdz šim rīsu ievedušas no Burmas. Sav. Valstu iejaukšanās stipri apgrūtina Burmas saimniecību.

Pēc Vašingtonas sarunām abi valstsvīri izdeva kopēju komūnikē, kurā atkārtoti uzsvērta Burmas un Sav. Valstu draudzība, demokratijas un pasaules miera aizstāvēšana, kā arī sekošana Apvienoto Nāciju chartai. Burmas ministru prezidents žurnālistiem lika saprast (kopējā komūnikē tas netiek minēts), ka Burma ir gatava uzņemties starpnieka lomu Formozas problēmas atrisināšanā, ja vien Sav. Valstis un komūnistu Ķīna to tā vēlētos.

VEIKSMĪGĀ DABRA NEDĒĻA BEIGUSIES

3. jūlijā slēdza latviešu 4. lielo skautu un gaidu nometni Kanadā

200 Kanadas un dažas ASV latviešu skautu un gaidu vienības šogad no 25. jūnija līdz 3. jūlijam pulcējās gadskārtējā 4. lielajā nometnē Kanadas Lielupes (Grand River) skalstajā līcī agr. B. Lūša laukā īpašumā. Šinī nopietnā darba nedēļā nometnē, kas bija nosaukta Latvijas Lielupes vārdā, mūsu skauti un gaidas vingrinājās savās īpatnējās mākās un izdarībās. Bet tā bija arī jaunatnes nacionālās stājas pārbaude svešumā. Skautu un gaidu vadība ar jendas pr-ku vad. J. Treimani un vad. A. Martinsoni un komandantu Z. Šurinu priekšgalā bija pratuši jaunatnē radīt vajadzīgo interesi kopīgiem uzdevumiem, veselu nedēļu to mācot un stiprinot dzimtenes mīlestībā.

Nometni slēdza svētdien, 3. jūlijā, plkst. 3 pp. pēc parādes un balvu izsniegšanas. Šogad, pateicoties sabiedrības atsaucībai, balvu klāsts bija daudz kuplāks nekā iepriekšējos gados. Par laipnību un atsaucību, atļaujot savā īpašumā sarīkot nometni, skauti agr. B. Lūsim pasniedza īpašu kokā darinātu 4. nometnes ordeni. B. Lūsis, saņemot balvu, teica atzinīgus vārdus vadībai, skautiem un gaidām, kas bijuši disciplinēti un apliecinājuši savu latvisko stāju.

„Šī nometne bija skaista," teica LNAK valdes pr-dis A. Svenne, „un skaists ir tas, kam nevar neko pielikt, nedz atņemt." A. Svenne pasvītroja, ka vadītāji ir sava uzdevuma augstumos un jaunatne atrodas drošās rokās. „Tā ir labākā ķīla," nobeidza A. Svenne, „ka mūsu jaunatne augs Latvijai." Atzinīgus vārdus nometnes izskaņā veltīja arī Hamiltonas LB pr-ks. O. Zvirgzdugrauds.

Svinīgs bija nometnes karogu nolaišanas brīdis, kad karstajā saules tveicē laukumā ap mastu braši nostājās skauti un gaidas. Taču vēl nozīmīgākas un svinīgākas bija minūtes ,kad laukumā ienesa vienīgo no Latvijas atvesto skautu karogu. Lūgšana — Svēts mantojums — diženi skanēja svešās Lielupes krastos. Kā tautas vienotājas un ceļa rādītājas skaņas tās atbalsojās tālu apkārtnē.

Šķiroties no gadskārtējās lielās nometnes, skauti un gaidas aiznesa savās jaunajās sirdīs dzirkstis no nometnes ugunskura, ko aizdedzināja ar sērkociņu, kas atvests no Latvijas. Jaunieši apņēmās šīs dzirkstis glabāt dziļi un rūpīgi, lai tās kvēlas aiznestu uz brīvo Latviju. (Atreferējums par nometnes norisi un attēli sekos nākošajā LA n-rā).

Revolūcijas sekas Argentīnā

Perons zaudējis daļu popularitātes

Buenosairesā. — Mūrnieki un galdnieki drīz būs salabojuši galsa uzbrukuma laikā sagrautās Argentīnas galvaspilsētas valdības ēkas. Bumbu krāteri ir aizbērti un nogalinātie apraksti. Osta ir atkal pilna kustības un galsa satiksme kā agrāk vieno Argentīnu ar pārējo pasauli. Taču tās ir lietas, ko varēja atjaunot. Bet vai izdosies atjaunot arī sagrauto Argentīnas prezidenta Perona reputāciju, vai izdosies atjaunot viņa diktatorisko varu, ir pavisam cits jautājums.

Stingrais pamats, ko Perons sev līka deviņus garus gadus, ir palicis salodzījies un nedrošs. Ja tas vienreiz jau draudēja apgāzties, tad nav nekādas garantijas, ka nākamreiz tas jau neapgāžas pavisam.

Tomēr, revolūcija Argentīnā ir beigusies, bet cīņa ap varu turpinās. Ja arī ārēji Perons vēl liekas neapšaubāms diktators, tad patiesībā viņa vara pēc revolūcijas ir krietni mazinājusies un argentīnieši nemaz nebūtu pārsteigti, ja pienāktu diena, kad Perons būtu spiests atkāpties no amata ar labu vai ļaunu. — Vienā pusē stāv Argentīnas armija un otrā — vispārējā strādnieku apvienība ar 6 milj. biedru, Perona partija un federālā policija. Rīvēšanās šo organu starpā ir pastāvējusi jau gadiem ilgi, tikai līdz šim Peronam vienmēr ir izdevies visus strīdus laikā apturēt un apklusināt. Revolūcijas dienai pienākot, armija tomēr izrādījās tā, kas paglāba Peronu un viņa valdību. Bez armijas, bez kara ministra ģen. Lucero armijas vienībām, kas uzņēmās cīņu Perona pusē, Argentīnas diktātora dienas jau sen būtu skaitītas. Armijas aktīvitāte revolūcijas laikā tagad liek sevi manīt arī pēc revolūcijas. Armija negrib valdīt Argentīnā, bet grib savu balsi valdībā. Peronam atliek vai nu klausīt armijai, vai arī rēķināties ar jaunu sacelšanos, bez jebkādām izredzēm pastāvēt. Vairums Argentīnas armijas vadošo virsnieku ir aktīvi katoļu baznīcas atbalstītāji un cenšas piespiest Peronu izvēlēties zelta vidus ceļu un salabt ar baznīcu. Nevar noliegt, ka viņiem jau ir zināmi panākumi. Argentīnas prese ir izbeigusi savus agrākos uzbrukumus katoļu baznīcai un pats Perons paskaidro, ka Argentīnas vēlētāju rokās tiks atstāta jautājuma izšķiršana par turpmākām valsts attieksmēm ar baznīcu.

Revolūcijas sekas ir skaidri manāmas: Perons ir zaudējis daudz no savas agrākās popularitātes strādnieku aprindās — viņa līdzšinējām lielākajām atbalstītājām. Tāpat neapmierinājums tiesī sakarā ar prezidenta Perona cīņām pret katoļu baznīcu ir manāms arī federālās policijas rindās un Perona partijā.

Tautas „retināšanas" bilance

Gaŗās nedēļas nogales rezultātā Sav. Valstīs līdz svētdienas vakaram nogalinātas 431 persona. Tā kā arī pirmdiena, 4. jūlijs Sav. Valstīs ir svināma diena, tad sagaida, ka nogalināto skaits vēl pieaugs. Pagājušā gadā, svinot valsts svētkus — 4. jūliju, Sav. Valstīs dažādos nelaimes gadījumos tika nogalinātas 623 personas. Kanadas gaŗajā nedēļas nogalē arī līdz svētdienas vakaram nogalinātas 93 personas.

Ievēlēta jauna LSCS vadība

Vasaras sestdienas tveicē 2. jūlijā Toronto pulcējās mūsu studējošās jaunatnes pārstāvji no visa Amerikas kontinenta, lai savā gadskārtējā kongresā, šoreiz Torontō, sv. Andreja baznīcā, pārrunātu savas aktuālās problēmas un ievēlētu vadību nākošajam darbības posmam.

Pēc spraigām divu dienu debatēm, mainoties nopietnam darbam ar deju priekiem sestdienas vakara ballē, jauno akadēmiķu saime pieņēma daudzus svarīgus lēmumus un atzinumus, par ko sīkāks atreferējums sekos LA nākošajā n-rā. Nākošā gada kongresu vienojās rīkot rudenī Mineapolē, universitātes telpās. Par LSCS prezidija priekšsēdi ievēlēja stud. ing. Alfonsu Kalnu no Kanadas, viņa vietniekiem tautsaimniecības maģistru Nikolaju Būlmani, valdē Egīlu Tanni, Uldi Matīsu, Vitu Bramani un Margrietu Zichmani.

BALTIEŠI ‚IZVADA' MOLOTOVU NO ŅUJORKAS

Baltiešu „sagaidīšanas un izvadīšanas" dažādās ASV pilsētās Molotovam droši vien bija rūgts piliens viņa ceļojumā uz AN jubilejas sesiju Sanfrancisko. Šīs baltiešu demonstrācijas nepaliks bez ietekmes uz amerikāņu sabiedrību četru lielo konferences priekšvakarā, atgādinot padomju varas noziegumus pret mazajām tautām.

29. jūnijā, metot pēdējo atvadu skatu no Queen Elizabeth klāja uz Ņujorku, Molotovam atkal nācās sastapties ar naidīgo baltiešu plakātiem. Ielas otrā pusē, pretim kuģa piestātnei, pastaigājās piketētāji ar saviem plakātiem, uz kuriem bija šādi lozungi: „Molotov, kur ir tavs draugs Ribentrops?", „Dievs, Tava zeme deg! Stāvi klāt latviešiem viņu sāpju ceļā," „Molotov ,vai tu paraksīji Atlantijas un AN chartu?" Demonstranti ar plakātiem sapulcējās jau pāris stundas pirms kuģa aiziešanas. Apm. stundu pirms aiziešanas ieradās Molotovs ar saviem pavadoņiem vairākos automobiļos, stingrā policijas apsardzībā. Krievu automašīnas straujā gaitā iebrauca piestātnes bagāžas telpās, kuŗas padomju diplomāti vienmēr izmanto atbraucot vai aizbraucot, lai nebūtu jāsastopas ar vienkāršajiem pasažieŗiem.

Demonstrācijas ierosinātāji bija lietuvieši, kas māca ar aicinājumu tikai iepriekšējā vakarā. Ar nožēlu jāsaka, ka latviešu organizācijas neatsaucās šim aicinājumam. Vienīgi V. Kaminskis, kas ar savu Dzintarzemes grupu līdz šim piedalījies visās protesta demonstrācijās, arī šoreiz pēc negulētas nakts, kas pavadīta darbā, ieradās ar saviem plakātiem ostmalā.

Baltieši Sanfrancisko bija paredzējuši rīkot piketēšanu pie operas nama AN sesijas slēgšanas dienā, 26. jūnijā. Bet tā kā krievu delegācija jau bija atstājusi Sanfrancisko iepriekšējā dienā, tad baltieši no sava nodoma atteicās. Sanfrancisko tautieši var būt apmierināti ar spoži izdevušamies demonstrācijām krievu delegātus sagaidot.

Atpakaļceļā no Sanfrancisko uz Ņuporku Molotovam iznāca sastapties ar baltiešiem Čikāgā, kur viņam nācās uzkavēties trīs stundas, gaidot uz nākošo vilcienu. Kad Molotovs parādījās stacijas telpās vairāku krievu miesas sargu un amerikāņu policijas pavadībā, vispirms viņu skaļi apsveica kāda amerikāņu komūnistu organizācija. Pārējie skatītāji, apm. 500 cilvēku, izturējās naidīgi pret šiem apsveicējiem. Tad parādījās latviešu, lietuviešu un igauņu plakātu nesēji. Viņu lozungi bija šādi: „Miers bez brīvības ir verdzība," „Komūnistu miers nozīmē pastāvīgu agresiju." Molotovs devās tieši uz priekšu, bet kāds veikls plakāta nesējs pieskrēja pie automobiļa, kurā Molotovs sēdās iekšā, un novietoja savu plakātu pie limuzīna loga.

Jaunieši, jūs gaida prieks un draudziba NIAGARĀ!
9. UN 10. JŪLIJĀ

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

ŠODIEN UN RĪT

I. SKRASTIŅS

Katrs no mums, mīdams nemierīgās dzīves raibo teku, vairāk vai mazāk apzināmies savu dzīves uzdevumu un veidojam savu īpatnējo, bieži dzīves uzdevumam neatbilstošo un sarežģīto mūža ceļu. Tomēr, uz brīdi apstājoties trokšņainā dzīves lielceļa malā, var novērot krasu atšķirību, kāda ir starp mūsu dzīvi pagātnē un tagadnē.

Vēl nesenajā pagātnē ap mums šalca dzimtenes bērzi, mūs ietekmēja senčēvu tikumi, un kā neizdzēšama dzīves daļa jau šūpuļī bija ierakstīts mātes stāsts par visa piedevēju mīlestību un pestīšanu, kas skanēja mums visiem ik dienas dzirdētā un tik labi saprotamā valodā. Šodien to visu atceroties, prāts kļūst gluži drūms.

Nemiera, netaisnības un posta vilnis, veldamies pāri mūsu dzimtenei, izrāva no mūsu vidus labākos cilvēkus un izmeta mūs tālu zemju svešos krastos. Izklīdināti svešas vides iespaidā, daudz zaudējuši un cietuši, mēs visiem spēkiem cenšamies atgūt zaudēto, jo cilvēka prāts sauc ķert un raut, kas raušams, jo mūžs iet uz vakara pusi, un, diemžēl, laika palicis tik maz. Pašmīlība čaukstošā dolara iespaidā aizvien vairāk aizņem mūsu sirdis to vietu, kuras kādreiz piederēja mīlestībai uz savu tuvāko un Dievu. Un ja vēl nesen mūsu vecākā paaudze par savas dvēseles kopējo, nemierīgā dzīves ceļa miera vietu uzskatīja savu balto baznīcu, tad šodien jāatzīst, ka stāvoklis acīm redzot ir mainījies, un ceļš uz baznīcu kļuvis gauži tāls...

Bet tautas nākotni veidojam nevis mēs, šisdienas cilvēki, ar mūsu grūti pelnītajiem, skanošajiem sudraba gabaliem, bet tie, kuri nāk pēc mums — mūsu bērni. Un mūsu tautas nākotne būs tik stabila, gaiša un nacionāla, cik stabili un nacionāli būs tās veidotāji — šisdienas jaunatne. Atbildību par to nesam, mēs, vecāki.

Ja tad, kad Latvijas brīvība būs atgūta, nebūs vairs dzīvot spējīgas latviešu tautas, kaps mūs neatbrīvos no tā lāsta, ko mums uzliks tie tautas dēli un meitas, kuriem mūsu vainas dēļ būs jācīnās par zaudētās nacionālās stājas atgūšanu.

Ir daudzas ģimenes, kur pavisam reta diena, kad domās vai atmiņās kāds aizstaigā uz verdzības važās kalto dzimteni un savu bērnu vidū piemin Latvijas vārdu. Ceļš, kas ved uz dzimteni, pamazām sāk aizaugt; laiks visu apklāj, un gadu no gada Latvija zaudē daļu savu.

Bet ja nu mēs esam nonākuši šīs neapstrīdami smagā konstatējuma un problēmas priekšā, necentīsimies no tās izvairīties, to atliekot uz vēlāku laiku, bet apstāsimies uz brīdi un padomāsim, kas darāms, lai glābtu savu jaunatni un tautas nākotni.

Apzinīgi vai neapzinīgi jaujot asimilēties saviem bērniem jaujot tiem aizmirst savu mātes valodu, latviešu tautas paražas un tikumus, mēs neglābjami iznīcināsim to spēku, kas, mums novecojot, varētu stāties mūsu vietā, lai turpinātu dzimtenes brīvības cīņu.

Nenoliedzama un neatņemama vainas apziņa gulsies uz mums, ja mēs, tēvi un mātes, un jaunatnei tuvāk vai tālāk stāvošā latviešu sabiedrība laikā neatvērsim savas materiālās kārēs aizmiglotās acis un nepalīdzēsim mūsu jaunatnei atbrīvoties no asimilācijas pušķiem, kas tieši vai netieši jau paguvuši apputināt jaunās, jūtīgās sirdis.

Nacionālismu stiprina un vairo tautas kopība, bet asimilācijas ziedu uzplaukšanu veicina svešā vide un izkliede. Kā kopības uzturētāji galvenokārt jāmin latviešu skola, latviešu organizācijas un latviešu sarīkojumi, un jo plašāki kļūs šo iestādījumu darbības rajoni un jo aktīvākas kļūs organizācijas, jo tālāk no mums stāvēs asimilācijas drauds. Tad droši un paļāvības pilni mēs varēsim raudzīties nākotnē uz to tautas daļu, kuŗa nesīs Latvijas brīvības karogu pēc mums.

KĀDI APSTĀKĻI IETEKMĒ ASV ĀRPOLĪTIKU

Savienotās Valstis pēc Otrā pasaules kaŗa ir uzņēmušās vadītājas lomu pasaules politikā. Visa pasaule kā sabiedrotie, tā pretinieki, ar sasprindzinātu interesi seko ASV ārpolitikas barometram, sevišķi tāpēc, ka tas ir tik ļoti svārstīgs. Pēdējos piecos gados tas ir vairākkārt cēlies un krities. No komūnisma ekspansijas aizturēšanas politikas Trūmena laikā pārsviedās uz komūnisma atspiešanas politiku Eizenhauera uzvaras dienās 1952/53. g. Diemžēl, tas periods bija ļoti īss. Pēdējā laikā Eizenhauera politika ir noslīdējusi uz piekāpšanās un atkāpšanās politiku attiecībā pret imperiālistisko komūnismu.

Ikvienam pasaules politikas vērotājam rodas jautājumi: Kāpēc ASV politika ir tik svārstīga un nenoteikta? Kas ietekmē ASV ārpolitiku?

Atbildot uz pirmo jautājumu, jāievēro tas, ka ASV līdz pat Otram pasaules kaŗam modē bija izolācionisma politika. Sakarā ar civilizācijas un technikas straujo attīstību Amerikas kontinentā un sevišķi tādēļ, ka ar bij. prez. Rūzvelta politiskiem noliģumiem Teherānas un Jaltas konferencēs Otrā pasaules kaŗa laikā ASV ir pilnīgi nemanot uzņēmušās saistības un atbildību visas pasaules mērogā. Ikviēnam ir skaidrs, ka par šādu politisku notikumu attīstību šodien ir un par to sekām nākotnē būs atbildīgas ASV. Tās ir atbildīgas par Austrumeiropas, Ķīnas un Indoķīnas nodošanu Kremļa izmantošanā un kalpībā. Tās ir atbildīgas par pasaules sadalīšanu politisko, saimniecisko un militāro interešu sfairās. Ja Otrā pasaules kaŗa laikā un pēdējos desmit gados ASV ārpolitika pasaules politikas vadītājas lomā ir izrādījusies tik nenoteikta un reizē ar to arī nesekmīga, tad, manuprāt, tam galvenais iemesls ir politiskās izpratnes un ideoloģijas trūkums plašākā mērogā un personības trūkums ārpolitikas vadībā.

ASV ārpolitiku ietekmē ārējie un iekšējie faktori: Ārējie faktori ir ASV vājie sabiedrotie — Francija un Anglija. Tām rūp tikai sava vājā veselība, t. i. 20. g. s. neiederošā koloniālā politika, kuŗas vārdā Kremlis gūst milzu panākumus pie krāsainām tautām un starptautiskais tirgus komūnistu pārvaldītajās zemēs. Sevišķi lielus panākumus Vašingtonā ir guvusi Anglijas ārpolitika pēdējā gadā. Pie iekšējiem faktoriem pieder prese.

ASV presei, resp. tiem, kam pieder prese, pieder arī visa vara. Šinī kontinentā tā ražo galvenokārt lētu tirgus preci. Tā barojas un baro masas ar sensācijām, reklāmām un lētu propagandu. Tā jau laikus izmeklē sevišķi paklausīgas personas; tās reklamē populārizē un beidzot izvirza politiskā ārēnā. Tā sūta savus korrespondentus kā „specus" aiz dzelzs aizkara, un kad viņi pēc patīkamiem ceļojumiem pa plašo Staļina dzimteni atgriežas, tos nosauc par speciālistiem un lietpratējiem komūnisma jautājumos. Tie pilda ar aprakstiem savu laikrakstu un žurnālu lapas, kas ārkārtīgi ietekmē ASV ārpolitikas vadītājus un to padomdevējus. Tie ietekmē un attiecīgi noskaņo arī masas. Neviens nemēģina saprast, ka tie ceļo un sacerē savus aprakstus, vadoties un pieskaņojoties savu maizes tēvu — darba devēju iepriekš noteiktiem vēlējumiem un politiskiem mērķiem. Viņu uztvere ir atkarīga no tā, kuŗa uzdevumā viņi darbojas. Tā kā šos preses magnātus un sindikātu vadītājus neinteresē pasaules nākotnes pozitīvs iekārtojums, bet bieži vien pretējais — pasaules chaoss, kas rada sensācijas un pilda viņu kabatas, tad pilnīgi saprotami, ar kādu kriteriju šo „speciālistu un letpratēju" komentāriem būtu jāpieiet. Dievam žēl, ASV dolarm pieder gala vārds. ASV ārpolitiku ietekmē kapitāla peļņa un kapitāla īpašnieku smadzenes. Tādēļ nebrīnīsimies, ka ASV ārpolitika ir ļoti tālu no idejiskas politikas šī vārda labākajā nozīmē.

J. Grodnis.

DZIESMU SVĒTKI KANADĀ NOTIKS 1956. GADĀ

KO DARĪS ŅUJORKA?

Toronto latviešu organizāciju sanāksmē, kas notika 8. gada februārī, sanāksmes dalībnieki vienojās, ka Otrie latviešu dziesmu svētki Kanadā būtu rīkojami 1957. gada pavasarī. Šo lēmumu pieņēma, ievērojot pirmo Kanadas latviešu dziesmu svētku organizācijas komitejas ieteikumu. Komiteja priekšdarbus iesāka jau pagājušā gadā rudenī, ievācot informāciju no diriģentiem un respektējot ASV latviešu nodomu, rīkot dziesmu svētkus Ņujorkā 1956. gadā. Organizācijas komiteja, kas kā pagaidu institūts darbosies līdz 2. dziesmu svētku organizācijas komitejas izraudzīšanai, sakarā ar ASV latviešu dziesmu svētku pārcelšanu uz 1957. gadu, atkārtoti apsprieda Kanadas dziesmu svētku sarīkojuma termiņu.

Komitejas sēde notika 28. jūnijā un to vadīja Dr. H. Tichovskis. Izņemot Z. Šuriņu, sēdē piedalījās visi Toronto dzīvojošie komitejas locekļi. Provincē dzīvojošie savus priekšlikumus bija iesūtījuši pa pastu. Komiteja atstāja spēkā agrāko lēmumu un vienojās lūgt ASV dziesmu svētku organizācijas komiteju apsvērt šo situāciju un rīkot dziesmu svētkus gadu vēlāk.

Patīkams bija konstatējums, ka koŗu un dziedātāju skaits Kanadā pieaudzis. Domā, ka dziesmu svētkos no Kanadas piedalīsies 11 koŗu, starp tiem 3 vīru koŗi. Organizācijas komiteja nolēma lūgt svētkos piedalīties arī ASV koŗus, aicinot kādu no ASV diriģentiem uzņemties arī virsdiriģenta pienākumus.

Diriģenti V. Linde un J. Cirulis bija iesūtījuši programmas projektus. Savs projekts radās arī uz vietas. Tuvākās dienās sastādīs galīgo programmu projektu, kuŗā, domājams, būs 14 jaukta un 6 vīru koŗu dziesmas. Nekavējoties uzsāks arī nošu pavairošanu.

Organizācijas komiteja nolēma arī aicināt no Anglijas Montreālā iebraukušo diriģentu Daimoniju vēlotu organizēt jauktu koŗi Montreālā.

Blakus sarīkojumu, kā jaundarbu godalgošanu un pārējos jautājumus, nolēma atstāt nākošās organizācijas komitejas ziņā, kas tiks izraudzīta organizāciju sanāksmē 8. jūlijā.

MANITOBA – PRĒRIJU PIEJŪRAS PROVINCE

Kanadas rietumus mēdz uzlūkot kā visai jaunu zemi. Tomēr britu karogs te plivinājies kopš senākiem laikiem nekā Ontario, Kvebekas vai piejūras provincēs.

Tas izskaidrojams ar to, ka prēriju provincei Manitobai, kas gan atrodas pašā kontinenta vidienē, ir pieeja pie sālsūdens krastiem. Tai ir pašai savs jūras ceļš uz Eiropu.

Pirmais baltais cilvēks, kas Kanadā ieradās pa pakaļdurvīm — Hadzona līci — bija Toms Batons, kas 1612. gadā pacēla britu karogu pie Nelsona upes grīvas, kas tagad atrodas Manitobas provincē. Ar to tas izvairījās no gariem sauszemes pārgājieniem.

Franči ar angļiem jau 70 gadu pirms Vulfa un Monkalma sauszemes kaŗa Kvebekas provincē, izcīnīja jūras kaujas Manitobas provincē. Vēl tagad var apskatīt vecos lielgabalus Velsas prinča cietoksnī pie Čerčilas.

Manitobas province ir bijusi netikai prēriju un bifeļu medību province, bet arī viena no viskrāšņākajām valzivju ķeršanas sporta vietām. Īpaši vilcieni medniekus tagad nogādā Čerčilas ostā, kas mudž no šiem baltajiem zīdītājiem. Medinieki met uz tiem savas harpūnas.

Tā kā valzivs uzpeld un nogremdējas nepilnas sekundes laikā, tā ir jānošauj. Vajadzīgs ir spēcīgs laivas motors, lai no tās turētos pienācīgā attālumā.

Vinipegas pilsēta izskatās rietumnieciskāka par pašlem rietumiem. Tai ir liela spēcīga bifeļa izskats. Ielas ir platas. Ēkas ir smagas. Ziemā policisti valkā biezus bifeļa ādas kažokus.

Tā ir liels Kanadas austrumu un rietumu dzelzceļu mezgls. Viss iet caur Vinipegas pilsētu. Kad labība nobriedusi ceļojumam uz austrumiem, Vinipegas pilsētas preču stacija pildās ar preču vagoniem. Visu cauru nakti tie tarkšķ un dārd kā liellopu bars.

„Lejā, ziemeļos" Manitobas provincē lieto vilcienus bez sliedēm. Uz ziemeļiem no Pasendflinflonas traktori velk ragavas. Šādi „vilcieni" ceļo simtiem jūdžu, šķērsojot lielos aizsalušos ezerus un mežonīgo zemi, līdz Barenu salām.

Tie pārvadā visādas mantas: pārtikas preces, apģērbus, smagās mašīnas, kalnrūpniecības iekārtas un citus priekšmetus. Atpakaļ ved rūdu, zvērādas un zivis.

Preču vagonu vietā šiem vilcieniem ir ragavas. Vilciena beigās ir kabūzis ar šiltām guļamvietām, krāsni, kurināmo materiālu, pārtiku un ērtībām.

Šāda vilciena traktora vadītājs sēd brīvā gaisā, lai arī cik auksts būtu laiks. Tam nav atļauts sēdēt kabīnē vai pat valkāt silto popēto mēteli, lai vilcienam ielūstot ledū, dotu viņam iespēju izglābties. Smagais apģērbs varētu piesūkties ar ūdeni un ieslēgt viņu kā slazdos.

Kad Ziemeļmanitobā atrada nikeļi, ar bezsliežu vilcienu uz turieni pārcēla veselu Šeridonas pilsētiņu.

Arī modernie vilcieni uz sliedēm iet diezgan tālu uz Manitobas provinces ziemeļiem. The Hudson Bay Railroad dzelzceļš iet no Vinipegas līdz Atlantijas okeanam. Kaut gan šis dzelzceļš iet tik tālu uz ziemeļiem, tam ir viskārtīgākās ziemas satiksmes slava visā Ziemeļamerikā. Lielākas raizes nekā sniegs tam sagādā bebri un ziemeļbrieži. Bebri aizsprosto caurtekas un rada plūdus.

Hudson Bay Railroad sabiedrība algo īpašu bebru ķērāju. Tā uzdevumos ietilp dzelzceļa stigas apstaigāšana no viena gala līdz otram ar tiklu, kur viņš noķertos bebrus nogādā ģtos dīķos. Ir piedzīvots, ka klejojošie ziemeļbrieži bari, kad tie šķērso dzelzceļa stigu, aiztur vilcienus pat līdz piecām stundām.

Manitobā ir noķerta arī vislielākā forele pasaulē, tā svērusi 63 mārciņas, un to noķērusi sieviete.

Hamiltonā
Latvijas Amerikā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont. Tel. 8-3247

KANADĀ

TORONTO

Ceturtdien, 7. jūlijā, plkst 7.30 vakarā Trīsvienības baznīcā (Bloor — Sherbourne) Dr. Vārsbergs runās par latviešu dzīvi Zviedrijā. Visi laipni ielūgti.

HAMILTONĀ

Svētdien, 26. jūnijā Hamiltonā bija divas ļoti nozīmīgas pilnsapulces: no rīta Kristus draudzes un pēcpusdienā Latviešu draudzes. Abās draudzēs pieņemti lēmumi par bij. Trīsvienības baznīcas, 18 Victoria Ave S., pirkšanu. Baznīcas cena ir $60.000, bet ja divu gadu laikā ir iespējams sazīmēt naudā vai solījumos $12.000, iemaksai, tad sinode un BAM ziedo baznīcas iegādei $5.000. Kristus draudzē pēc pilnsapulces izdarīja pierakstīšanos ziedojumiem baznīcas iegādei, pie kam no 50 pilnsapulces dalībniekiem ienāca pieteikumi par apm. 1000 dol. Līdzīga summa sazīmēta arī Latviešu draudzē. Ja nu šīm summām pieskaita klāt Hamiltonas latviešu Nama fonda līdzekļus, kā arī DV Hamiltonas nodaļas $700 nama iegādei paredzēto summu, tad šodien jau iemaksai ir sazīmēti — 5000 dol. — gandrīz puse no vajadzīgās summas. Tas dod ticību, ka gada laikā būs viegli savākt iemaksai vajadzīgo naudas summu.

Bez baznīcas telpas, pagrabā ir liela zāle sabiedriskām vajadzībām, kā arī blakus māja ar trīs stāviem, ļoti piemērota latviešu skolai, skauties, kuŗiem, teātŗu mēģinājumiem un citām vajadzībām. Baznīca atrodas pilsētas centrā starp Main un King ielām. Pie baznīcas lielāks laukums.

J. G.

PĒTI KANADAS NĀKOTNES PROBLĒMAS

Pārskatu par Kanadas saimniecības izredzēm nākošo 25 gadu laikā sastādīs īpaša komisija, kuŗā piedalās viens tautsaimnieks un pārvaldes konsultants ,2 universitāšu prezidenti, 1 mežkopības profesors un viens spēka staciju sabiedrības atbildīgs darbinieks.

Komisijai jāizpēti: 1. Pamatizejvielu un enerģijas avotu (kurināmā) apgādes attīstība. 2. Sagaidāmais Kanadas iedzīvotāju skaita pieaugums un tā varbūtējā ģeogrāfiskā novietošanās. 3. Kanadas ražojumu iekšzemes un ārzemes tirgu augšanas un pārmaiņu izredzes. 4. Produktivitātes un dzīves standarta tendences. 5. Rūpniecības un sabiedriskā kapitāla sagaidāmie pieprasījumi.

Starp problēmām, kas komisijai jāizpēti, ir provinču attiecību līdzsvarošana. Piejūras provincēs kopš Otrā pasaules kaŗa beigām novērojami veikalnieciskās dzīves atplūdi, lai gan Jaunbrunsvikas kalnrūpniecības attīstība sola nelielu produktivitātes pieaugumu. Akmeņogļu lietošanas sarukšana radījusi grūtības Jaunskotijas un Albertas provinču ogļrūpniecības pilsētiņām.

Komisijas ziņojumu sastādīšana prasīs mēnešiem laika, un šie ziņojumi līdzināsies US President's Materials Policy reportiem, kas vairāk pazīstami, kādi sastādīti ASV pirms vairākiem gadiem. Ziņojumi dos datus, uz kuŗiem balstīsies valdības politika, sagatavojoties Kanadas dabas bagātību izmantošanai tuvākā nākotnē.

AUSTERU VIESĪBAS VELVĒS

Aizmirstās simtgadīgās biezās velves, kas spītējušas divu kaŗu lielgabalu ugunij atkal atdzīvojušās Kvēbekas pilsētā.

Tiesneši un kareivji reiz izmantoja ēku, kuŗā atrodas Talona velves, lai tulkotu likumus un plānotu kaujas pirms franču režīma krišanas 1759. gadā. Tagad velves ir iecienīta vieta „austeru viesību" sarīkošanai, kas ir visai iecienīts sabiedrisks notikums Kvēbekā.

Visas pieças velves, kas celtas pirms kādiem 300 gadiem, tagad ir atvērtas, un tās aplūko ap 10.000 apmeklētāju gadā. Strādnieki ziemā ir iztrijuši vēl sešas mazāk pazīstamas apakšzemes telpas.

Šo velvju izcelšanās ir ļoti noslēpumaina, bet savu vārdu tās ieguvušas no intendenta Žana Talona, kas, būdams franču kolonijas saimniecisko lietu kārtotājs, iekārtoja 1668. gadā alus darītavu, uzceļot virs šīm velvēm ēku.

1713. gadā ēku nopostīja ugunsgrēks, kuŗā 4 personas zaudēja savu dzīvību, bet otro reizi tā nodega pirms 12 gadiem Ziemassvētkos. Katru reiz ēku atjaunoja. Tagad ēkā atrodas jauna alus darītava.

25 GADI MĀCĪTĀJA AMATĀ

Draudze godina savu māc. A. Turku

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes mācītāja Jāņa Turka 25. gadu mācītāja amata jubilejas svinības sākās jauki greznotajā Trīsvienības baznīcā, kuŗa bija dievlūdzēju pārpildīta. Kad prof. Ā. Ābeles ērģeļu pavadījumā draudze dziedāja jubilāram veltīto dziesmu Tā Kunga druvā darbu sācis jauns ārājs rokas salicis, dievnamā ienāca jubilārs prāvesta Ķullīša, prāv. A. Skrodeļa, māc. P. Ķirsona, māc. A. Piebalga, māc. G. Straumaņa, māc. J. Vējiņa un māc. J. Lazdas pavadīts. Garīdznieki teica dziļi pārdomātus dievvārdus, īpaši veltītus jubilāram. Dievkalpojumu kupliināja draudzes koris prof. Ā. Ābeles vadībā, jauki nodziedot Ā. Ābeles Lūgšanu un A. Jurjāna Mūsu Tēvs. Dziedāja arī P. Lielzuika.

Pēc dievkalpojuma Masona tempļa telpās notika kopīgs azaids, kam bagātīgi galdus bija klājušas čaklās draudzes dāmu komitejas darbinieces. Tanī piedalījās vēl neredzēti kupls skaits, tuvu pie 300. Azaida starplaik jubilāram tika veltītas cildinošas runas. Runāja sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes dr. pr-ks R. Ozols, Kalamazū latviešu ev.-lut. dr. pr-ks J. Gailis, Kalamazū Latviešu b-bas pr-ks P. Austriņš, DV Jankovskis, Kalamazū korporāciju kopas Brože, korporācijas Ventonijas Jēkabsons, Kalamazū latv. studentu kopas U. Riekstiņš, veco strēlnieku tēvs J. Goldmanis, Pirmās Mičigēnas ev.-lut. latv. draudzes bij. pr-ks inženieris Rózentāls, prāvesti J. Ķullītis, A. Skrodelis, mācītāji: P. Ķirsons, J. Lazda, A. Piebalgs, G. Straumanis, J. Vējiņš un citi. Bija arī rakstveida apsveikumi no archibīskapa T. Grīnberga un citiem. Jubilārs saņēma daudz vērtīgu balvu un jauku ziedus. Skaistus ziedus saņēma arī viņa dzīves biedre. Visiem sirsnīgos vārdos pateicās jubilārs.

Mācītāju J. Turku pēc LU teoloģijas fak. beigšanas 1930. g. 22. 6. bīskaps Irbe ordinē mācītāja amatā. Viņa pirmā patstāvīgā darba vieta. ir Blīdenes Stūru draudzē. Šeit viņa ierosmē uzcelts jauns dievnams, kā arī kritušo varoņu pieminēklis. Nākošā darba vieta ir jaundibinātā Vecauces draudze, kur Turks nostrādā līdz dzimtenes atstāšanai. 1939. gadā Dobeles prāvests Straumanis Turku izraudzījis par savu vietnieku, nododams viņa pārzināšanā iecirkņa draudzes Lietuvas pierobežā. Bez draudzes pienākumiem Turks ļoti aktīvi ir darbojies daudzās organizācijās un sabiedriskā dzīvē. Viņa darbs ir atzīts un par to viņš apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni, Nopelmu krustu, Vanagu goda zīmi un biedrību zelta nozīmi. Arī Vācijā, būdams Valkas nometnes komitejas pr-sēdis un mācītājs, viņš iekārtoja jauku baznīciņu, to izdaiļojot ar vērtīgu prof. Annusa altāra gleznu. Darbojās Latviešu centrālajā padomē, Bavārijas latviešu padomē, Franku novada apvienībā un bija arī sardžu rotas mācītājs Nirnbergā. Arī te, Kalamazū, bez maizes darba fabrikā, māc. Turks, rosīgi darbojas draudzes un latviešu skolas izveidošanas darbā. Lai sekmes un darba prieks viņu vada arī turpmākajā dzīvē.

Kalns

Vajadzīgi nekustamu īpašumu
PĀRDEVĒJI-LATVIEŠI
PIETEIKTIES
Ken Wiles Real Estate
1982 Eglinton Ave W., Toronto
Tel. RU 1-6164
(385)

K. KAZEROVSKA TĒVAM 80 GADU

Tā [illegible] sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes loceklis un pērmūžs [illegible] Kārlis Kazerovskis 27. jūlijā [illegible] atskaities uz nodzīvotiem [illegible] gadiem. Neraugoties uz gadu nastu, jubilārs arvien vēl ir mozs nesalauzts un allaž sastopams sabiedriskajā darbā.

K. Kazerovskis dzimis 27. jūlijā, 1875. g. Vaidavas Braukšu mājās, 11 bērniem svētītā ģimenē. Viņa tēvs ir kalējs. Tur Kazerovskis praktiski iepazīstas ar amatu, kas viņam labi noder vēlākajā dzīvē. Dabūjis izglītību Cēsu pils. skolā, Kazerovskis turpat Cēsīs iestājas Bergmaņa atslēdznieku mēchaniskā darbnīcā, kur iegūst zeļļa apliecību. Pēc tam pārceļas uz Rīgu un ilgus gadus strādā Krievijas — Baltijas vagonu fabrikā. Vēlāk pāriet uz Tallinas telefona centrāli un pēc tam uz Liepājas telefona centrāli, kur strādā līdz vācu okupācijai 1915. g. Vācieši Kazerovski kā civilgūstekni nosūta uz Vāciju un ievieto gūstekņu nometnē Parchimā, bet kā labu amatnieku drīzi vien pārceļ uz Dea minerāleļļas rafinēriju Meklenburgā, kur viņš nostrādā 5 gadus kā fabrikas elektriķis. 1920. g. atgriežas Latvijā un no jauna atsāk darbu Liepājas telefona centrālē. Vācu armijai atkāpjoties, 1944. gadā durenī K. nosūta uz Blankenburgu Vācijā, kur tas atkal tiek nodarbināts telefona centrālē. Pēc vācu armijas kapitulācijas K. sākumā dzīvo Brinnighauzenes nometnē, bet vēlāk pārceļas uz Hanoveru-Štekeni, kur aktīvi piedalās baznīcas dzīvē, izpildot pie māc. Zūzāna pērmindera pienākumus. 1949. g. vasarā pārceļas uz Kanadu, un kopā ar dzīves biedri čaklī un godīgi strādājot, tiek pie sava īpašuma Toronto pilsētā. Maizes darbu jubilārs pātlaban strādā kādā hospitālī Maltonā, bet visu brīvo laiku veltī baznīcai un sabiedriskam darbam.

Lai veselība un Dieva svētība čaklajam darba rūkim!

Raits Rītums

GENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS VILIS TOMSONS

Tel. RE. 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

IMMIGRĀCIJAS MŪZEJS BRĪVĪBAS STATUJAS PAKĀJĒ

Lai parādītu, ko katra tauta devusi ASV, paredzēts celt Immigrācijas mūzeju Brīvības statujas pakājē, Bedlo salā. Šī mūzeja komiteja 28. jūnijā pie Brīvības statujas sarīkoja Nacionālās vienības dienas ceremoniju, kuŗā piedalījās 40 tautu pārstāvji nacionālos tērpos ar saviem karogiem, to skaitā arī Baltijas tautas. Lai simbolizētu tautu sajaukumu, kas izveidoja amerikāņu nāciju, no katras immigrantu valsts atvestās zemes saujas tika sajauktas kopējā tvertnē, ko uznesa Brīvības statujas virsotnē un izkaisīja pār salu. No valstīm, kas tagad atrodas aiz dzelzs aizkara, nebija zemes sauju, tāpēc šo tautu pārstāvēs sviņīgā ceremonijā nolika uz sajauktās zemes tvertnes kādu zemes velti. Lietuviete nolika ziedus, igauniete — nacionālo lentu, ungāriete noņēma savu kakla rotu un nolika to pie citu zemju veltēm. Tad nāca čechiete, ukrainiete un citas tautu meitas. Vienīgi latviešu pārstāvju šoreiz ceremonijā nebija.

Rīcības komitejas priekšsēdis Pjērs Duponts, pazīstamas multimiljonāru ģimenes loceklis, savā runā pieminēja, ka Latvija, Lietuva, Igaunija un citas aspiestās nācijas nevar piedalīties šinī ceremonijā ar dzimtenes zemes sauju un izteica cerību, ka nākotnē to vēl varēs izdarīt, kad šīs zemes būs brīvas.

LASĪTAJU VĒSTULES

KRUSTS, DEBESIS UN JURA

Kāds centīgs Latvija Amerikā lasītājs piesūtījis redakcijai šādu dzejoli, ko „pārstrādājis" no A. Pablo Mierkalna prozas darba. Sniedzam to mūsu lasītājiem:

Skulbēja klaiga, kuldurēja ulga, guldzēja veldze.
A. Pablo Mierkalns
(Sk. LA Nr. 28., 9. apr. 1955.)

Sēd Liedags pie žulgaimās jūras,
Kur viņīši kuldinājas.
Un raugās, kā tālu duls kugis
Bez dulļiem tur muldinājas.
Tam ielauzts ir īgvāts un brangas,
Skulb klaigas un veldze guldz tur.
Pāršļaukus tad nosļīdz jau bangas
Un šļokanie stiebrī kaut kur.
Tad zīriņi rodas, smej viļņos
Vēss ūdens ielalinājas,
Un Liedaga rievainos ciļņos
Mēļš noriets ietilinājas.
Kad ulga sāk kuldurēties
Un nemožās smiltis sāk svilpot,—
Balts noriets sāk lidināties
Un vējiņš tam pāri sāk cilpot.
Un dzintara dzieti tad spulgo
Paldi un gludi un rāmi.
Spoguļvioleti tur gulgo
(Vēl šādi un tādi tur krāmi.)
Skan diskants ass valgajās smiltīs,
Lai gaišdzeltenās strēles tad zustu.
Nakts saltums jau asociējas
Un enkura ēna met krustu.

VALZIVJU ZVEJA HADZONA LĪCĪ

Valzivju medības ir gadu simteņiem ilgi saistījušas laužu prātus. Tomēr nevienas medības nav tik krāšņas, kā gadskārtējais balto valzivju eskimosu jūlija „ielenkums" Hadzona līcī.

„Beluga", kā to iedzimtie sauc, ir platu muguru balts jūras zīdītājs, ko vērtē tā gaļas, tauku un ādas dēļ. Valzivju medību laiks ir lielu svētku laiks līča vienkāršiem eskimosiem.

Pašas medības atbalsta Hadzona līča sabiedrība, kas valzivju taukus vai eļļu pārdod margarīna ražotājiem un valzivju ādas — Anglijas ģērētavām.

Medību centrs ir Pangnirtunga, kas ir vēsturieka valzivju zvejas vieta Bafinu salas austrumu krastā un atrodas 1.500 gaisa jūdžu uz ziemeļaustrumiem no Vinipegas. Šīs pilsētas 630 eskimosiem tas ir lielākais notikums gadā.

Tomēr tas vairs nav tik uztraucošs kā kādreiz. Vēl pirms nedaudz gadiem eskimosi devās jūrā savās laivās un dzina valzivis krastā, kliegdami un šaudīdami ūdenī. Valzivis iepeldēja fjordos un iekrita lamatās, kad sākās bēgums, pie samaksā pieci centi mārciņā. CS.

kam tanī laikā eskimosi tās nonāvēja lielos vairumos.

Hadzona līča sabiedrība tomēr izbeidza valzivju dzīšanu. Eskimosi velti iztērēja daudz municijas.

Tagad iedzimtie dodas pakaļ lielajiem zīdītājiem lielās kanu laivās ar piekabināmiem motoriem. Tur tie tos harpūnē, un, kad tie uzpeld jūras virspusē, nobeidz ar ieročiem un izvelk krastā.

Plūdmalē mednieki novelk ādu no valzivju ķermeņiem un gaļu sacērt gabalos. Šo gaļu eskimosi iecienījuši par delikatesi. Tad sievas ar bērniem brūk atlikumiem virsū ar skujamiem nažiem „ulusiem" un nokasa taukus no ādām. Taukus laiž caur lielām gaļas maļamām mašīnām un iepilda mucās, atstājot saulē vairākas dienas. Skaidrā eļļa nostājas virspusē un to nokrējo, salējot mucās, lai nosūtītu uz Montreālu.

Starplaikā ādas sasāla un sasaiņo, lai ar Hadzona līča sabiedrības apgādes kuģiem nosūtītu uz Montreālu un pēc tam uz Angliju.

Medības nogalina ap 100 valzivju gadā, un Hadzona līča sabiedrība par valzivju noķeršanu eskimosiem

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

PA LATVIEŠU CĪNĪTĀJU PĒDĀM KOREJĀ

Piezīmes nodriskātās grāmatas lapās, kur minēti tie, kas vairs nerunās nekad

Šī gada jūnijā pagāja divi gadi, kopš beidzās Korejas karš. Mēs zinām ļoti maz par latviešu zēnu cīņām tālajā „rīta klusuma zemē." Kad radīsies kāds, kas spēs sakopot mūsu zēnu cīņas stāstus, vai arī tie būs lemti aizmirstībai? Šelt sniedzam rakstu, kas mazliet apgaismo šo posmu un atklāj dažu cīnītāju domas.

Pēdējo gadu desmitu latviešu tautas vēsturē droši vien, uzskatīs par plašo „jurģu" laikmetu. Likteņa varenās rokas vadīti, latvieši šodien sastopami katrā kontinentā, izkaisīti gandrīz vai visās pasaules malās republikās, monarchijās un dominijās.

Latvijas vārds tiek pieminēts visur. Arī Japānā skan latviešu valoda. Pēc japāņu gada grāmatā uzdotiem datiem, 1946. g. pēckara Japānā ieradies pirmais latvietis, 1948. g. to skaits pieaudzis uz divi Latvijas pavalstniekiem. Reizē ar Korejas kara izcelšanos to latviešu skaits, kas devušies cauri vai apmetušies ASV bruņoto spēku garnizonos, Japānā stipri pieaudzis. To liecina ieraksti viesu grāmatās, kas atrodamas armijas dienesta klubos Tokijā un Sasebo (Kiušu salā). Caur šīm divam nometnēm bija jāiet cauri katram karavīram, kam bija lemts doties tālāk uz Koreju vai arī palikt „Nipōnā."

Lai gan latviešiem un vispār baltiešiem nebija ierādītas īpašas viesu grāmatas pēc to tautības kā pārējiem AN cīnītājiem Korejā, tad tomēr tas nav kavējis kādu uzņēmīgu latvieti (Tokijas klubā) „palūgt" Beļģijas karavīriem ierādīto grāmatu un uz to vāka mākslinieki uzzīmēt Baltijas valstu karti ar uzrakstu zem Beļģija:s „Belgium — and the Baltic States, Estonia, Latvia, Lithuania."

Atverot grāmatas zilganos vākus, paškirstot nodilušās lapas, nonāku pie Latvijas zēnu, manu cīņas biedru, aprakstītām lapām. Pretim staro latviešu sirdskaidrība un paļāvība Dievam. Vārdi un teikumi veido domu — ticības apgarotu izplūdumu. Te rakstījuši daudzi, kuŗu vārdi ir tik pazīstami, latviski: Krūmiņš, Zariņš, Kazlovskis, Laimonis, Šteinerts, Tālvaldis, Visvaldis, Laimvaldis, Reske un daudzi citi. Pie katra vārda un datuma ierakstīts kāds vēlējums vai uzmundrinājums, stāsts par cīņām...

Kāds zēns atgriezies no frontes, jau otro reizi ievainots. Vadot munīcijas piekrautus spēkratus to apšaudījusi ķīniešu artilerija, viņš tikko paspējis izlēkt no kustošās mašīnas un pieplakt grāvja malai, kad bumbas tiešs trāpījums uzspērīs visu transportu gaisā. Viss viņam satumsis acu priekšā. Vēlāk sanitāri viņu atraduši nesamaņā. Viņš aizvests uz Japānu ārstēties, bet jau pēc dažiem mēnešiem devies atpakaļ uz cīņu laukiem pie „Vecā plikpaura" (Old Boldy) kalna pozicijām Ziemeļkorejā.

Tālāk seko kāds stāsta par tuvcīņām, bunkuriem un miroņiem. Zēm tā kāds ierakstījis: „Daugavas Vanagi, sasauksimies!" un „Sadodiet tiem varmākām, sarkanajiem šuņiem — nežēlojiet!"

Cits zēns uzaicina visus cīnītājus viņu apciemot Mičigēnas valstī. Vēl 3 zēni, kas parakstījušies, arī nāk no Mičigēnas: Kalamazū, Saginavas un Grand Rapidiem.

Citur lasāms: „Latviešu zēni, mēs esam tie, kas atbrīvos dzimteni, mācīsimies, cīnīsimies un sagatavosimies šai lielajai dienai! Latvija rez būs brīva! — Ja neatgriezīšos, tad ziniet, ka esmu kritis kaut kur Korejas kalnu vai ielejā tālēs... Nesiet Latvijas karogu sarkanbaltsarkano, turiet to augstu!" Paraksta nav, tikai ieraksts: „No Mičigēnas, 1952. g."

Zem tā izjusti uzrakstīts veltījums zēnam no Mičigēnas, kas neatgriezās: „Zēnam, kas neatgriezās, bet mirstot uzticēja man latviešu tautas svētumu.

„Atdusies mans brāli, atpūties! Tas cīņiņš tur īr noslēdzies, nu varu atklāt gribu pēdējo. Kad mirstot man uzticēji to, es vēlējos tev līdzi iet — bet uguns gari sāka diet. Tavs atvadu izsauciens, stāsts, man prātā iegulās kā lāsts: Asinis slacīt mēs varam, jo to Dievam par prieku darām! Nav izšķirības, ka cīnāmies Korejā vai kādā citā zemes malā tālajā, jo katra lode, ko latvietis raida, tumsības spēkus satriec, baida!"

Zeme visapkārt sagrīļojās, latvieša zēna zilās acis iemirdzējās, un agonijas krampji to raustīja, kamēr zeme dzīvības sulu baudīja. Vārdi kā dārdi pār lūpām vēlās, jodi un zibeņi tam prātā šķēlās: Māt, māt! Es — es mirstu par tevi, Dieva gādīgās rokās es nododu sevi — Draugs, ak draugs, latvieši, šurpu: Uz sirds mans karogs — nes, nes turpu!" Roka noslīgst uz sadragātās krūts, nav dzīvots, nav veikts... Viesuļugunis rimstas, stājas — karogs sarkanbaltsarkanais meklē mājas!

Atdusies, mans brāli, atpūties, tavs ciešanu posms ir noslēdzies. Dēli ar gribu un degsmi sirdīs nāves moku saucienu tavu izdzirdīs!

Latviešu sirdis pukst dzimtenei vien, jo tēvzemes saites mūs kopā sien. — Jātniekus tumšus, sarkanus, melnus — Lāčplēša gars sakaus pat velnus! — Atdusies, mans brāli, atpūties, tavs ciešanu posms ir noslēdzies. Dēli ar gribu un degsmi sirdīs nāves moku saucienu tavu izdzirdīs!..."

Seko piezīme: „Karogs atrodas manā glabāšanā. To glabāšu kā svētumu un pārvedīšu brīvā dzimtenē." Paraksts: Laimvaldis, 1953. g. 14. septembrī.

Ar to arī nonāku pie pēdējās latviešu zēniem veltītās un pierakstītās lapas. Tālāk ierakstīti neskaitāmi lietuviešu vārdi: „Susišauksim broliai — laisva Lietuva, Latvija i Estonija dar gyvens!" (Sasauksimies, brāļi — brīvā Lietuva, Latvija un Igaunija vēl dzīvos!)

Kāda ticība, kāda vienotība! Netrūkst arī brāļu igauņu vārdu. Baltijas valstu dēli — jaunā paaudze godam pasaulei ir parādījusi savu stāju. Noliegsim galvu, pieminot tos, kas krituši tālajā, mums svešajā zemē Korejā... Latviešu karogs ir nodots jaunās, spēcīgās rokās, tās to pārnesīs mājās!

Aizveŗas zilās grāmatas vāki, tur runājuši tie brāļi, kas vairs nerunās nekad. — Viņu sirdsdegsmes šķēps nepaceļsies pret brīvības laupītājiem, bet viņu ticība taisnīgai nākotnei nezudīs!...

Hugo Atoms

CIK SPĒJĪGA IR KANADAS ARMIJA

Aizsardzības ministrs publicējis datus par armijas iedalījumu

No Kanadas armijas 117,000 vīriem tikai 52,000 vīru sagatavoti cīņai un iedalīti kaujas vai operējošās vienībās.

Totālais Kanadas armijas piederīgo skaits ir 117,000 vīru, no kuŗiem kaujas vienībās atrodas tikai 52,000: armijā — 28,000, aviācijā — 16,800 un flotē — 7600. Militārās iestādes izteikušās, ka salīdzinot šo proporciju — 52,000 kaujinieki pret 64.000 „ierēdniem" stāvoklis jāatzīstot par „labu". Jāpiezīmē, ka Kanadas aizsardzības ministrija nodarbina vairāk kā 55,000 civilistu.

Lai Kanadas armiju uzturētu kaujām spējīgu, nepieciešami neierobežoti vingrinājumi un treniņi kā armijas kaujas vienībām, tā arī administrācijai un galvenam stābam. Trīs minētajās armijas daļās darbojas ne mazāk kā 1422 regulārās kaujas vienības, kuŗas pa daļai atrodas pašu mājās, pa daļai ārzemēs. Lai Kanadas jūras spēkus turētu kaujas gatavībā, kas spējīgi kuŗā katrā laikā aizsargāt Kanadu, tiem nepieciešamas 69 krastu bazes. Kanadas gaisa spēkiem, kas iedalīti 29 eskadrās (157 kaujas vienībās), tāpat kā flotei, vajadzību ir loti daudz, lai avāciju turētu vienmēr trauksmes stāvoklī, kā to prasa pašreizējais politiskais noskaņojums.

Kanadas karaliskai aviācijai bez tam nepieciešamas vairākas apmācītāju vienības, nekā tas parasti būtu normālos apstākļos, jo šīs apmācītāju vienības bez pašiem kanadiešiem apmāca arī citu sabiedroto zemju nākošos pilotus. Kanadas armijas vadība izteikusies, ka eventuālā kaŗa gadījumā katrs aviācijas administratīvais ierēdnis, ja vajadzība to prasīšot, būšot arī labs pilots, jo par to tiekot jau domāts, apmācot tūkstošiem ierēdņu lidošanā.

Šajās dienās Kanadas aizsardzības ministrs Kempnejs publicējis datus par armijas iedalījumu, kas pēc ministra izteikumiem ir šāds: **sauszemes armijā: 28.000 kaujinieku, kas atrodas kā Kanadā, tā Korejā, tā arī padoti Apvienoto Nāciju armijas komandierim, 8000 vīru apmācību vienībās, 2900 administrācijā, 10.500 vīru apgādes un aprūpes vienībās, kopā 49.400 vīru. Aviācijā: 16.800 vīru, kuŗi padoti OTAN un nacionālās aizsardzības vadībai, tā saucamie kaujinieki; 4400 vīru transporta vienībās, glābšanas komandās un izmēģinājumu daļās, 21.000 vīru apmācītāju vienībās, 2100 vīru administrācijā un 4500 vīru apgādes un aprūpes vienībās, totāli — 48.000 vīru.**

Flotē: 7600 vīru kaujas vienībās, kas padoti OTAN, Korejas un pašaizsardzības vienību vadībai, 6900 vīru ar apmācības vienībās, 1600 vīru piesaistīti administrācijai un 2700 vīru, kas novietoti flotes bāzēs. Kopēja flotei piederošo skaitu rēķina uz 18.800 vīriem.

Katras armijas stiprums atkarājas ne vien no armijas lieluma, bet arī no kaŗavīru kvalitātes. Šīs 2 lietas kļūst aizvien aktuālākas, kam armijas vadošās personas neapšaubāmi piešķir vienmēr lielāku vērību. Bez tam armijas vadošās personas mākušas pie atzinuma, ka Kanadai jāpalielina sava armija sakarā ar Kanadas ziemeļu aizsardzības nepieciešamību. Otrs veids, kā palielināt Kanadas tālo ziemeļu aizsardzības spēku ir —dot atļauju Savienotajām Valstīm novietot tur vairāk savus kaŗavīrus. Šis ir jautājums, par ko nesen dzīvi debatēja armijas vadošās personas, nenonākot tomēr pie konkrētas vienošanās.

JAUNIE ZVANI

Noslēgusies ALJAs problēmu pētīšanas biroja izdarītā aptauja, kuŗu vada V. Nollendorfs. Atbildes saņemtas no 19 pulciņiem, kas nosaņemtas no 19 pulciņiem, kas nosaka skaidro, kādos apstākļos šie pulciņi darbojas. Visielākais biedru skaits ir kādai jaunatnes organizāciju apvienībai, kuŗā sastāvošo pulciņu biedru kopskaits ir 270. Četros pulciņos ir vairāk kā 100 biedru. Aktīvi biedri pulciņos ir no 50-95% no dalībnieku skaita. Desmit pulciņi darbojas patstāvīgi, bet pārējie vecākās paaudzes organizāciju paspārnē, ar kuŗām attiecības ir loti labas. Tikai 5 pulciņiem ir pastāvīgas telpas sanāksmēm.

Galvenās grūtības pulciņu darbā ir vadītāju trūkums, telpu trūkums, intereses trūkums un neziņa, ko darīt. ALJAs biedru skaits pulciņos ir loti dažāds, bet tomēr katrs pulciņš uzskata, ka iestāšanās ALJAā nav nelespējama. Pulciņi arī vēlas, kā tiktu izdots informācijas biļetens par darbu citos jaunatnes pulciņos, un ka ALJAs vadībai būtu jāsniedz pulciņiem palīdzība darbā ar padomiem un ierosinājumiem. Kritikā par iepriekšējā laika darbību izskan pārliecība, ka pagātnes darbības kritika dod ceribu labākām sekmēm nākotnē.

ASV jaunieši gatavojas kongresam.

Kā jau iepriekš ziņots, ALJAs 4. gadskārtējais kongress notiks 3., 4. un 5. septembrī Klīvlendā. Kongresu atklās sestdien, 3. septembrī, bet darba gaita turpināsies 4. septembrī, ietverot valdes un delegātu ziņojumus, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas un pārrunas par turpmāko darbību. Par kongresa ricības komitejas priekšsēdi izraudzīts Zigurds Reineks, par sarīkojuma daļas vadītāju darbosies Astrīda Riekstiņa, bet informācijas biroju vadīs Aristids Cers. Kongress notiks DV telpās, tā laikā būs jauniešu sarīkojums un janno gleznotāju darbu izstāde. Jaunatnes pulciņi aicināti pieteikt savus priekšnesumus A. Riekstiņai 6605 Clifton Bld. Cleveland 2 Ohio līdz 15. augustam. Līdz tam pašam datumam jāpiesaka izstādāmie darbi Jānim Ansonam 3147 E., 116 St. Cleveland, Ohio, norādot darbu formātu un skaitu. Izstādi atklās 3. septembrī un tā ilgs visu kongresa laiku. Delegātu dalības maksa ir $1.50.

AGRONOMA O. GAIGALA JUBILEJA

Bijušiem Latvijas lauksaimniecības un lopkopības darbiniekiem vēl labā atmiņā agronoms Oskars Gaigals, kas ilgus gadus dzīvojis darbojās dažās lauksaimniecības un lopkopības iestādēs. Šogad 21. jūlijā O. Gaigals atskatās uz nodzīvotiem 65 mūža gadiem.

O. Gaigals dzimis 21. jūlijā, 1890. Cesvaines pag. Bebros. Beidzis komercskolu, Gaigals 1911. g. iestājās Rīgas Politechniskā institūta lauksaimniecības nodaļā. Pirmā pasaules kaŗa laikā, vēl kā students, Gaigals strādā Krievijas Zemkop. ministrijas dienestā. Latvijas tapšanas laikā, jau kā agronoms, strādā Latvijas Apgādības ministrijā kā Vecgulbenes iecirkņa pārzinis, vada lauksaimn. ekonomiskās sabiedrības dienestā un Lopkopības centrālā savienībā kā vecākais lopkopības inspektors. Nodibinoties Lauksaimniecības kamerai, Gangals darbojas tanī kā lopkopības pārraudzības skolas vadītājs. Otrā pasaules kaŗa laikā Gaigals strādā Lauksaimn. galvenā direkcijā līdz 1944. g., kad spiests dzimteni atstāt un kopā ar ar sievu pārcelties uz Vāciju.

Patlaban agr. O. Gaigals dzīvo ASV un strādā Vašingtonas D.C. Skolu valdes dienestā.

Lai Dievs dod klusajam jubilāram sagaidīt dzimtenes atbrīvošanu un izdevību vēl reiz pielietot savas zināšanas pie Latvijas lauksaimniecības un lopkopības celšanas!

Raits Ritums

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas laikraksti atzīmē, ka jau kopš laba laika no 42. ielas, Manhatanas centrā, pazudis automobilis ar uzmontētu teleskopu, ar kuŗu katrs, kas iemaksāja 10 centu, varēja aplūkot zvaigznes. Šis auto ar teleskopu piederēja latvietim Eduardam Balodim, kas uzsāka šo „astronomijas biznesi" 42. ielā jau 1925. gadā, kad viņš pats bija 41 gadu vecs. 30 gadus no vietas viņš gandrīz katru vakaru ieradās parastajā vietā un aicinājis ziņkārīgos garāmgājējus aplūkot Veneru, Saturnu vai kādu citu debess kermeni. Pēdējā laikā viņš sūdzējās, ka ņujorkieši esot zaudējuši interesi par astronomiju.

Pirms sešiem mēnešiem Balodis, tagad jau sirmgalvis, galīgi zaudēja interesi par uzņēmumu un atstāja savu auto ar teleskopu „Dieva zinā" parkošanas vietā. Kopš tā laika neviens nezina, kur Balodis palicis. Rēķins par noparkoto auto turpināja augt. Šinīs dienās viņa 21 g. veco „Stationwagon" ar teleskopu pārdeva izsolē par 100 dol., ar ko tikko varēja segt parkošanas rēķinu.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu organizāciju apvienības pr-ka inž. A. Būmaņa jaunā adrese ir: 273 East Village Drive, Northlake, Illinois.

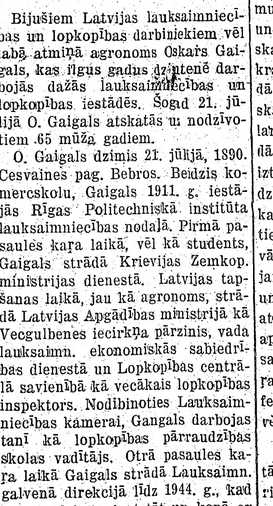

Vannas istabas tualetes skapītis ir tāda vieta, kam mudž no sukām, bārdas skujamiem asmeņīšiem, zobu krēma tūbām un pudelītēm, un kur neviens viesis nealzmirst ziņkārībā iebāzt savu degunu.

KĀ REVOLŪCIJA APRIJ SAVUS BĒRNUS

Nodevēja J. Petersa noziedzīgās gaitas

Kas gan visā plašajā Padomju valstī pirmajos divos gadu desmitos nepazina J. Pētersa vārdu!

Raibs, atbaidīgs, bet savā ziņā arī pamācīgs ir šī cilvēka dzīves gājums. Agrā jaunībā viņš iesaistās topošajā latviešu sociāldemokratu partijā un kļūst aktīvs tās locekļis. Pēc 1905. gada revolūcijas jauno Marksa apustuli 1907. gadā Liepājā apcietina cara žandarmi, nosūta uz Rīgu, kur tiesa attaisno.

1909. g. Peterss emigrē uz ziedošo kapitālisma zemi Angliju, kur turpina revolūcionāro darbību. Jaunajā dzimtenē — Londonā — viņš apprecas un 1913. g. viņa ģimenē nāk klāt meita Mērija.

Kad 1917. g. revolūcija sagrauj savu laiku pārdzīvojušo caru imperiju, uz tās drupām dzimst jauna, vēl nebijusi „brālības, vienlīdzības un taisnības valsts."

Pētersa pamet miglainо Londonu un pilnās burās dodas uz sarkanā gaismā mirdzošo Maskavu. Oktobŗa apvērsuma viņi sociālisma apdvesmoto vīru uzmet pašos varas kalngalos: viņš kļūst Pēterpils Centrālās izpildu komitejas un revolūcionārās kaŗa komitejas loceklis. Ar Čekas noorganizēšanu Peterss atrodas šīs visasiņainākās iestādes pirmajās rindās. Būdams tās pagaidu priekšnieks, viņš masveidīgi iznīcina „tautas ienaidniekus." 1919. g. ir visuvarenā Džeržinska pirmais palīgs, un viņa vārds vien iedveš pēterpiliešiem pāniskas bailes. Nākošajā gadā Peterss parādās Ukraiņas galvaspilsētā Ķijevā un nežēlīgi nožņaudz pirms diviem gadiem dibinātās jaunās valsts neatkarības dīgļus, kā arī izrēķinās ar visiem antibolševistiskajiem cīnītājiem.

Jaunās vācu armijas apbruņošana

Lai 12 vācu divīzijas uzceltu uz kājām, un lai sapnis kļūtu reiz īstenība, Vācijai jārada 500 kazarmu, 1300 lidaparātu, 3000 tanku un 100,000 armijas mašīnu — paskaidrojis Hamburgas sociāldemokratu deputāts Helmuts Šmits kādā intervijā žurnālistiem. Tie ir skaitļi, kas Vācijai, iestājoties Atlantijas fakta organizācijas—„ierindā", jāpārvērš īstenībā. Deputāts izteicies, ka jaunajam vācu aizsardzības ministram Teodoram Blankam saziņā ar amerikāņiem un britiem pēc iespējas īsākā laikā jaunā vācu armija jāuzceļ un jārada kaujai spējīga, jo Savienotās Valstis un Lielbritanija apsolījušas savu atbalstu un materiālo palīdzību lidaparātu, tanku un daļējai ieroču sagādei. Lai par to revanšētos, kaŗa kuģus un armijas mašīnas vācu federālā republika apņēmusies būvēt pati.

Paredzētie 3000 tanki, pēc deputāta Šmita izteicieniem, būšot amerikāņu „Patton" tipa un totālā Savienoto Valstu paredzētā palīdzība vācu armijas apbruņošanai sasniedzot 4.500.000,- dolāru, jeb 34 miljardi vācu marku. Ar to Rietumvācijai tiks dota iespēja pašai gatavot šī tipa tankus, bet, bez šaubām, ar amerikāņu atļauju.

Vācu gaisa spēkos būšot jaunie strūkliznīcinātāji un iznīcinātāji-bumbveži, kopskaitā 1100 aparātu, bez tam ap 200 mācības un transporta lidmašīnu. Kaujas lidmašīnas būšot amerikāņu F-84 un F-86 modeļi, kā arī angļu „Hunter" tipa iznīcinātāji. Jāpiezīmē, ka šā tipa britu iznīcinātājus pašreiz atzīst par labākiem kaujas lidaparātiem. Attiecībā uz kājnieku ieročiem vācu armijas vadošās personas izvēlējušās jau Otrā pasaules kaŗā pazīstamo vācu patšauteni 42, saukto „kaulu zāģi". Ar sabiedroto atļauju vācieši paši varēšot gatavot dažādus tipus lidaparātu. Jaunās vācu armijas kaŗa kuģus ar ierobežotu tonnāžu ražošot vācu kuģu būvētavās, bet lai jau laikus apmācītu vācu jūrniekus, paredzams dažus kaŗa kuģus aizņemties no Savienotajām Valstīm. No paredzamām 500 kazarmām, kas dotu patvērumu 12 divīzijām, lietošanas kārtībā esot tikai 140, pārējās jāceļot. Ka vācieši paši baidās no sevis, to pierāda dažu vācu deputātu pieprasījums, lai jaunās vācu armijas uzbūve un apbruņošana atrastos zem stingras parlamentārās kontroles. Vācietis apzinās, ko viņš var. Lai nu kā, jaunā vācu armija top, un par spīti austrumu asiem vējiem, liekas, ka piepildījušies kāda Nirnbergā tiesātā (pakārtā) Otrā pasaules kaŗa noziedznieka pēdējie vārdi: „Tie paši, kas vācu armiju sakāva, to atkal uzcels." — Viņš tomēr runāja taisnību...

Sk.—

Pēc tam viņš dodas uz Tūlu, kur arī izvārē strādnieku pretestības kustību lielajā ieročū u. c. fabrikās. Tūlas nomalē augstais revolūcijas prokurors un bende notur „tautas tiesu," un masu kapi pildās ar proletāriāta ļiekiem. Tanī pašā laikā Peterss Tūlā liek pamatakmeni nākošajam sava tēva slepkavas Pavļika Morozova piemineklim: nozīmēto zemnieku sacelšanās apspiešanai sarkano kursantu — pionieŗu sanāksmē Peterss pacel gaisā savu Londonā dzimušo 8 g. v. meitiņu Mēriju un patētiski sauc: „Redziet, manu meitu, vienīgo prieku, ja būs vajadzīgs, revolūcijas labā es arī viņu nežēlošu!"

No Tūlas Petersa gaitas ved pāri Urāliem tālajā Turkestanā, kur viņš atkal ieņem Čekas pilnvarotā un citus atbildīgus posteņus. Sākot ar 1923. g. līdz savam beigu cēlienam viņš ir Vissavienības komūnistu partijas centrālkomitejas locekļis. Sarkanajā Olimpā Peterss noturas visilgāk. Ir jau likvidēti Čekas priekšnieki Džeržinskis, Menžinskis, Jagoda, bet Peterss aizvien vēl turas. Un tad, kā nevaldāma viesuļa trenkts, pāri visai Padomju impērijai veļas Staļina dirigētais visasiņainākais Ježova terora vilnis, kas neizskīcina vairs bijušos buržujus un kontrrevolūcionārus, bet gan Ļeņina gvardi un oktobŗa revolūcijas avangardu, kas uzkāra komūnisma šūpuli un izaukļēja „proletāriāta diktatūru" — boļševismu. Ježova iznīcināšanas akcija sākās ar Tuchačevska prāvu, kuŗas rezultātā bija pilnīgi „iztīrīti" visi kaŗa apgabalu priekšnieki, 4/5 no korpusu un divīziju komandieŗiem, apm. puse pulku komandieŗu un tūkstošiem zemāko virsnieku. No tribunāla locekļiem, kas tiesāja Tuchačevski, dzīvs palicis tikai viens — Budjonnijs. Staļins savu mērķi bija sasniedzis: nonāvētās vecās gvardes un citādi domājošo vietā stājās jaunās — Staļina audzinātās paaudzes pārstāvji.

Īstenojās sirmā atziņa: Revolūcija aprij savus bērnus. Savam apzīmogotajam liktenim neizbēga arī Peterss. Viņa asiņainо gaitu beigu cēlienu, kas presē nav vēl publicēts, kāds aculiecinieks — pārbēdzējs atdā intervijā žurnālistiem. Tie ir skaitļi, kas Vācijai, iestājoties Atlantijas fakta organizācijas—„ierindā", jāpārvērš īstenībā. Deputāts izteicies, ka jaunajam vācu aizsardzības ministram Teodoram Blankam saziņā ar amerikāņiem un britiem pēc iespējas īsākā laikā jaunā vācu armija jāuzceļ un jārada kaujai spējīga, jo Savienotās Valstis un Lielbritanija apsolījušas savu atbalstu un materiālo palīdzību lidaparātu, tanku un daļējai ieroču sagādei. Lai par to revanšētos, kaŗa kuģus un armijas mašīnas vācu federālā republika apņēmusies būvēt pati.

Paredzētie 3000 tanki, pēc deputāta Šmita izteicieniem, būšot amerikāņu „Patton" tipa un totālā Savienoto Valstu paredzētā palīdzība vācu armijas apbruņošanai sasniedzot 4.500.000,- dolāru, jeb 34 miljardi vācu marku. Ar to Rietumvācijai tiks dota iespēja pašai gatavot šī tipa tankus, bet, bez šaubām, ar amerikāņu atļauju.

Vācu gaisa spēkos būšot jaunie strūkliznīcinātāji un iznīcinātāji-bumbveži, kopskaitā 1100 aparātu, bez tam ap 200 mācības un transporta lidmašīnu. Kaujas lidmašīnas būšot amerikāņu F-84 un F-86 modeļi, kā arī angļu „Hunter" tipa iznīcinātāji. Jāpiezīmē, ka šā tipa britu iznīcinātājus pašreiz atzīst par labākiem kaujas lidaparātiem. Attiecībā uz kājnieku ieročiem vācu armijas vadošās personas izvēlējušās jau Otrā pasaules kaŗa pazīstamo vācu patšauteni 42, saukto „kaulu zāģi". Ar sabiedroto atļauju vācieši paši varēšot gatavot dažādus tipus lidaparātu. Jaunās vācu armijas kaŗa kuģus ar ierobežotu tonnāžu ražošot vācu kuģu būvētavās, bet lai jau laikus apmācītu vācu jūrniekus, paredzams dažus kaŗa kuģus aizņemties no Savienotajām Valstīm. No paredzamām 500 kazarmām, kas dotu patvērumu 12 divīzijām, lietošanas kārtībā esot tikai 140, pārējās jāceļot. Ka vācieši paši baidās no sevis, to pierāda dažu vācu deputātu pieprasījums, lai jaunās vācu armijas uzbūve un apbruņošana atrastos zem stingras parlamentārās kontroles. Vācietis apzinās, ko viņš var. Lai nu kā, jaunā vācu armija top, un par spīti austrumu asiem vējiem, liekas, ka piepildījušies kāda Nirnbergā tiesātā (pakārtā) Otrā pasaules kaŗa noziedznieka pēdējie vārdi: „Tie paši, kas vācu armiju sakāva, to atkal uzcels." — Viņš tomēr runāja taisnību...

Sk.—

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem

Čikāgā

LA pārstāvis

K. KALNGARS

Chicago 41, Ill.

4936 W. Henderson St.,

Tel. AVenue 3-3529

VĒSTULE BOSTONIEŠIEM

Paldies par vēstuli, ko nupat saņēmu, naudu jūs no manis neprasāt, tādēļ steidzos tūliņ atbildēt, citādi gan liktu pagaidīt. Un kā lai arī es maksātu naudu par tādu avīzi, kas vēl nemaz nav iznākusi? Kaut būtu izlaiduši 1. numuru vienā eksemplārā, likuši to nofotografēt un izpublicēt vismaz kādā pielikumā! Tad mēs redzētu, kāds izskatās. Mēs līdz šim vairāk neko nezinām kā tikai to, ka avīze saucas Amerikas Vēstnesis un redaktors ir Olģerts Liepiņš. Mūsu ziņkāre ir sakāpināta līdz visaugstākai pakāpei, gluži kā toreiz Slāstavas un Čangalienas saimniekam, kalpu runas vīriem, komitejas locekļiem, goda viesiem etc., kad mērnieka cienīgs tēvs Feldhauzens viņiem par godu rīkoja lielo goda mielastu. Viņiem bija ko runāt lielas un apbrīnojamas lietas par ēdieniem, dzērieniem un smēķiem, bet mums ir ko runāt par rakstiem, kādi AV parādīsies, par žurnālistiem, kas tos rakstīs, un par abonentiem, kas tos lasīs. Arī lielas un apbrīnojamas lietas:

Teikumi būšot tā konstruēti, ka tos varēšot lasīt no abiem galiem, jo rakstītāji, ilgi rakstīšanas mākslā vingrinājušies, rakstīšot ar divām spalvām, tātad ar abām rokām, lasīt arī tikpat kā nemaz nevajadzēšot, jo vārdi būšot ieskaņoti papīrā kā skaņu ieraksti, kā paņemšot avīzi rokā — skaņēšot.

Bet kad mēs reiz varēsim šo avīzi paņemt rokā, mīļie bostonieši?! Ļaudis pie manis nāk žēloties. „Jūs ar avīzu lietām nodarbojaties, jums vajaga zināt, kad tā Bostonas avīze iznāks," viņi man krīt virsū. Bet es nekā nezinu, lai gan 100 dolaru esmu samaksājis un par līdzstrādnieku pierakstīts. Mūsu pilsētā 800 latviešu jau gandrīz veselu gadu gaida Amerikas Vēstnesi un nelasa nevienu citu latviešu laikrakstu. Pa šo laiku viņi latviski lasīt ir aizmirsuši, un ko viņi iesāks, ja sagaidīs, bet vārdi neskanēs? Tad būs tāpat kā slātaviešiem — kāpostus neēda, bet no saldā ēdiena nedabūja ne paostīt un tā palika ar tukšiem vēderiem:

Jūs solāties braukt pie manis ciemā, bet, mīļie ļautiņi, vai es jūs tik daudz varu uzņemt?! Sūtiet delegāciju, izraugiet 5 vai 6, lai brauc Alberts, Osvalds, māsas pianistes un vēl viena dāma, kāda studente vai, tad jau būs pārstāvētas visas jūsu kultūras nozares, bet gluži tukšām rokām arī lai nebrauc, jūs tur pašā, jūrmalā dzīvojat, gan jau kāda asaka piekeŗas, mums te viss jāpērk par naudu. Albertu ieceliet par delegācijas vadītāju, viņam fabrikā nav jāstrādā, viņš varēs izstrādāt programmu, kā mani vislabāk iepriecināt. Lai viņš nelaunojas, ja pasaku, ko es vislabāk vēlētos: visprms viņa paša uzruna, seko divrocīgs klavieru gabals, tad nāk prese, beigās mūsu studējošā jaunatne... Un pašās beigās, vai nu par to jārunā — viņi visi kā vienā mutē mani aicina uz restorānu, vai es varu atteikt, tik sirsnīgi viesi no Bostonas...

Jūs rakstāt, ka manas sievas sapni esot nolasījuši visās sanāksmēs, bet neviena sapņu izstāstītāja neesot atsaukusies, ko nu lai darot? Dodiet tagad to sapni Olģertam, lai viņš publicē, kad iznāks avīze, gan tad kāda izstāstītāja atradīsies, vai nu visi latvieši būs aizmirsuši latviski lasīt, kamēr viņš ar savu lapu tur tūļājas, varbūt tikai pie mums tā ir.

Jūs vēl rakstāt, ka visas piecas draudzes arvien vēl labi sadzīvojot, arī biedrības savā starpā labi satiekot, bet ko lai darot ar tādiem, kas nestājoties iekšā ne draudzēs, ne biedrībās?

Tā ir problēma, mīļie bostonieši, tā ir smaga problēma. Šo pagānu un atkritēju jau nekur netrūkst. Vienā pilsētā viņi nevarot iestāties organizācijās tādēļ, ka tur plūcoties, otrā — ka tur neesot labu mācītāju un priekšnieku. Bet kādēļ viņi paliek ārpusē pie jums, to nu gan ir grūti saprast. Saticība pie jums ir, to jūs paši vairākkārt esat apgalvojuši, un vai kāds varētu iedrošināties un pateikt, ka jums trūkst labu runu sacerētāju un vadītāju? Jūs taču esat nosmēluši no visa kontinenta pašu virskārtu. Un neko nelīdz! Varbūt jaunā avīze jums dotu kādu jaunu ideju, bet — tā neiznāk!

Jūsu Alumsalums

CEĻA VĀRDI

Sievietes iedvesmo vīriešus, radīt lielus darbus, bet kavē šos darbus īstenot.

Oskars Vailds

*

Sievietē vienmēr būs lielāka māksliniece savā dzīvē, vīrietis turpretim — savā darbā.

Žorža Zand

*

Visam domāt līdz vienmēr ir nepieciešami, bet ne vienmēr ir ietelcams arī runāt līdz.

Humbolds

*

Ar laiku visas muļķības nogurdina — tā arī beidzot mēs atrodam patiesību.

Nīcše

EDMONTONAS DUBULTKVARTETA KONCERTS JĀŅU DIENĀ

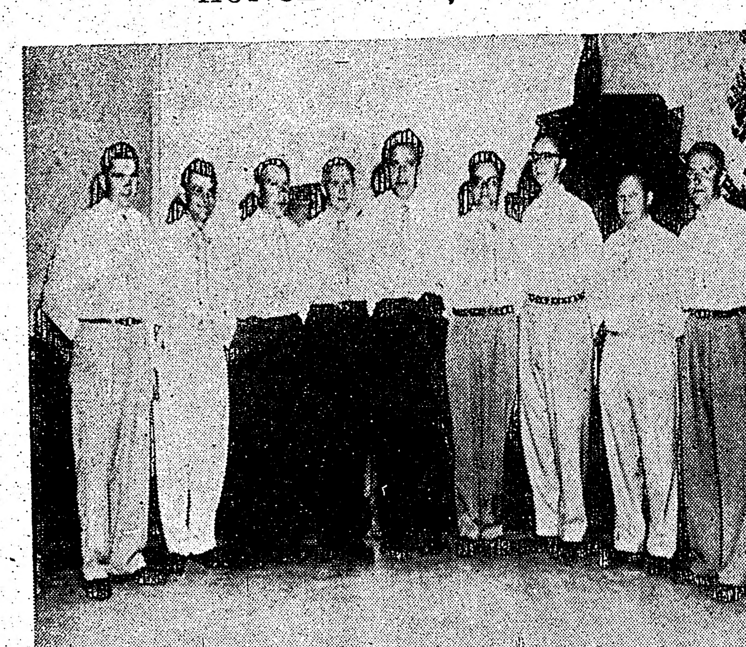

Attēlā no kreisās: diriģents A. Tīģeris, H. Skrastiņš, A. Līcis, E. Vītols, H. Tarksis, A. Birznieks, J. Antonovics, H. Rožleja, J. Kociņš Foto A. Tīģeris

Kupliem vainagiem galvā, Jāņu sieru un miestiņu dalot, Jāņutēvs un Jāņumāte sagaidīja Edmontonas tautiešus, kuŗi 24. jūnija vakarā bija kuplā skaitā ieradušies noklausīties vīru dubultkvarteta Dzintars gadskārtējo koncertu.

Vakara rīkotāji, Latviešu biedrība Imanta un sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja, telpas bija dekorējuši meijām, kas vīstot smaržoja kā Jāņu vakarā mājās.

Koncertu atklājot braši atskaņoja Baumaņa Latviski, lai atskan dziesmas. Tomēr ar Dārziņa Mirdzi kā zvaigzne vīri pierādīja, ka arī vieglums un maigums ir viņu spēkos. Klausītājus iepriecināja Jānis Kociņš ar savu solo J. Vītola dziesmā Maza, maza meitenīte. Pavisam koncerta programmā bija 16 dziesmu, no kuŗām liela daļa bija jāatkārto.

Diriģents Arvīds Tīģeris ar savu neatlaidību un enerģiju ir guvis tiešām redzamus panākumus. Kopš pagājušā gada koris ir jūtami progresējis, tādēļ jāvēl sekmes un panākumi kā diriģentam, tā koristiem tālākajā darbā.

Koncerta pārtraukumā Toma tēvs uzrunāja vakara dalībniekus norādot uz dziedātāju centību, pūlēm un sasniegumiem, un novēlot kvartetam augt un iemācīt jaunajai paaudzei, kā dziedama un klausāma latviešu dziesma.

Koncerts noslēdzās lielā sirsnībā, pēc kam vakara dalībnieki dejās un pārrunās kavējās pāri pusnaktij. L. P.

11 gadus slēpies draudzenes pagrabā

Austrietis Frīdrichs Stangels pēc 11 pagrabā nodzīvotiem gadiem beidzot parādījies dienas gaismā, jo padzirdējis, ka viņa dzimtene kļuvusi brīva. 30 gadu vecais austrietis bija vācu SS divīzijas „Frundsberg" kareivis, kad 1944. gada kaujās Normandijā „brīvprātīgi" atstāja savu vienību un atrada patvērumu pie kādas draudzenes Normandijā. Minētai draudzenei abām ar māti tur piederējusi kāda neliela farma. Bīdamies no soda, austrietis visu šos gadus pavadījis draudzenes pagrabā, no kuŗa viņš 11 gadu laikā ne reizes neizgājis.

Padzirdējis par Austrijas brīvību, Stangels nakts laikā atstājis pagrabu un devies dzimtenes virzienā, bet „patriotam" nav laimējies, un viņš iekritis vācu policijas nagos. Vācieši par Stangeļa stāstu smējušies un neticējuši, līdz oficiālā noskaidrojumā pierādījies, ka bēglis runājis patiesību. Stangels atbrīvots, ir ceļā uz Austriju, kur viņš cer dabūt vajadzīgos papīrus, lai savu labdari apņemtu par sievu.

Mistiska būte

Uz nāves gultas Kalabrijā gulēja 65 gadus veca itāliete Domenika Fēdele, kad pēkšņi aiz nāves agonijā esošās vecās sievietes gultas parādījās kāda milzīga roka, draudēdama sagrābt mirēju. To novēroja 18 personas, kas tajā brīdī atradās pie slimnieces gultas. Pēc kāda aculiecinieka stāsta, kāds jauns vīrietis, kas atradies mirējai vistuvāk, saķēris savu krēslu un ar to meties savādai parādībai virsū, cerībā to padzīt. Roka pēkšņi pārvērtusies velnišķīgā būtē un, riebīgi mežonīgi savilktu seju, mistiskā būte ar neizskaidrojamu spēku izrāvusi krēslu no jaunekļa rokām.

Pānikas pārņemti, visi klātesošie, atstājuši mirēju savam liktenim, metušies ārā no istabas. Divi jaunie cilvēki izlēkuši pa atvērto logu. Visi ciema iedzīvotāji satraukumā par mistērisko būti steigušies pie mācītāja, kas ierazdamies mirējas istabā, atradis viņu mirušu. Atlika nolasīt svēto sakramentu.

KONTRASTU PROVINCE

Divās Ontario provinces pludmalēs kādā jaukā jūnija dienā temperātūra bija 92 gradi pēc Farenheita. Viena no tām ir pie Ontario ezera — Toronto Sanisaida, bet otra — muklājs caur kuŗu Viniskas upe ietek Hadzona līcī, 900 jūdžu uz ziemeļiem no Toronto, kur stiepjas 600 jūdžu gaŗā sālsūdens piekraste.

Sanisaidas pludmalē peldētāji bija vieglos peldkostīmos. Bet nedaudzie cilvēki, kas ir pietiekami drosmīgi, lai dotos pāri Viniskas muklājiem, bija ģērbti zvērādu vatētos kamzolos vai siltos „vējlaužos", kaut gan temperātūra bija augsta. Viniskas pludmalē tad vēl mētājās ledus gabali, kas sablīvējumos tur redzami līdz jūlija vidum.

Kri cilts indiāņi, kas dzīvo ap Viniskas ieteku, šķiet, domā, ka apģērbs, kas viņus silda ziemā, atvēsina vasarā. Sievietes pat apklāj savas galvas ar bieziem lakatiem. Bērnus ietin biezās segās un piesaista pie „tikinagana" — plakana dēļa, ko mātes uzsien sev mugurā, lai nestu mazuļus.

Kaut gan Ontario provinces sālsūdens piekraste ir visai reti apdzīvota, tomēr britu un franču jūrnieki to bija apmeklējuši jau daudzus gadus pirms tam, kad baltais cilvēks pirmoreiz savu kāju bija spēris Dienvidontario. 1610. gadā Henrija Hadzona ekspedīcija pārziemoja Džemsa līcī, bet nākošajā pavasarī, kad kuģu apkalpe sadumpojās, Hadzonu kopā ar astoņiem uzticīgiem jurniekiem izsēdināja jūŗā mazā laiviņā. Pēc tam nekādas Hadzona pēdas nav vairs atrastas.

Divi angļu zemes pētnieki — Luka Foks no Hales un Tomas Džems no Bristoles — 1631. gada augustā kopīgi pusdienoja Viniskas grīvā. Viņi bija nejauši sastapušies, meklējot izdevīgu vietu zvērādu tirdzniecības uzņēmuma iekārtošanai. Kopš tā laika zvērādu tirdzniecība vēl arvien ir galvenais iztikas avots indiāņiem, kuŗi dzīvo pie Ontario provinces Džemsa un Hadzona līča krastiem. Ledus lāči, roņi un jūŗas lauvas vēl vienmēr tur uzturas ledus sablīvējumos. Ledus apstākļi rada grūtības, kas kavē sasniegt minerālbagātības zem piekrastes dumbrāja. Varbūt pienāks laiki, kad tās pārvarēs. C. S.

Prezidenta Masarika meita Dr. Alise Masarika Toronto

Dr. phil. Alise Masarika, Čechoslovakijas valsts izcīnītāja un pirmā prezidenta meita, viesojās pie čechiem Toronto. Viņas tēva vārdā nosauktajā zālē viņa runāja par tematu „Technoloģijas draudi." Viņa teica: „Mēs visi esam pateicīgi par „pasakainām veltēm, ko mums sniedz technoloģija, bet mums jāapzinās arī draudi, ko vienpusīgi attīstītā technoloģija nes pasaulei."

Dr. A. Masarika pieminēja arī savu brāli, Čechoslovakijas bij. ārlietu ministru Janu Masariku, kas mīklainā kārtā aizgāja bojā pēc komūnistu uzkundzēšanās valstī. „Mans brālis Jans kādreiz teica: Kamēr skolotāji nebūs atalgoti tāpat kā generāļi, tikmēr nebūs īstas demokratijas. — Tas ir pierādījies šobaltdien," viņa piemetināja.

Par savu „sagūstīto dzimteni" Dr. Masarika varēja tikai piebilst: „Cilvēku vienlīdzība reiz uzvarēs."

Dr. A. Masariku komūnisti izraidīja 1948. gadā. Viņa no tā laika dzīvo Savienotajās Valstīs un darbojas pretkomūnistiskajās organizācijās.

Toronto pilsētas galva N. Fillips, apsveikdams Dr. A. Masariku, viņu raksturoja kā vienu no ievērojamākām šīlaika sievietēm.

PLAISA BAUSLĪBAS GALDIŅOS

VAI IZRAĒLĀ GROZĪS LAULĪBU LIKUMU?

Š. g. maijā žīdu valsts Izraēlas saeimā (knesset) kreisi progresīvās partijas iesniegušas ierosinājumu grozīt līdzšinējo laulību likumu. Šis ierosinājums radījis asas domstarpības jaunās valsts likumdevējos, garīdzniecībā un tautā. Cēlonis tam ir kāds līdz šim nepazīstams žīdu gleznotājs Moše Boraks, kas grib precēt kristīgu dienvidslavu jaunavu Oriju. Pēdējā, nesamierinādamās ar Tito komūnistisko režīmu, izbēgusi no Dienvidslavijas un devusies uz Izraēlu cerībās, ka šai ilgi un nesašķīgi vajāto cilvēku jaundibinātajā valstī demokratiskās brīvības un tikumi būs viscildenākā godā. Pēc divu gadu idilliskas kopdzīves par dzīvokli pārvērstā arabu aitu kūtī Moše Boraks un Orija nākuši pie atziņas, ka viņu mīlestībai jāpiešķir likumīga laulības forma. Taču abi mīlētāji bijuši nepatīkami pārsteigti, ka viņu laulības var notikt tikai ar rabīna piekrišanu, bet tā nekādā gadījumā nav dabūjama, kamēr Orija neatsakās no kristīgās ticības.

Orija un Boraks protestēja: Tā ir cilvēka garīgās pārliecības izvarošana! Viņi abi jūtoties kā lojāli Izraēlas pilsoņi un Orija jau pilnīgi pārvaldot žīdu valodu un mīlot šo zemi, bet viņa tikai gribot brīvību un palikt uzticīga kristīgai ticībai.

Gleznotājs Boraks sūtīja neskaitāmas vēstules valsts vīriem un piedraudēja ar bada streiku, ja viņam nedos likumīgas laulības iespējas bez žīdu vai kristīgās baznīcas iejaukšanās.

Šī visumā sīkā lieta pēkšņi bija izbazūnēta pasaules ziņu dienestā, un mākslinieka bada streika piedraudējums šokēja žīdu valsts demokratiski ideoloģisko pašsajūtu. Valsts prezidents Izāks Ben-Cvi, nodeva Borakam personisku vēstījumu, kurā starp citu bija teikts: „Mana sirds ir jūsu pusē, bet es jūs ļoti lūdzu atteikties no sava nodoma attiecībā uz bada streiku."

Arī ASV bijušā prezidenta Rūzvelta atraitne, kas tanī laikā viesojās Izraēlā, bija dziļi satraukta par šo starpgadījumu un griezās pie Boraka ar līdzīgiem padomiem. Citādu valodu atļāvās valsts augstākais tiesnesis Haims Kāns (Cohen). Viņš deklarēja: „Likumus mūsu zemē var grozīt tikai saeima, un es lūdzu Dievu, lai tas nekad citādi nebūtu. Likumu respektēšana ir daudz vērtīgāka par viena cilvēka dzīvību."

Borakam radās daudz simpatizētāju, kas piedāvājās financēt braucienu līdz angļu kroņa kolonijai Kiprai, kur britu iestādes varētu viņu laulību legālizēt, bet mākslinieks to spītīgi noraidīja. Tāpat nepiekāpās arī Orija. Boraks no badošanās atsacījās tikai tad, kad saeimas prezidents Sprincaks apsolīja, ka nākamā sesijā saeimā iesniegs laulību likuma grozījuma projektu. Pagaidām vienīgais reālais ieguvums gleznotājam ir, ka viņa darinātās gleznas radušas pircējus. Taču asās debates sabiedrībā ir pieņēmušas masu raksturu. Tās skaŗ kādu ļoti vārīgu punktu žīdu tautas reliģiskajos likumos. Viņu valsts pašreizējās laulību tiesības balstās uz Mozus trešās un piektās grāmatas noteikumiem, kas pavēl šādus ierobežojumus: Veco žīdu priesteru šķiras pēcnācēji, piem., vīrieši ar Katcu, vai Kānu (Kohen) uzvārdiem, nedrīkst precēt šķirtas sievietes. Sieva vīra nāves gadījumā, ja viņai nav bērnu, nedrīkst otrreiz precēties pirms viņas mirušā vīra brālis, reliģiozi svinīgā aktā nav devis piekrišanu. Laulības ar citu ticību piederīgiem ir nelikumīgas un pretreliģiskas.

Daļa no Izraēlas pilsoņiem tagad ir par šo likumu grozījumiem. Kreiso partiju pārstāvji, šo gadījumu izmantodami, grib vispār jaunās valsts sabiedrisko dzīvi šķirt no padotības sinagogām (Marksa sēkla!). Liberāļu pārstāvji domā, ka privātajam individuālismam ir jānodrošina zināmas tiesības personiskajā dzīvē (kapitālisma pusē mantotie ieskati), bet konservātīvie un garīdzniecība ir pret jebkādiem mīkstinājumiem. Žīdu lielrabīns Dr. phil., Dr. iur. Izāks Halēvi Hercogs saka: „Saukļi pret klerikālismu un par sinagogu šķiršanu no valsts nav attiecināmi uz žīdu tautu. Žīdu tauta ir nešķirama, nacionāli reliģiska vienība. Viņas īpatnējai būtībai ir šīs divsavienības pamats. Žīdu tautas vienreizība slēpjas Dieva likumā, ka viņa nav tāda kā visas pārējās pasaules tautas. Ja mēs no tā atkāpjamies, tad mūsu tūkstošgadīgās ciešanas pārvēršas par vēsturisku bezjēdzību."

Augšminētie lielrabīna vārdi ietveŗ kādu formulējumu un brīdinājumu, par ko nav domājis ne tikai žīdu mākslinieks Boraks, dzīvodams savai mākslai un mīlestībai, bet kuŗa neizpratnes dēļ vēstures pīšļos ir nogrimušas daudzas lielas un šķietami varenas tautas. Marksistiskā internacionālisma un kapitālistiskā kosmopolītisma krustojums uz divu siržu stūrgalvīgā mīlestības ezelīša ir iejājis Jahves izredzēto valstī. Izraēlas saeimā par šo temu sagaidāmas ļoti karstas debates, un varbūt vēl karstāki vārdi tiks apmainīti nākamo vēlēšanu kampaņā. Va—. Pe—.

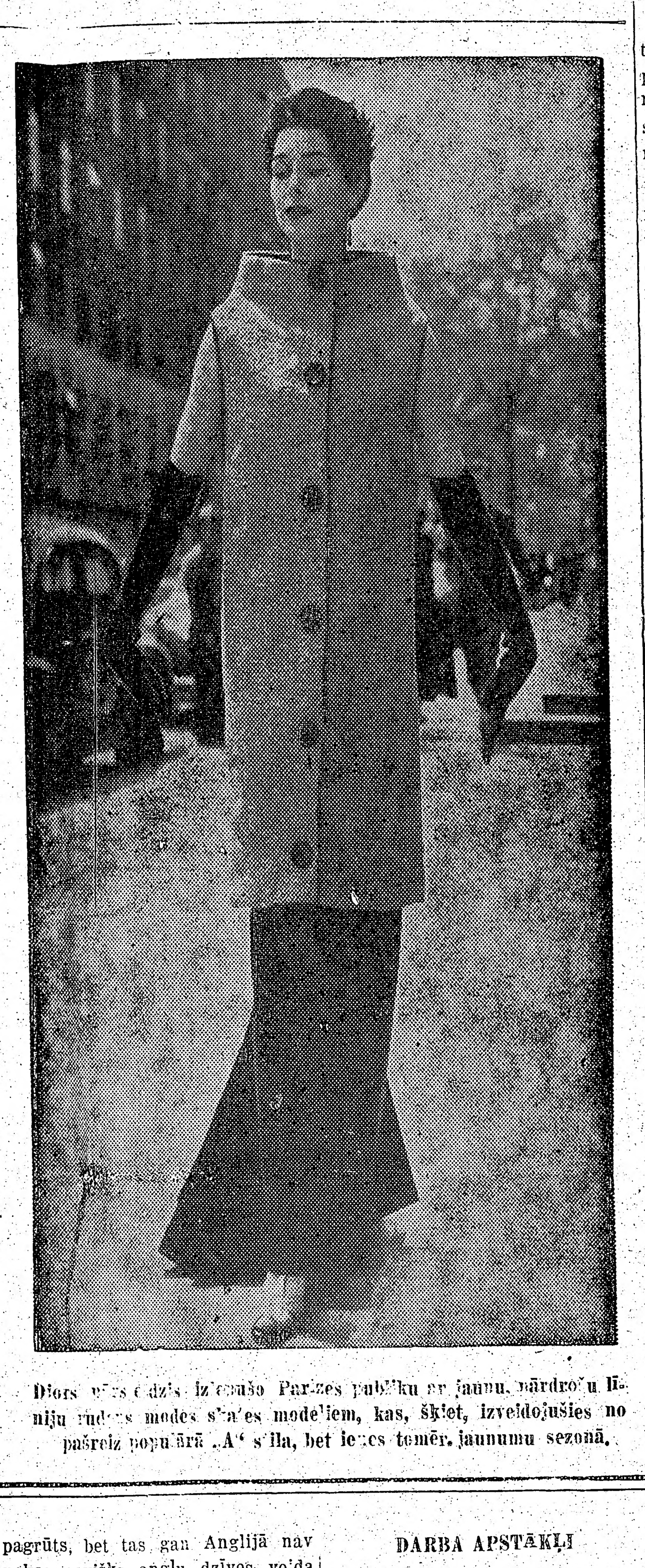

Diors [illegible] izrādīja Parīzes publikai ar jaunu, pārdrošu līniju rudens modes skates modeļiem, kas, šķiet, izveidojušies no pašreiz populārā „A" stila, bet ienes tomēr jaunumu sezonā.

Klaburčūskas Georgina Bay apkārtnē

Klaburčūskas nav nekāds retums Ontario. Tās sastopamas divos paveidos Georgina Bay un Niagara George apkārtnē. Tās ir ļoti bīstamas un kodieni var beigties ar nāvi.

Šins dienās 27 gadus veco torontieti Dāvidu Protero, kurš agrāk strādājis pie universitātes par asistentu un kuŗam čūsku kollektēšana ir hobijs, sakodusi kāda klaburčūska pie Severn Falls, Georgina Bay rajonā. Protero bijis iegriezis sev ikšķī un tāpēc nepaspējis čūsku pietiekami cieti satvert. Dāvids gan steidzīgi kodiena vietā iegriezis un izsūcis asins, kā arī nosējis ievainojuma vietu, bet roka tomēr ātri vien piepampusi un viņš ir spiests labu laiciņu pavadīt slimnīcā.

ANGLIJA 1955. GADĀ

Kanadas steigā pēc angļu mierā pavadītiem septiņiem gadiem

Kā jaunam iebraucējam no Anglijas man ik dienas ir jāsaduras ar Kanadas tautiešu jautājumiem, no kuriem visbiežāk atkārtojas: „Lūdzu, pastāstiet par tautiešu dzīvi Anglijā un pašreizējiem Anglijas apstākļiem!" Domāju, ka visprātīgākais veids būtu atbildēt pēc iespējas visiem un to izdarīt ar laikraksta palīdzību. Centīšos būt pēc iespējas objektīvs savos spriedumos un pašreizējos apstākļus Anglijā attēlot, kā tos esmu pats vērojis un ko pieredzējis, uzturēdamies Anglijas bagātākajā rūpniecības apvidū — vidienē.

Vispirms jāsaka, ka 1955. gadā Anglija vairs nav salīdzināma ar to Angliju, ko aizbraucēji atceras priekš 3 vai 4 gadiem. Dzīve Anglijā ir daudz progresējusi. Par tādām lietām, kā pārtikas racionēšanu, gaļas trūkumu un labākās kvalitātes cigarešu pārdošanu zem letes vairs nevar runāt, jo visa kā ir diezgan. Pēc mana personiskā ieskata, saimnieciskā stāvokļa uzlabošanās sākās līdz ar konservatīvo (toriju) nākšanu pie valdības stūres. Strādnieku-sociālistu laikā iesākusies inflācija un trūkumi tika apturēti, valsts naudas izšķiešana uz dažāda veida neizdomātiem pasākumiem tika vai nu apturēta, vai ierobežota un birokratu vara ierobežota. Kā konkrētu piemēru varu minēt lauksaimniecības komiteju varas un izdevumu ierobežošanu un nometņu likvidēšanu. Vienam otram lasītājam, kas kādreiz pats dzīvojis kādā no daudzajām lauksaimniecības komiteju nometnēm, būs vēl labi atmiņā palicis toreizējais „slimnieku" skaits nometnēs, tāpat neskaitāmais „kungu" skaits, kas nometnes vadīja un kontrolēja. Tas viss tagad ir izbeidzies — nometņu vairs nav, un man pienācās būt klāt pēdējās lauksaimniecības komitejas nometnes likvidēšanā. Tāds pats liktenis ir ķēris pārtikas ministriju (Ministry of Food), kas ir pavisam likvidēta.

Strādnieku valdības laikā izdarītā nacionālizācija ir pa lielākai daļai paturēta, izņemot tērauda rūpniecību un ceļu transporta uzņēmumus, kas ir denacionālizēti. Dzelzceļi, raktuves, gāzes un elektrības apgāde ir valsts īpašumā, un tie visi cīnās ar ekonomiskām grūtībām. Neilgi pirms manas izbraukšanas uz Kanadu valdība pieņēma dzelzceļu modernizēšanas un elektrificēšanas plānu, bet tie visi ir nākotnes plāni, un pašreiz vēl arvien jābrauc tais pašos vecajos vagonos un jāskatās pa vairākas nedēļas netīrītajiem vagonu logiem... Ogļraktuves sirgst ar strādnieku trūkumu un streikiem. Ogļraču algas iet nepārtraukti uz augšu, bet izstrāde ceļas tikai palēnām, līdz ar ko ogļu cenas veicina dzīves dārdzības celšanos, paaugstinot gāzes, elektrības un transporta tarifus. Kur šis burvju loks novedīs, ir grūti pateikt.

Pārtikas cenas, salīdzinot ar 1950/51. gadu, ir stipri cēlušās, bet dabūjams ir viss, ko sirds vēlas. Veikali ir pārpildīti ar precēm un arī ar pircējiem, jo Anglijā pašreiz ir augsts labklājības līmenis. Strādnieku algas ir augstākas kā jebkad Anglijā, it sevišķi Anglijas vidienē (Midlands). Visaugstākās algas visās Britu salās ir Koventrijas pilsētā, ko Anglijā sauc par „Boom Town". Koventrijā vienkāršs, neapmācīts strādnieks, slaukot fabrikas grīdu, var nopelnīt ap 9 mārc. nedēļā, kas Anglijas apstākļos ir labs atalgojums.

Lielā izpeļņa izpaužas lielākā tirdzniecības uzplaukumā un savukārt veicina masu produkciju un cenu pazemināšanu. Tādas lietas, kā televīzijas aprāti, ledusskapji, mazgājamās mašīnas un citi mājturības piederumi, tagad ir iespējams iegūt arī angļu strādniekam, un TV antenas aug kā sēnes pēc lietus. Pagaidām gan vēl ir tikai BBC programma, bet šo rudeni sāks darboties arī komerciālā televīzija, tomēr sevišķi liels ieguvums no tās nebūs. No techniskā viedokļa BBC televīzijas raidījumi ir daudz skaidrāki un definicija daudz labāka, kā šeit. Vispopulārākais TV ekrāna lielums ir 17 collu.

Sakarā ar ekonomisko uzplaukumu redz daudz vairāk automobiļu, vecie modeļi lēnām izzūd no ceļiem. Uz mazajām, populārajām mašīnām, kā Ford Anglia, Ford Prefect, Ford Popular, Morris Minor, Austin Seven, Standart 8 un Hillman ir vēl arvien jāgaida, ja negrib maksāt vairāk par fabrikas cenu. Lielākās mašīnas var dabūt uzreiz. Degviela arvienu vēl ir ļoti dārga. Arī latvieši sāk palēnām sev iegādāties automobiļus, gan ne tuvu tik lielā skaitā, kā šeit Kanadā. Automobiļu cenas sadārdzina pirkšanas nodoklis (Purchase Tax), kas uz vienu no augšā minētajiem automobiļiem ir apm. no 150 - 200 mārc. liels. Vēl arvien vispopulārākais motorsatiksmes līdzeklis Anglijas latvietim ir motocikls. Par nelaimi, šis rīks ir arī viens no lielākajiem mūsu tautiešu skaita samazinātājiem, jo nelaimes gadījumi ir diezgan bieži un vienu otru reizi fatāli. Te visbiežāk vainojams kāds mazs „plostiņš" un līdz ar to iegūtā „labākā" braukšanas prasme un drosme. Bet tas gan laikam arī Kanadā nav nekas jauns.

Dzīvokļu jautājums vēl arvien pagrūts, bet tas gan Anglijā nav nekas sevišķs angļu dzīves veida dēļ. Lielākā daļa latviešu iegādājas paši savas mājas. Māju izvēle ir liela un cenas stipri vien zemākas kā pirms pāris gadiem. Pašreiz var dabūt arī gluži jaunas mājas, un iemaksa tādos gadījumos ir tikai 10 %, jeb ap 210 mārc. Visās latviešu mājās pa lielākai daļai dzīvo vairāki īrnieki, kas palīdz kārtot mājas izmaksu.

Pēdējā laikā Anglijā ieplūst liels daudzums krāsaino Anglijas pilsoņu, kas neapšaubāmi radīs dzīvokļu problēmas. Jau tagad tādās pilsētās kā Birminghemā šis jautājums ir kļuvis akūts, jo, nevarot atrast dzīvokļus, šie krāsainie pilsoņi ir spiesti iegādāties paši savas mājas, kur tad bieži vien apmetas milzīgs ļaužu skaits. Līdz ar krāsaino pilsoņu ierašanos zināmā apdzīvotā vietā, sāk krist apkārtējo māju cenas un vietējie iedzīvotāji ceļ sūdzības pilsētas valdēs. Līdz šim Anglijā nepazina krāsu diskrimināciju kā tādu, un angļi bieži vien ironiskā veidā pārmeta amerikāņiem par nēģeru vajāšanām, bet nu tā problēma ir pašu durvju priekšā un būs jāatrisina vienā vai otrā veidā. Domājams gan, ka to atrisinās ar raksturīgo angļu mieru un taisnības pieeju.

DARBA APSTĀKĻI

Bezdarba Anglijā nav. Tieši otrādi, pašreiz ir liels strādnieku trūkums, ar ko arī izskaidrojams malajiešu un jamaikiešu lielais ieplūdums. Vairākās fabrikās strādniekiem izmaksā bonusus vienas nedēļas apmērā, lai viņi pierunātu citus strādniekus pārnākt strādāt vervētāja fabrikā. Ir zināmi gadījumi, kur fabrikas vadība dodas uz ostām, lai melnos immigrantus salīgtu, no kuģa nokāpjot. Lielākā daļa fabriku strādā dienas un nakts maiņās un arī svētdienās. Pa lielākai daļai virsstundas var strādāt pēc patikas, un ļoti daudz latviešu to arī izmanto. Arodbiedrības ir ļoti aktīvas un spēcīgas. Vienā otrā fabrikā arodbiedrības pārstāvjiem ir vairāk teikšanas kā fabrikas vadībai. Nevaru teikt, ka visi arodbiedrību pārstāvji būtu komūnisti, bet liels skaits, droši vien, simpatizē tiem. Reiz dzirdēju kādu no šiem kungiem izsakāmies, ka pašreizējā toriju valdība veicinot virsstundu darbu, lai novājinātu strādnieku organismu, tā izraisot slimošanu, kas savukārt apgrūtinātu nacionālo apdrošināšanu un to iedzītu deficitā. Šis kungs tālāk secināja, ka tikko nacionālā veselības apdrošināšana būšot deficitā, konservātivo valdībai būšot iemesls sūdzēties par šādas metodes nelietderību un strādnieku valdības laikā nodibināto iekārtu atcelt! Nedomāju, ka šāds „labi" izdomāts secinājums pārējos klausītājus ietekmēja, jo pats runātājs bija viens no lielākajiem virsstundu rāvējiem.

Visi angļi, kā konservātīvie, tā sociālisti atzīst, ka nākošais karš būs anglijas bojāeja. Civilais aizsardzības dienests ir aprēķinājis, ka uz Angliju ir jānomet tikai 8 H bumbas, lai angļu salas padarītu neapdzīvojamas. Secinājums: no kaŗa ir jāizvairās par katru cenu. Sociālisti apgalvo, ka viņi ir vienīgie, kas to var paveikt, būdami ir pēc politiskiem uzskatiem, ir pēc nostājas vairāk draudzīgi Padomju Savienībai. Tā domā arī liela daļa tautas, it sevišķi tā saucamie „bevanisti". Sociālisti nogāja tik tālu, ka sāka saukt sēru Čerčilu par kaŗa kūdītāju, kas vēlāk pašiem vairāk kaitēja kā labu darīja, jo sērs Čerčils savā valdības laikā vairāk rūpējās par miera uzturēšanu ir vārdos, ir darbos, kā sociālisti to tautai paregoja. Īdens ir ļoti populārs, savādā kārtā tieši strādnieku šķirā. Angļu strādnieki domā, ka Īdens ir vienīgais labais torijs un ka viņš vienīgais no visiem konservātīvo līderiem ir spējīgs uzturēt mieru un veicināt koeksistenci, par ko angļu tautas lielākā daļa sapņo.

LATVIEŠU DZĪVE

Anglijas latvieši, kā Anglijas iedzīvotāji, ir cieši saistīti ar visu Anglijas saimniecisko un sociālo iekārtu. Anglijas sociālais un saimnieciskais stāvoklis tikpat labi atsaucas uz angļiem kā uz latviešiem. Nevarētu teikt, ka latvieši ir slikti pilsoņi, jo ar savu virsstundu strādāšanu un dūšīgu iedzeršanu tie rūpējas par valsts līdzekļu papildināšanu. Sakarā ar lielo izceļošanu 1950/51. gadā latviešu skaits sarucis. Domājams, ka tie, kas nopērk mājas, nekur nebrauks. Viens otrs būtu braucējs, bet nevar tikt vīzas noraidīšanas dēļ. Dažs baidās braukt uz bezdarba zemēm un sākt visu dzīvi no jauna. Latviešu sociālā dzīve ir apsīkusi, jo arvien vairāk tiek aizmirsti sarīkojumi un sanāksmes. Tie, kas darbojas un cenšas uzturēt sabiedrisko dzīvi, ir pa lielākai daļai tie paši cilvēki, kas to darīja jau pirms vairākiem gadiem. Par tik labi apmeklētiem sarīkojumiem kā 1950/51. gadā nav ko domāt.

Beidzot būtu jāsaka, ka angļu lēnais dzīves veids, paražas un klimats ir ietekmējis mūs visus, kas vai nu vēl tagad dzīvo Anglijas salās, vai arī nesen tur dzīvoja. Pierast pie Kanadas straujā tempa, pēc 7 gadu angļu miera ir diezgan grūti, un tikai pēc 3 nedēļu nodzīvošanas tā kā drusku sāk uzaust gaisma. Pēc mana uzskata dzīves standarts te ir daudz augstāks kā Anglijā un kustība daudz, daudz lielāka. Par klimatu vispār nav ko teikt, jā atceras, ka pagājušo vasaru Anglijā bija tikai pāris saulainu dienu un temperātūra jūlija mēnesī bieži vien bija ap plus 40 gradu F. Pagaidām te ir tikai divi lietas, kas iebraucējam nav patīkamas: bezdarbs un auto vadīšanas standarts šejienes pilsētās. Brīnums, ka jūs visi šeit esat vēl pie dzīvības. L. L.

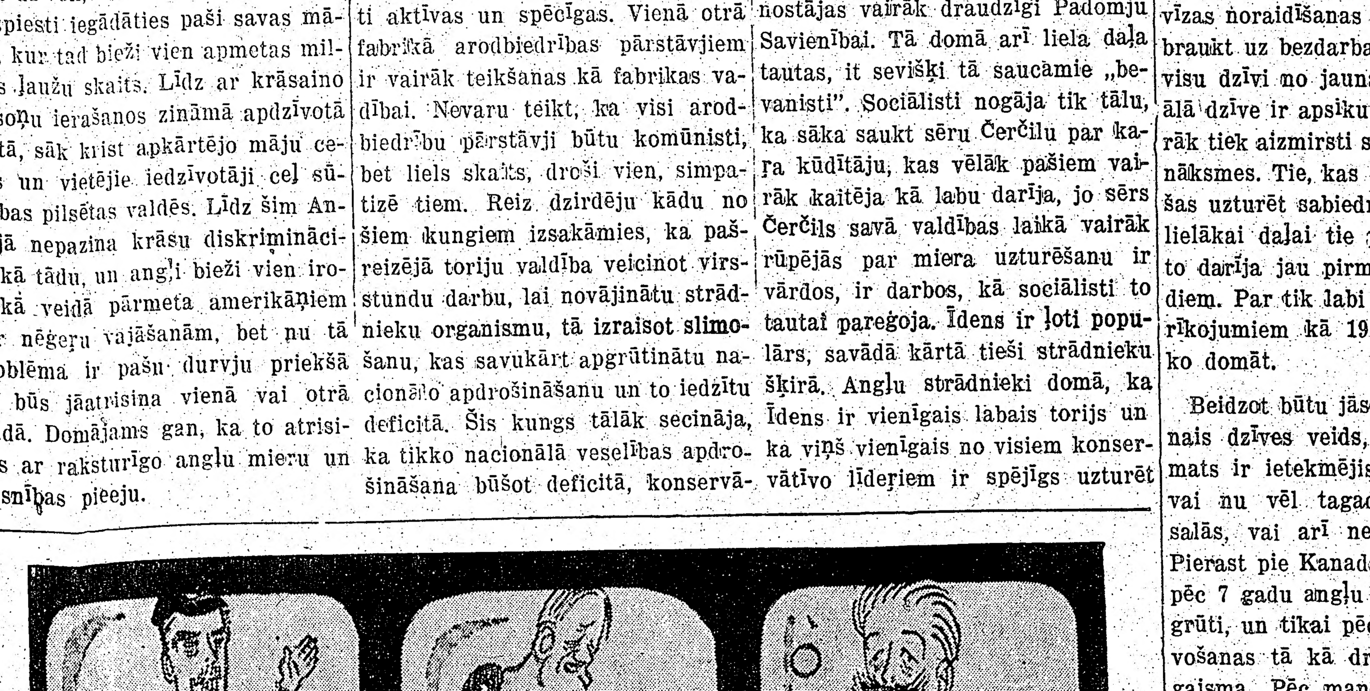

Sportiskā angļu tauta, vērojot savas valsts vadošo politiku darbu, labprāt vēlas tos redzēt kā sporta varoņus. Tā arī Īdens, ārlietu ministrs Mekmilāns un saimniecības ministrs Batlers pozē televīzijas raidījumā, kā sporta zvaigznes

AMERIKĀŅU KAPTEINIS UŅ ŽAKELĪNA

Lapaspuse no franču pretestības kustības vēstures

Bija 1944. gada 26. augusts, diena, kad Parīze svinēja savu atbrīvošanu. Kāds amerikānis iegāja mazā, noplukušā Monmartras rajona viesnīcā. Viņš uzkāpa trešajā stāvā, izgāja cauri šauram gaitenim un klusi pieklaudzināja pie kādām durvīm. Neviens neatsaucās. Viņš pieklaudzināja vēlreiz. „Iekšā!" atskanēja nogurusi sievietes balss.

Pirms kara kapteinis Pēteris Eirs bija architekts. Būdams pasīka auguma, tumšām acīm un matiem, viņš vairāk atgādināja francūzi nekā amerikāni. Arī franču valodu viņš pārvaldīja tikpat labi kā dzimto angļu mēli. 1943. gada pavasarī viņš tādēļ brīvprātīgi pieteicās speciālam uzdevumam Francijā.

Trīs mēnešus skolojies sabiedroto izlūkošanas dienesta stābos, viņš iemācījās no galvas fiktīvas autobiografijas datus, iemācījās simulēt slimību, kuras dēļ it kā atbrīvots no franču armijas. Kāds zobārsts viņam izrāva dārgo amerikāņu zelta tiltu, to aizstādams vienkāršām franču plombēm. Viņam iedeva franču drēbes, naudu un dokumentus. Visbeidzot viņu saistīja franču zemūdeņu dienestā.

Kādu vakaru 1944. gada janvārī kapteinis Eirs gaidīja svarīgu ziņu no Parīzes, kas viņam nogādājama tālāk Anglijā. Ziņnesis, kas to atnesa, bija sieviete — gaišmataina, zilām acīm, mazliet uzrautu degunu. Viņai bija tikai 21 gads, un viņas vārds bija Žakelīna. Sākumā Eirs domāja, ka noticis kāds pārpratums Žakelīna neizskatījās pēc pagrīdes darbinieces, kas nodotu amerikāņu slepenā dienesta virsniekam svarīgu ziņu, iznestu daudzus kilometrus cauri territorijai, kas mudžēt mudžēja no Gestapo ierēdņiem.

Eira pirmais iespaids bija, ka viņa ir pārāk glīta. Bez tam viņa šķita bikla kā nobijusies skolniece. Kaut kāda iemesla dēļ viņš nevēlējās viņu iejaukt šinī bīstamajā lietā, tādēļ viņi sarunājās, it kā viņš būtu francūzis. Taču Žakelīna zināja patiesību. Viņa atzinās, ka vienmēr vēlējusies redzēt Ņujorku, dzirdēt Beniju Gudmenu. Viņš apbrīnoja viņas patriotismu un drosmi, saprata viņas naidu pret vāciešiem un Francijas nodevējiem — „friču" vārdu viņa izrunāja dīvaini asā balsī. Kā daudzām franču sievietēm šinī laikā, viņai vienmēr bija līdz gaišajos matos paslēpta indes pudelīte, ko viņa smiedamās dēvēja par „joie de vivre" — dzīves prieku. Ja viņu kādreiz saķertu, viņa to iedzertu pirms spīdzināšanas.

„Spīdzināšana" viņa atzinās kapteinim Eiram, „gan nebūtu izturama!" Pēdējo reizi viņi satikās 10 dienas pirms Normandijas desanta, bet atceļā uz Parīzi viņu apturēja kāds Višī valdības slepenpolicijas ierēdnis, taču viņa paspēja iznīcināt nesamo ziņu.

„Ja jūs esat francūzis, ne netīrs vācu kalps, jūs mani palaidīsit brīvībā," viņa teica Višī valdības inspektoram, taču viņu aizveda cietumā un ieslodzīja izklaušināšanai. Pēkšņi Žakelīna zaudēja galvu. Viņa gribēja iedzert indi, bet kāda policiste, to pamanījusi, viņai izsita pudelīti no rokas un iedeva spēcīgu pretlīdzekli — viņi gribēja Žakelīnu atdzīvināt.

Nākosajā dienā policistu un Gestapo virsnieku pavadībā cietumā ieradās pazīstamais briesmonis Žoržs Matjē — atkritējs, ko franči ienīda visvairāk, bet no kuŗa arī visvairāk baidījās. Kad 1944. gadā, pēc Francijas atbrīvošanas, viņu tiesāja un prokurors nolasīja par viņu iesniegtās baigās liecības, viņš tikai pasmaidīja: „Ja kāds nāca manās rokas, viss noritēja kā pa diedziņu, cilvēks izteica visu, ko zināja." Tagad Matjē pratināja Žakelīnu...

Tanī pēcpusdienā policija apcietināja vairākas aizdomās turētas personas. Arī kapteinis Eirs vairs nepaspēja izkļūt no pilsētas, un viņu arestēja kādā kafejnīcā. Lai gan viņa dokumenti un dzīves stāsts bija kārtībā, kopā ar citiem viņu aizveda uz cietumu. Tur viņš uzzināja par Žakelīnas apcietināšanu.

Nākosajā dienā policistu un Gestapo virsnieku pavadībā cietumā ieradās pazīstamais briesmonis Žoržs Matjē — atkritējs, ko franči ienīda visvairāk, bet no kuŗa arī visvairāk baidījās. Kad 1944. gadā, pēc Francijas atbrīvošanas, viņu tiesāja un prokurors nolasīja par viņu iesniegtās baigās liecības, viņš tikai pasmaidīja: „Ja kāds nāca manās rokas, viss noritēja kā pa diedziņu, cilvēks izteica visu, ko zināja." Tagad Matjē pratināja Žakelīnu...

Tanī pēcpusdienā policija apcietināja vairākas aizdomās turētas personas. Arī kapteinis Eirs vairs nepaspēja izkļūt no pilsētas, un viņu arestēja kādā kafejnīcā. Lai gan viņa dokumenti un dzīves stāsts bija kārtībā, kopā ar citiem viņu aizveda uz cietumu. Tur viņš uzzināja par Žakelīnas apcietināšanu.

„Spīdzināšana gan nebūtu izturama!" viņš atcerējās Žakelīnas vārdus un, pazīdams metodes, kā pārvērst drošsirdīgu, cīņas gatavu cilvēku asiņainā gaļas kluci, viņš domāja par skaisto, trauslo Žakelīnu.

Tieši virs viņa kameras atradās telpa, kur Matjē „eksāmināja" Žakelīnu. Viņš dzirdēja viņas balsi: „Es nezinu, es nezinu, es nezinu!" Un tad: „Vai zināt, vai zināt, vai zināt?" Atskanēja Žakelīnas kliedzieni — briesmīgi, necilvēciski, neaprakstāmi. Kapteinis Eirs sēdēja un klausījās, nevarēdams pakustināt ne pirksta, lai viņai palīdzētu. Izmisumā viņš domāja, vai nevajadzētu sevi nodot. Varbūt tā viņš izglābtu Žakelīnu. Bet viņa dzīvība nebija nekas, salīdzinot ar apdraudēto pasākumu. Spīdzināšana šķita tūkstoškārt briesmīgāka tādēļ, ka kapteinis pēkšņi apzinājās dziļo mīlestību pret šo sievieti.

Beidzot kliedzieni apklusa. Nākošajā rītā kapteini aizveda pie Višī policijas ierēdņa. Viņa dokumenti un izteikumi pārliecināja. Viņu atbrīvoja, bet Žakelīna ar Gestapo auto bija aizvesta uz Parīzi. Viņš cerēja, ka tā būs mirusi.

Amerikāņu tanki jau ripoja pār Franciju, kad Eirs saņēma vēstuli no Parīzes. To rakstīja kāds viņa grupas biedrs, kas bija apcietināts kopā ar Žakelīnu, bet izbēdzis: „Briesmonis Matjē bezdievīgi spīdzināja nabaga Žakelīnu. Taču drošsirdīgā sieviete neizpauda nevienu faktu, nevienu vārdu. Trūkstot pierādījumiem viņi to atbrīvoja, varbūt — lai vēlāk izspiegotu. Kāds drogists sašuva rētas viņas sejā, bet, diemžēl, nemākulīgi. Skumji viņu redzēt, bet viņa izveselojusies. Visa Francija tagad līdzinās viņai."

Neticami ātrais amerikāņu bruņoto spēku gājiens no piekrastes līdz Parīzei kapteinim Eiram likās bezgala ilgs. Viņš nonāca Parīzē 1944. gada 25. augusta rītā kopā ar ģenerāļa Laklerka priekšējām tanku vienībām. Pretestības kustībai piederošie draugi viņam pastāstīja, kur Žakelīna dzīvoja. Tā viņš to atrada. Monmartras viesnīcā, dienā, kad sajūsminātais pūlis svinēja savu atbrīvošanu. Viņi sēdēja kopā tumšajā telpā, runāja par sevi, un kapteinis Eirs atklāja savas jūtas. Pūļa trokšņošana ielās, dziedāšana un šaušana likās kā vētras sakultas tālas jūras šalkoņa. Žakelīna negribēja klausīties kapteinī. Viņa teica, ka viņš esot pārāk sentimentāls; viņa negribēja, ka to nožēlo.

Nākošajā ziemā Žakelīnai Londonā izdarīja sekmīgu sejas operāciju, bet vispirms kāds amerikāņu armijas mācītājs viņu salaulāja ar kapteini, tagadējo majoru Eiru.

Gundārs Grīslītis.

ASV IZNĀK 34 KOMŪNISTU AVĪZES

ASV Senāta iekšējās drošības apakškomiteja uzklausīja liecības par laikrakstiem citās valodās, kas seko komūnistu līnijai. Tādu ir 34 ar lasītāju kopējo skaitu ap vienu miljonu. Šinī sarakstā ir Amerikas Latvietis, kas iznāk Bostonā, 2 igauņu un 4 lietuviešu avīzes. Pēc liecinieku izteicieniem šīs avīzes raksta briesmu lietas par ASV. Tās apvaino ASV baciļu lietošanā Korejas karā un apgalvo, ka „miera nometni vada PSRS, bet reakcijas un kara nometni — ASV." Dažas no šīm avīzēm var atzīt par Pravdas izdevumu citā versijā.

NEVAR DZERT KOKTEILI NO JERUZĀLEMES

Jordānas valdība paziņojusi, ka neatzīst vairs Italijas konsulu Stephano Rocchi par diplomātu. Iemesls šim paziņojumam ir kokteiļu partija. Italijas konsuls, kuŗš bija akreditēts kā pie Jordānas, kā Izraēlas sekcijas, bija pasniedzis dzērienus partijā, kuŗā piedalījās arī Jeruzālemes arabi, pie kam kokteiļi, starp citu, bija jaukti arī no dzērieniem, kas pagatavoti Izraēlā.

Tālrunis vilcienā

Francijā nesen iekārtoja jaunu technikas sasniegumu: pirmoreiz Francijā kāds žurnālists savu ziņojumu redakcijai nosūtīja no ejošā vilciena ar tālruņa palīdzību. Vilciens atradās ceļā no Valansjenas uz Tionvilli, kad AFP ziņu aģentūra telefonēja uz Lilli, un ziņoja par vilcienā atrodošos japāņu delegāciju, kas dodas uz kādu konferenci Francijā. Dažas minūtes vēlāk tika pieprasīts savienojums ar Franču aģentūru Parīzē. Tad pulksten 15.40 tika pieteikts savienojums ar kādu no ejošā vilciena personām.

Andrievs Salmiņš

TEV

Skaties, es parēru vārtus tev
Uz Atlantīdu un Mū,
Uz stipriem cietokšņiem pamestiem,
Valdniekiem burvju lādētiem,
Laikmetiem laikmetu aizmirstiem,
Uz zelta Cipangu!

Ko tu man dosi par atmaksu?
Zeme ir jūru rīta,
Zūdošu miglu svīta...
Ko tu man dosi par atmaksu?
Mana atmaksa būsi — tu.

E. ŽEBRANSKA ATGRIEZUSIES NO EIROPAS

Zviedri saslimuši ar modernisma kaiti. Koncerts Kanadā paredzēts rudenī

Operdziedone Elza Žebranska, kas 19. martā izbrauca uz Eiropu, atgriezās Ņujorkā 27. jūnijā. Ar savu Eiropas koncertceļojumu viņa ir ļoti apmierināta un jau plāno atkal apmeklēt Eiropu nākošajā gadā. Šinī ceļojumā viņai nav izdevies dziedāt Vācijā, tāpēc jau laikus nodomājusi izkārtot koncertus tur nākošgad.

Vispirms Žebranska devās uz Zviedriju, kur bija 5 koncerti dažādās pilsētās. Koncerti bija izpārdoti un guva labas kritikas. Mākslinieci nav pratikusi atmosfaira, kāda valda Zviedrijas intellektuāļu aprindās. Tur modē nācis viss modernais: dzēss un nēģeru mūzika augstā cieņā, bet romantisms tiek nozākāts — „tie esot bijuši slimi cilvēki, kas varējuši baudīt romantisko mūziku," domā zviedri. Latviešu mūziku viņi bez apdomāšanās pabāž zem romantisma segas, jo tā esot vecmodīga. Pavisam citas atsauksmes par latviešu mūziku bija dzirdamas Dānijā un Anglijā.

E. Žebranska visur reklāmējās kā latviešu dziedātāja. Kopenhāgenā viņai bija labi izdevies koncerts. Tur viņa apmeklēja mūsu operas bij. prīmabalerīnu Edīti Feiferi — Franseni, kas guvusi panākumus ar labi nostādītu baleta skolu. Ļoti izpalīdzīgs viņai bija grāmatu izdevējs Reitmanis. No Dānijas Žebranska devās uz Franciju, kur uzstājās televīzijā.

Pēdējās sešas nedēļas dziedātāja pavadīja Anglijā. Uzturoties Londonā, viņa bija sūtīta K. Zariņa viesīņa. Anglijā uzstājusies 8 koncertos, kas bija rīkoti gan latviešu, gan angļu publikai. Dzelzceļnieku streika dēļ daudzi latvieši no citām vietām uz koncertiem nevarēja ierasties. Bet arī angļu publika nāca uz latviešu koncertiem, jo Zuikas koris par latviešu mūziku modinājis angļu interesi. Visos koncertos bija jādod daudz piedevu.

Ņujorkā E. Žebranska atkal iedziedās vairākas latviešu dziesmas jaunajā ilgspēlējošā platē. Viņai izdevies saņemt dažas jaunas dziesmas no dzimtenes. To lielākā daļa gan ir ražojumi propagandas vajadzībām, bet dažas ir pieņemamas, kā, piem., Žilinska kompozicijas. Rudenī E. Žebranska dosies koncerta turnejā pa ASV un Kanadu, bet pavasarī uzstāsies koncertā Town Hall, Ņujorkā.

HAMBURGĀ ATVĒRTA EIROPAS KOLLEDŽA

Hamburgas priekšpilsētā Otmaršenā steigā celta liela, grezna ēka, kas 3. jūnijā tvēra savas durvis, aicinot Eiropas jaunatni kopējo problēmu studijām. Eiropas vienības problēmas šodien rod dzirdīgas ausis, jo bez kopības apziņas un sadarbības draud Eiropas kultūras un civilizācijas bojā eja. Eiropas kopības domu kaļ un veido neskaitāmās sanāksmēs, bet svarīgi, lai tieši jaunatne ieaug šai garā un iedziļinās šo problēmu kopsakarā, jo vienīgi tad varēs rasties Eiropas savienotās valstis.

Hamburgas kolledž ir piektā pēc skaita Eiropā, bet pirmā Eiropas problēmu studijām Vācijā. Hamburgas kolledža paredzēta 91. studentam, kas sastādīsies: ik pa trešdaļai vācu studenti, studentes un ārzemju studenti. Kolledžas 4 korpusos izbūvētas modernas dzīvojamās telpas (85. atsevišķas istabas un 3 telpas, katra diviem studentiem), klausītavas, lasītavas un diskusiju telpas, bibliotēka, virtuve un viesistaba. Hamburgsa kolledžās studentiem pastāv iespēja paralleli studēt Hamburgas universitātē, kas pārējās kolledžās nav iespējams.

Tiek uzņemti dažādu semestru studenti, kuŗi blakus galvenajām studijām vēlas studēt arī Eiropas problēmas. Mācības iedalās lekcijās, semināros un darba grupās. Tiek uzņemti visu fakultāšu un visu nāciju studenti, kuŗi interesējas par Eiropas problēmām. Arī studiju veids tiek pārveidots: tas ir reizē pārnacionāls un pāri šaurajām atsevišķo nozaru iedalījumam, kas jaunajiem akadēmiķiem atver plašāku zināšanu un pieredzes lauku.

Jaunajai kolledžai vēl nav līdzekļu stipendijām un studentu atbalstam, kurpretīm pārējās kolledžās tas iespējams plašos apmēros. Katram studentam jāmaksā 42. vācu mārkas mēnesī par īri un dalības maksu mācībās.

Jāsaka, Eiropa sāk atveseļoties un apzināties savu liktenīgo lomu pasaulē, jo bez stipras Eiropas un apzinātas eiropiskās gribas nevarēs saglabāt Vakareiropas kultūru.

ģis

PA SENĀM RĪGAS TAKĀM

GRĪZIŅKALNA SKUĶI UN PUIKAS (1)

OTTO KROLLA BĒRNU DIENU ATMIŅAS

Tas bija toreiz... Jā, toreiz, kad Rīga vēl nebija tik kupla, tik liela izpletusies, kā tanī gadā, kad bijām spiesti to atstāt, komūnistu terrora vajāti. Toreiz, kad pārnācām uz Rīgu na Inčukalna, kad pa Stabu ielu, vai kā toreiz teica Zeiliņ ielu, vēl gāja zirgu tramvajs līdz pat Spriņģu ielai(piedodiet — es gribēju teikt: līdz Avotu ielai). Tas bija 1891. gadā. Mans tēvs bija sastrīdējies ar muižkungu Ābeli, kas, izmantojot gadījumu, ka barons Volfs nebija Latvijā, izlika mūs no mājām... Tēvs sūdzēja muižkungu. Tas gan taisnojies, bet tomēr dabūjis samaksāt 300,- rubļu. Barons gribēja, lai atgriežamies, bet tēvs vairs negāja atpakaļ. Māte raudāja, bet tēvs palika Rīgā. Toreiz...

Mēs atbraucām uz labu laimi ar visu lielo vezumu, kuŗu vilka Ansis, mans mīļais zirgs. Braucām un skatījāmies pēc šī dzīvokļa. Beidzot tādu atradām Stabu ielā Nr. 78, Lībeka mājā. Pagaidām bija tikai viena istaba, bet bija jāpaliek, jo toreiz bija dzīvokļu bads. Pēc kādiem mēnešiem turpat dabūjām lielāku dzīvokli un iekārtojāmies ērtāk. Man toreiz nebija vēl pilni trīs gadi, jo esmu dzimis 26. maijā, kliņģeru, t.i. 1888. gadā.

Mēs, Lībeka mājas puikas un skuķi bieži aizlavījāmies (protams, bez vecāku ziņas,) pa Avotu ielu līdz Helēnas (Lienes) ielai un tālāk uz Grīziņkalnu. Avotu ielas galā, kā atstāta savam vientuļīgajam liktenim, stāvēja jaunceltā Pāvila baznīca. Tai apkārt bija koša dzīvžogu sēta kuŗu no ārpuses sargāja koku sēta, iestiprināta mūra stabos. Bet baznīcas apkārtne bija bedraina, aiz baznīcas bija smilšu kalnumi un ieleja, kuŗā no pilsētas saveda atkritumus. Tai laikā baznīcas labajā pusē pamazām sāka taisīt Rumpmuižas ielu, bet kreisajā — Ērgļa ielu. Sāka celt arī mājas. Visvairāk koka. Lienes un Ērgļu ielas stūrī būvuzņēmējs Radziņš uzcēla māju un iekārtoja būvmateriālu laukumu. Vēlākos gados, kad ar Radziņu kopā strādājām Baltijas tirgotāju un rūpnieku biedrībā, kur es laiciņu biju darbvedis, viņam jautāju, kādēļ viņš saucas par Radzingu? Viņš atbildēja: — tādēļ, ka vācieši esot tie, kas viņam dodot darbu... Arī Sprīcis Paegle, pirmais Latvijas finanču ministrs, bija šīs biedrības valdē. Tur es ar viņu iepazinos kā ar patiesīgu un goda vīru, kas neloceījās katram vējam līdzi.

Kad man bija 8 gadi, vajadzēja sākt iet skolā. Tā atradās turpat Stabu ielā Nr. 32, kur nogāju kādus trīs gadus. Šajā namā, Stabu ielā, kādu laiku dzīvoja rakstnieks Līgotņu Jēkabs (Roze) un Antons Birkerts, ar kuŗu iepazinos vēlāk un kas kļuva man sirsnīgs draugs, kad sāku staigāt pa Baltijas Vēstneša redakciju.

Bet toreiz es vēl biju puika no Stabu ielas, un tā tur pagāja vairāki gadi. Pamazām pilsēta auga un plētās plašumā. Sāka apbūvēt smilšu kalnus Pāvila baznīcas apkārtnē. Gar kreiso Ērgļa ielas malu mājas jau sniedzās līdz pat Pērnavas ielai, kuŗa gāja gar Grīziņkalna pakāji no Aleksandra (Brīvības) ielas līdz Vagonu ielai, kur Krievu Baltijas vagonu fabrika bija ieguvusi zemes gabalus un uzcēlusi darbnīcas. Arī Rumpmuižas ielas pusē apbūvējās Tur kādu laiku dzīvoja rakstnieks A. Deglava.

Ar viņu vēlāk iepazinos „Auseklī", kas atradās pie Brīvības ielas gala ,kur sākās Vidzemes šoseja. Toreiz tur no Brīvības ielas pārcēla Aleksandra vārtus, bet kad uzcēla viaduktu, vārtus, lai netraucētu satiksmi, pārcēla vēl tālāk — aiz Šmerļa uz šosejas, Satiksmei augot arī tur vārti vairs nederēja... Pamazām sāka apbūvēt Pāvila baznīcas apkārtnē arī Pērnavas ielas kreiso pusi, kas gāja gar Grīziņkalnu. Pērnavas Ērgļu ielas stūrī Paeglis bija uzcēlis māju. Tā bija 3 stāvu koka māja, pie kam apakšējais stāvs bija mūra, ar dažām kāpnēm zem ietves līmeņa. Bet es vēl dzīvoju Stabu ielā. Pa brīvlaiku rotaļājāmies, plosījāmies un darījām raizes arī saimniekam Lībekam, jo, spēlējot „kačokus", lodes ne vienu vien reizi ieskrēja kādā logā... Nu un tad bija liels tracis: sievas gāja žēloties pie saimnieka, tas nāca rāties, mēs... raudājām un solījāmies vairs nespēlēt ... Bet solīts nekrīt makā. Kad mājas pagalma galā sāka celt lielu mūra namu, tad mums tur bija vislielākā plosīšanās un arī strādāšana. Palīdzējām nest akmeņus un citus materiālus. Par to mēs no pelnījām dažas kapeikas. Kapeiku vērtība bija liela, jo par 3 kapeikām varēja nopirkt jo labu kūku...

Bet gadi gāja, un arī es steidzos tiem augumā līdzi. Tad mani vecāki bija nodomājuši aiziet uz citu dzīvokli, ērtāku. Un to viņi sameklēja jau pieminētajā Paegla mājā. Kādā dienā aizvācāmies. Lībeks gan negribēja laist, bet tā bija izlēmusi vecāki, un mēs aizkravājāmies. Apkārtne vēl bija neiztaisīta un tukša. Mūsu dzīvoklis atradās trešajā stāvā ar logiem tieši Grīziņkalna pusē. Pie pašas mājas vēl bija smilšu pauguri, pat vidēja lieluma kalniņš, ja to negrib par pauguru sauk. Te iepazinos ar citiem zēniem, ar kuŗiem pēc skolas gaitām spēlējām kaŗavīrus, zeserus, kačokus, cēlām smilšu mājas, rīkojām sacīkstes.

Liekas, uz Ērgļa ielas krustojumā(skaidri vairs neatceros) dzīvoja Muncis, ar kuŗu arī sadraudzējāmies. Abi cēlām no smiltīm mājas. Reiz pie mums, gluži negaidos un nemanīti, pienāca smilškalna pašpuikas. Mēs no tiesas satrūkāmies, jo domājām, ka viņi nodarīs „joku pēc" mums launu. Tomēr viņi apsēdās pie mums smiltīs, skatījās, kā ceļam mājas pēc viņiem „architektu noteikumiem", ar logiem un tukšām telpām. Tad viņi mūs palielīja, nosakot, ka no mums dienās iznākšot krietni architekti un aizgāja. Mums kļuva vieglāk, jo visu laiku tomēr bijām bailēs par varbūtēju kautiņu. Atzīstos, mums patika arī viņu uzslava. Kā nu ne? — Dienās dīženi architekti...

Tā man pienāca 12. gads. Ziemā pa pieminēto pauguru braucām lejā ar paštaisītām kamaniņām. Gājām arī uz Grīziņkalnu, no kuŗa laidāmies lejā pa stāvumu Pērnavas ielas pusē, netālu no tagadējām kazarmām, kur bija liels kritums, un kamanas drāzās ar lielu sparu. Tas mums patika. Vaigi svila aukstumā, acis gailēja pārgalvībā. Kalna otrā pusē, pret dzelzceļa līniju, arī bija liels stāvums, bet tur apakšā stāvajam ceļam malās bija vairāki koki kā gatvē, un tiem varēja uzdrāzties virsū. Tādēļ izvēlējāmies Pērnavas ielas pusi.

Kādu dienu pulcējamies uz pauguru pie Paegla mājas. Te pēkšņi pienāca kāds zēns, kuŗu līdz tam nebijām redzējuši. Viņš man teica strupi: „Esmu Ādolfs, kā tevi sauc?" — „Ottis", atbildēju. Viņš dzīvojot Ērgļu ielā. netālu no Pērnavas ielas. Tas bija vēlākais mūsu dīženais dziedonis Ādolfs Kaktiņš.

Otto Krolls.

Turpinājumā — „Mans draugs Ādolfs."

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

3. NODAĻA

(22. turpinājums)

„Nu ja, kā svētkos. Svētku sastdienā. Tur jau ir tā ķibele. Mājās mučele alus, zābaku stulmā no vecenes paglābta pudele sīvā. Brauciet, mamm, līdzi, došu vienu uguns čarku, skatos — esat pavisam zaļu gīmi. Vai slima?"

Putnu mamma izslējās: „Marij, skrej un pasauc Penduliešni, arī meitas. Kur svārki, kur lakati un kurpes? Ne es slima, ne citas vainas. Jums acīs vēl Zaļā Ceturtdiena!"

Kad Putnu mamma parādījās otru reizi, viņa čaukstēja un zviļoja zīdā un apkārt plīvoja saltas jo saltas piparmētru vēsmas. Pati Ziema.

Kadiķis noņēma cepuri un dažus soļus atkāpās. Ap Kadiķi piesardzīgā atstatumā sastāja arī mājas sievas.

„Nu, ko brīnāties? Es esmu es, nepazīstat? Penduliene," Putnu mamma pārlaida netiešus skatus apkārt stāvošo baram, „Pendu1ien, pīpes smirdoņu varējāt atstāt aizdurvē. Es braucu apskatīt savas otrās mājas Zābas, pie vienas reizes arī sava ilggadīgā rentnieka Kadiķa slimo puiku — laikam pārēdies. Būšu tur šito dienu un vienu nakti. Rīt, ar pirmo staru, gaidiet atkal mājās. Jaunkundzei, bet kur viņa ir? Tepat vien, man blakus, kā tas arī klājas. Jaunkundzei jāsēd istabās. Vai dzirdi, Marija, ko es saku un pavēlu? Visi tevi uzmanīs. Un meitas lai cep un vāra, ko vien jaunkundze iekāro. Manā Jelgavas laikā te, pa māju, slinkumu vāļādamas bijāt viņu nobadinājušas kā cērmju slimu. Vēl tagad tikko kust, iekšās kurkst bada rēgs. Bet suņi kā barokļi, sēc, ne rej. Un tu, Žene, vai tā ir Žene, kas aiz meitām notupusi kājstarpī vaipstās? Tu, Žene, panāc šurp, atradu kabatā ķēvei glabātu cukura graudu — grauz, sargi jaunkundzi un arī nedauzies apkārt. Krišam, kur tad Krišus? Vāgūzi? Lai Krišus iedzen žogā naglas ar asumiem pret lūžņu ceļu. Ko vēl gribēju teikt? Jā, es gribēju teikt — nu, ko jūs, Kadiķi, gumzāt cepuri, pats pēdējais laiks doties ceļā!"

Putnu mamma ļāvās Pendulienei sevi ietīt lakatos, ļāva meitām iecelt ratos, Marijai pārsegt ceļiem svītru segu, un, vienā rokā iežņaugusi grezno spieķi, otrā lietussargu, aizbrauca līdzi Kadiķim uz Zābām.

Vai citiem tas bija jāzina — viņa nebrauca skatīt Kadiķa puiku, bet Zābu postā nokratīt nevarības biedu, degvīna glāzē atkausēt kaulos ielīdušo kapa aukstumu.

Šeit Putnos viss atplaukst, peld taukos, Zābās nīkuļo, slīkst kūts vircā. Un tur, Zābās, istabu kvēpos un zirnekļu tīklos, viņa vēl jūtas svaiga sieva, ne vecene. Sieva, kas ar savu valdonīgo balsi, svārku čaukstu var pat uz kādu laiku piekrāpt nāvi.

Svētku svestdienā, Putnu mammai aizbraucot, ar Dieva visuvareno gribu sāka līt. Lija aumaļainākā kā naktī uz Lielo Piektdienu, un saule mākoņu spraugā iebrieda kā milzene pupa. Mākoņi velti stumdījās, strūklas, staru caurspīdētas, tecēja zeltainas, siltas un platas.

Dažs saimnieks izgāja pastāvēt uz lieveņa un klausījās ūdens čurkstos. Varbūt viņi dzirdēja arī zemes serdē pārlūstam pēdējo ledus stienīti, ar gaŗu žāvu pamostāmies kurmi, izstaipāmies slieku, jo ienākdami istabās viņi teica: „Nu gan nav vairs tāli sējas laika darbi."

Un citi ar atbraukušu pilsētas radu izstaigāja vāgūžus un tukšos šķūņus un, acis neuzmezdami kuļammašīnai, kavējās pie arkliem un ecēšām. Viņiem bija laika vai cik izstaigāt arī labības klētis un piestāt graudu apcirkņiem. Viņi iegāja staļļos un paplikšķināja zirgu platās muguras, izdzina vistas no auzu silēm un, istabās ienākuši, vēl nebija pārtraukuši runas par mākslīgiem mēsliem, timotiņa sēklām, ziemas rudzu spirgtiem asniem.

Rudenī viņi bija runājuši par graudu ražu un cūku kaušanu, ziemā par tālajiem mežiem, malku, nošautu zaķi, bet nu, izdzirdušas sēklas vārdu, arī sievas, svētku maizes cepdamas, atradā brīdi pagriezt galvas uz logu pusi.

Aiz logiem plētās sniega nogulētas, ūdens straumju izvagotas puķu dobes, bija redzami pussatrunējuši un aplauzīti bezlapu stiebri. Zemē iesprausti mietiņi un greznuma oļi, straumju aizrauti, gulēja tālu viens no otra uz takām, kur melnoja pērnās ceriņu lapas. Vārīgie rožu krūmi vēl bija zem salmu segām.

Sakņu dārzi rādīja dažas, rudenī nenogrieztas kāpostu galvas vai dobes malā aizmirstu grozu, kas bija vēl pilns ar pārsalušiem, nu jau atkusušiem puvekļiem, ne burkāniem. Un tur, kur bērnu priekam bija mirdzējis sniega vīrs ar sprunguļa degunu, tagad lietus vairs tikai rībināja viņa skārda cepuri, dubļos mirka dūrainis.

Saimnieces kā atvainodamās teica savām pilsētas māsām: „Brīnumdzidrs debesu ūdens, bet, gribi vai negribi, liek ieraudzīt visas āra nekārtības. Patiesi, nav vairs tālu rakšanas un uzpošanas darbi."

Marija neredzēja darbus, neredzēja arī nekārtības. Viņas acis skraidīja gar žogu, meklēja Ženes apstādīto spraugu un domās bija pie Edmunda Gaura.

Svētku rītā Putnu mamma nepārbrauca. Meitas atviegloti nopūtās, gulšņāja, ēda, atraugājās, aizbrida uz kūti un atkal ēda un gulšņāja. Puisis Krišus čīgāja ermoņikas, Naudiene vaidēja kaulu sāpi, Penduliene ar bērniem ieslēdzās ģimenīgai savrupībai, un Marija Putnu mammas daudzajās istabās bija viena. Viņa sarunājās ar neredzamo Gauru: „Jūs aizbrauksit. Un tajā vienīgajā vakarā es biju tik muļķīga, nemācēju runāt, nemācēju atbildēt. Jo es ilgāki domāju... es nezinu, man krūtīs ienākušas dīvainas nepatikas jūtas. Tās nāk no Rīgas... Manī ir it kā bailes kaut ko pazaudēt. Tas kas ir mans, un tomēr nav mans, aizies atkal cita īpašumā. Nē, es nezinu, man nav jūtām vārdu. Bet sirds ir greiza, un man nepatīk vārds Zenta. Nebrauciet uz Rīgu, lūdzu nebrauciet! Dažreiz domām esot balss, to varot dzirdēt atbalsojamies otra krūtīs. Tā reiz teica Beņģera kundze Putnu mammai. Vai jūs dzirdat? Bet varbūt jūsu balss skan manī?"

Marija klausījās. Viņa ilgojās Edmunda balss un vēlējās kaut arī pulkstenis mācētu runāt. „Dzeguze, priecīgus Atmodas svētkus! Taču atbildi, kūko!"

Nē, nekūkoja.

Citās mājās diena rītēja jautrāk. Mājinieki un ciemiņi sēdēja ap galdu, kam vidū istabas siltumā izdīdzētu zaļu asnu lizdiņā gulēja sarkanas un zilas olas, arī pavisam vienkāršas, sīpolu mizās vārītas. Un smaržoja ar kanēli un cukuru caurjauktā biezpiena maize un pīrāgi, kas visos svētkos bija goda vietas gardums — vienalga, ziemas skuja vai siltas vasaras meija, Jāņu siers vai rudens talkās zirņu bļoda.

(Turpinājums seko)

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 494 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1631
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7202, mājās RO 2-6824

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ADAS SLIMĪBAS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2238, Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās
8567 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7629, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Militiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. HE 5067
Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

Gen. V. ANDERSS
ARMIJA TRIMDĀ
Grāmata par poļu armijas cīņām un traģēdiju no 1939. g. līdz 1945. gadam ar tā laika politiskās frontes raksturojumu. Illustr. fotoattēliem un divkrāsu vietu kartēm.

„V. Andersa grāmata paver ieskatu daudzos drūmākajos Otrā pasaules kara notikumos. Divos lielos pretstatos rādīti Polijas likteņi. Poļu tautas varonīgā cīņa ar diviem varmācīgiem iebrucējiem. Rietumvalstu vadītāju dīvainais politiskais apmulsums un principu trūkums darījumos ar Maskavu... Katram latvietim, kas grib dziļāk ieskatīt Austrumeiropas ciešo likteņu saistību, šī grāmata var būt labs palīgs."
(Londonas Avīze Nr. 401, 29. 1. 54.)

„Grāmatā Armija Trimdā poļu ģenerālis, kas ir viena no redzamākajām trimdinieku personībām vispār, atstāsta savus piedzīvojumus no kara pirmās līdz pēdējai dienai. Izstaigājis gaŗus ceļus cauri vācu sakautai Polijai, Krievijas cietumiem, cauri Persijai, Irakai un Italijai, viņš, būdams kara laukā uzvarētājs, bet Rietumu politiķu divkosīgās spēles dēļ pievilts..."
(Latvija, Nr. 7, 13. 2. 54.)
Cena: ies. $2.80, broš.: $2.40
DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, aste, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
470 1-2 HUGHD AVE, WA 1-0368
Toronto

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-9032 un HU 8-7841

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-2088, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

GRĀMATAS VASARAS BRĪVLAIKAM

Latv. dzeju antoloģija Dzīvā dzeja, ies.	$8.00
Verner fon Heidenstam — Karolinieši, romāns, ies.	$3.80
Ad. Erss — Krusts ceļmalā, romāns, ies.	$4.00
H. Sobeks — Uzvara, sporta romāns, ies.	$2.80
A. Niedra — Kad mēness dilst, vēst. romāns, ies.	$3.60
M. Zeberiņš — Dvēseļu raudzītājs, ies.	$3.40
K. Raudive — Neredzamā gaisma, romāns	„ $3.90
A. Eglītis — Nesaule, dzejas	„ $3.60
V. Strēlerte — Gaismas tuksneši, dzejas	„ $2.75
J. Janševskis — Dzimtene, romāns, kopsējums	„ $5.30
Latviešu trimdas 10 gadi	„ $4.30
H. Hesse — Narciss un zelta mute, romāns	„ 2.60
H. Martinsons — Ceļš uz zvanu draudzi, romāns	„ $3.20
A. Žīds — Sievu skola	„ $2.60
P. Lagerkvists — Baraba	„ $2.40
G. Flobērs — Bovarī kundze	„ $3.20
Dz. Svifts — Gulivera ceļojumi	„ $3.20
R. Blaumanis — Kopotie raksti, kompl.	„ $18.00
K. Skalbe — Kopoti raksti, I — V	$4.50—$4.75
Ortegas-Y-Gasset — Meditācija par mīlestību	„ $3.35
J. Klīdzējs — Viņas un viņi	„ $3.35
Latvian Literature,	broš. $5.50
Latvian Literature,	ies. $6.70
Latgaļu dziesminieki dzeju antoloģija	„ $3.00
Alb. Sprūdžs — Daugavas vēji, stāsti un noveles	$2.80
Bokačo — Dekamerons, ies.	$5.80—7.00
Mancela sprediķi	$3.20
Ceļā uz Purgatoriju	$1.70
Bruņu kalps	$1.70
V. Dambergs — Sarakstīšanās	$2.40
O. Freivalds — Kurzemes cietoksnis II	$3.80
Il. Leimane — Kailā dzīvība	$3.80
Dr. H. Biezais — Kristiānisms un humānisms	$2.90
Dž. Kronins — Tiranns	$5.40
„ — Zvaigznes raugās lejup	$5.65
„ — Citadele	$3.60
I. Grebzde — Rudens negaiss, romāns	$2.80
S. Ziemelis — Džungļu mednieks	$3.00
Rabindranats Tagore — Gājputni — Zelta laiva	„ $2.10
„ — Lirika	„ $2.50
T. Celms — Tagadnes problēmas	„ $2.50
P. Dāle — Vērojumi un atziņas	„ $2.00
A. Franss — Silvestera Bonāra noziegums	$2.90
P. Ērmanis — Atmiņu vija	$2.84
K. Students — Ēnu spogulis	$1.70
A. Niedra — Rūžu Kristīne	$3.85
„ — Pie Azandas upes	$3.50
M. Vesterlinds — Nemirstīgais Mocarts	$3.50
Latviešu nerātnās anekdotes, luksa izdevums	$6.00
P. Aigars — Līgodama upe nesa	$2.80
Orvels — Dzīvnieku farma	$1.50
J. Veselis — Viesturs Varapoga, romāns	„ $2.50
A. Rubuļis — Ar nāvi uz Tu, romāns	„ $3.00
A. Šiņķis — Kurzemes cietoksnis I un II ā	$3.50
J. Sudrabiņš — Nīcības viesuļos (Volchova)	$2.90
Ingrida Vīksna — Mums jābrien jūrā	$3.20
Z. Lāgerlēva — Kristus leģendas	$4.00
F. G. Bengstons — Sarkanā odze	$4.50
J. Janševskis — Mežvidus ļaudis I un II	$6.50
K. Hamsuns — Mistērijas	$3.30
V. Molbergs — Likteņīgā liecība	$3.00
H. Budulis — Cilvēks dzīves spogulī	$2.75
V. Molbergs — Emigranti	$3.40
K. Hamsuns — Pāns	$3.00
P. Klāns — Rūsa, rom., ies.	$5.60
Ešots — Leģionāri	$1.50
Ģ. Salnais — Atvars	„ $2.20
J. Sārts — Pieviltie, broš.	$2.00
Lai atskan dziesmas	$4.00
A. Niedra — Anna Dzilna	$2.60
S. Hols — Oktobŗa diena	$3.00

ŽURNĀLI

Latvju Zeltene	$0.75
Ceļa zīmes	$1.20
Laikmets	$0.75
Modernie Rokdarbi I, II, III ā	$1.00

Adas izstrādājumi un keramika plašā izvēlē

T. Plivjē — Berlīne	$4.20
S. Salminene — Ilgais pavasaris	$3.40
M. Vētra — Mans baltais nams	$3.40
M. Vētra — Karaļa viesi	$3.40
E. Hemingvejs — Vecais vīrs un jūŗa	$2.00
H. Lācis — Toreiz, kad Latvija tapa	$2.00
J. Janševskis — Bandava IV	$2.50
V. Gheorghin — 25 stunda, romāns, ies.	$3.80
A. Kami — Mēris, romāns, ies.	$3.20
K. Hamsuns — Pa aizaugušām tekām	$2.10
A. Niedra — Trīs Cauņu sievas	$3.00
J. Veselis — Laimas mirdzumā, dzejas	$2.50
J. Veselis — Saules kapsētā, romāns	$2.50
Z. Mauriņa — Uguns gari	$1.60
K. Strazds — Nāves ielenkumā	$3.50
Iv. Kaija — Gaidas pirmā mīlestība, ies.	$2.50
„ broš.	$2.00
Iv. Kaija — II d. Atzīšanas ābols, ies.	$2.50
„ broš.	$2.00
Ž. Unāms — Melnā vara, broš.	$0.60
A. Gailīts — Tōms Nipernadijs, broš.	$3.20
A. Kivi — Septiņi brāļi, broš.	$1.90
Z. Lāgerleva — Portugaļes ķeizars, broš.	$1.90
S. Undsete — Kristīne Lavrāna meita	$8.50
K. Ieviņš — Putras Dauķis, broš. I, II	$5.40
Latvijas skatu albums	$6.50
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata, br.	$2.50
A. Gailīts — Skarbā jūŗa, broš.	$2.20
Z. Mauriņa — Cilvēces sargi, ies.	$3.50
„ — Pilsētas un cilvēki	$3.45
„ — Baltais ceļš	$2.30
„ — Dante	$2.60
„ — Traģiskais skaistums	$2.80
„ — Dzīves apliecinātāji	$2.30
A. Gailīts — Pāri bangainiem ūdeņiem, broš.	$1.80
Ž. Unāms — Laiku atspulgā, ies.	$2.00
„ broš.	$1.50
E. Kociņa — Dārzniece	$2.40
J. Akuraters — Pēteris Danga	$1.50
M. Bendrupe — Smieklīgais un viņa sirds	$1.50
A. Munte — Grāmata par San Mikēlu	$1.80
Ed. Rommels — Tuksneša velns	$3.30

GRĀMATAS BĒRNIEM

J. Širmaņa — Kriksis	$2.00
J. Širmaņa — Kriksis mežmājā	$2.50
J. Sviestiņa — Mana Tēvu zeme, rakstu izlase	$2.50
Usmas zēnu dēkas	$2.80
A. Brigadere — Anneles grāmata	ies. $3.50
E. Lange — Bērnu draugs	broš. $1.80
E. Zicāns — Vieglā gaita	$1.30
Valodiņa	broš. $1.00
M. Timma — Zelta atslēdziņa	ies. $3.50
Vecais abrinieks	$1.10
Andr. Niedra — Zemnieka dēls	ies. $1.00
A. Kronbergs — Zelta atslēdziņa, ābecīte	$1.50
Brāļu Grimmu pasakas, ies.	$4.25
Divkāršā Lotīte, ies.	$2.00
Langes — Ticības mācība	$3.40
V. Strēlerte — Zelta cirvītis	$2.00
A. Andersone — Augsim Latvijai	$1.25
J. Širmanis — Pīkstīte	$2.50
Valdis — Staburaga bērni	$3.30

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

NOTIS

Volfganga Dārziņa — Sonāta in F	$2.50
E. Dārziņa — Rezignācija un A. Jurjāna lūgšana	$1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis	$0.70
E. Melngaiļa — Solo dziesmas (31)	$2.00
Vīru koŗu I krājums (50)	$2.00
T. Ķeniņa — Kantāte, korim solistiem un ērģelēm	$1.50

KANADAS DV GRĀMATNĪCA
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Pasūtinot pa pastu, pasta izdevumi, sākot ar 10c

Aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

VĒL VIENS JAUNIEŠU EKSPLUATĀCIJAS CENTRS

„Laikr. Sov. Molodjež ievadrakstā: Jaunu zemju iegūšanai šogad no mūsu republikas aizbrauca 1500 jauniešu. Tagad sākusi attīstīties jauna patriotiska kustība: ar komjaunatnes ceļa zīmēm jaunieši brauc uz Kuibiševu, kur tiek celta Valsts elektriskā spēkstacija. Šis lielais pasākums pārdzīvo izšķirīgas dienas. Min. spēkstacija tautsaimniecībai ik gadus dos 11 miljardus kilovatstundu. Šogad jāpadara vairāk nekā agrāk: jāizrok 3 milj. kubikmetru zemes, jāieliek 3 milj. kub. metru dzelzs betona un jāiedzen 12.400 stabu. Kuibiševas VES ceļ visa valsts. Šogad turp jānosūta 16.000 strādnieku. Latvijas rep. komjaunatnei jādod 350 cilvēki. Komjaunatnes komitejas katru dienu saņem lūgumus, ar kuriem jaunieši pieteicas braukt uz Kuibiševu." Rīgas radiofona ziņojums 13. jūnijā.

Tātad latviešu komjaunatnei uz Kuibiševu piespiedu darbos „brīvprātīgi" jānosūta 350 jauniešu. Vai arī šinī gadījumā nebūs tāpat kā ar braucējiem uz nomadu stepēm Vidusāzijā? — Gala mērķi Āzijā sasniedza tikai apm. puse — pārējie pa ceļam „brīvprātīgi" pazuduši. Jaunatne sāk raut verdzības važas!

PRECU TRUKUMS

„...Staiceles ciema veikalos bieži var dzirdēt šādas sarunas: „Dodiet man paciņu tējas un divus gabaliņus ziepju". — „Tējas jau sen mums nav, bet pēc ziepēm jums vajadzēs braukt uz Aloju." Līdzīgu atbildi dzird pircēji, ja prasa zobu pulveri vai pastu, augu eļļu un daudzas citas preces. Šis rajons nav izņēmums. Veselā rindā citos lauku veik. šo preču pārdošanā ilgi nav bijis. Bet Alojas 7. un Salacgrīvas 9. veikalā no pārdošanas pazudusi pat sāls... Tirdzniecība ar būvmateriāliem organizēta tikai Alojā un pat ne lielajā centrā Salacgrīvā. Lauku iedzīvotājiem pēc naglām jābrauc 20 un pat vairāk km. Rajona veikalos trūkst dakšiņas, naži, vilnas krāsa. Vesela gada laikā diegus rajona veikalos pārdeva par paaugstinātām cenām. Cenu paaugstināšana ir kļuvusi parasta parādība..." (Sov. L. 6. 4. 55.)

Izsūtīšanas vietās: „Kustjanas apg. Belinska vārdā nasauktā pad. saimniecība iekārtojās uz klaja lauka. Veikalā nav ne sāls, ne petrolejas...

Radiščeva v. n. pad. saimniecībā: nauda mums ir, bet pašu nepieciešamāko nav kur pirkt. Brokastīs, pusdienās un vakariņās ir proso. Kauns rakstīt, bet pat sāls nav... Komendants Gurjevs vienmēr piedzēries, pārvaldnieks Kočkins par mums nerūpējas... (Komsom. Pravda 6. 5. 55.)

Strādnieku apkrāpšana. Varakļānu raj. rūpniecības kombināta riteņu un ragavu cechs atradās 30 km no rajona centra skaistā mežā, un cecha vad. Medvedjevs bija pilnīgs saimnieks. Kopš 1953. g. viņš uzrādīja, ka vedēji izpelna dienā ap 100 rub.... Patiesībā izrādījās, ka vedēji saņēmuši tikai 20 - 30 rub. dienā, bet pārējo piesavinājies Medvedjevs. (Sov. Latvija, 12. 3 55.)

Zeķu fabrika „Aurora" ik nedēļas saņem reklamācijas par slikto produkciju. Direkcija pieņēmusi speciālu juristu, kas mēnešiem tiesājas Ķijevā, Kaliningradā, Ivanovā, Ļvovā. Vairākus mēnešus fabrika tiesājās ar „Latodeždu" Rīgā, bet neko nesasniedza. Direktors Tarnovičs, galv. inž. Hodos, galv. mech. Oks skaita, ka fabrika strādā labi un lielās ar to sapulcēs. Nevajadzīgu materiālu sakrājušies par 2.664.000 rub., tara vien ir 35.000 rub. vērta. Sētā gul kaudze kūdras kopš 1948. g. No 814 zeķu mašīnām 144 stāv dīkā. Pārtērēti 2 milj. rub. valsts līdzekļu. 100 mašīnu stāv dīkā adatu trūkuma dēļ." (Sov. L. 18. 2. 55.)

KĀDA IZSKATĀS RIGA

Blakus Centrālajam grāmatu veikalam uz nama redzama uzkrāsota milzīga reklāma: A. Valtera un Rapas & Co grāmatu veikals." — Divos soļos no universālveikala liela reklāma aicina pirkt tikai Finkelštein koloniālpreces. — Dvinskas ielā 57 reklāma aicina apmeklēt J. Sadovska frizieŗa veikalu.

Rīgas pils. ispolkoma pr-ja v. Binetjans sevišķu vērību piešķir pagalmu sanitārajam stāvoklim. Par to divi plaši lēmumi.

M. Smilšu ielā 12 pie vārtiem mēslu kaudze, pagalmā nevar iekļūt. Sētniece Lapiņskaja taisnojas: „Ejiet ēdnīcā — tā viņu kaudze." Ēdnīcas direktore Smirnova: „Vainīga Namu pārvalde, kas apņēmās mēslus aizvest". Namu pārvaldnieka vietniece grāmatvede Šļāpina: „Neko nevaram panākt ar to ēdnīcu. Lieta nogājusi līdz milicijai." Milicijas 1. iec. pr-ka v. Ivanovs: „Nelaime ar sētniekiem un namu pārvaldniekiem. Daudzus pagalmus mēnešiem netīra. Mēs sodām. Bet ko dara rajona dzīvokļu pārv?." Kirova raj. dzīvokļu pārvaldē zeltītā rāmī redzams uzsaukums: „Nodrošiniet teicamu namu pārvalžu sanitāro stāvokli." Galv. inž. Smilga sāka savu stāstu: „Pie mums nav netīru pagalmu..." Kad lieta apstājās pie slavenās kaudzes M. Smilšu lielā 12, viņš atzinās: „Es te esmu jauns. Griezieties pilsētas Izp. komitejā pie biedra Binetjana.

Rīgas vecākājā bazniecā, kas celta pirms daudziem gadu simtiem, atrodas Glavtekstiltorga baze. Jumts līdzīgs sietam, ārējā fasāde visa nokritusi, sienas grūst kopā. Izkārtne pie durvīm norāda, ka par šī piemineķļa saglabāšanu atbild pilsētas izpildkomiteja. — (Sov L. 13. 4. 55.)

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. Krone-Balduma

ŠERBETI JEB PUSLEDUS

Šerbeti ir pusēti ledus maisījumi. Maisījumiem ņem ledus ūdeni ar dažādām garšas piedevām, kā: liķieri, mokka kafiju, olu dzeltenumus, pienu u.t.t. vai arī minēto piedevu kombinējumus.

Šerbetus var gatavot arī no auglīem, kā no svaigiem, tā konservētiem un auglu sulām. Atšķaldītos šķidrumus liek dažas stundas uz ledus.

Pilda augstās glāzēs, garnē ar putu krējumu, auglīem, šokolādi, atkarā no sagatavojuma veida.

Šerbetu glāzes pirms pildīšanas atvēsināmas.

LEDUS KAFIJA

1 ltr. pilnpiena, 60 gr. kafijas, 120 gr. cukura, ½ ltr. putu krējuma.

Samalto kafiju pārlej ar verdošu pienu. Izmaisa un atstāj uz plīts malas pusstundu. Tad izkāš caur samitrinātu drēbi, pieliek cukuru un maisa ūdens peldē, kamēr atdziest. Šķidrumu ielej saldējamā traukā un kad tas pussasalis, pilda 2/3 atvēsinātās glāzēs un garnē ar saldinātu putu krējumu. Pasniedz galdā ar salmiņu.

RĪGAS LEDUS KAFIJA

½ ltr. salda krējuma, 4 olu dzeltenumi, 150 gr. cukura, 80 gr. kafijas pupiņu, ¼ ltr. putu krējuma.

Samalto kafiju pārlej ar pusi no uzvārītā krējuma un atstāj pusstundu uz plīts malas, lai iesūcas pienā.

Olas dzeltenumu sakuļ ar cukuru un maisot pielej otru pusi uzvārītā krējuma. Kuļ ūdens peldē, līdz masa top bieza, tad atdzesē un maisot pievieno izkāsto kafijas krējumu. pilda saldējamā formā un noliek uz ledus. Pussasalušu pilda sagatavotās glāzēs un uzliek kaudzīti putu krējuma.

LUNA LEDUS KAFIJA

100 gr. kafijas pupiņu, 1 ltr. ūdens, 1/2 ltr. vaniļas saldējuma, ¼ - ½ litra putu krējuma.

Kafiju pagatavo, kā iepriekš minēts, un pilda ½ glāzēs. Katrā ieliek 2 ēd. kar. vaniļas saldējuma un uzliek kaudzīti saputota putu krējuma.

LEDUS ŠOKOLĀDE

200 gr. šokolādes, ¾ ltr. piena, ¼ ltr. ūdens, mazliet sāls, 1 tēj. kar. kartupeļmiltu, ½ ltr. putu krējuma.

Šokolādi izkausē un pielej verdošu pienu, pieliek sāli un uzvāra. Kartupeļmiltus atšķaida ar ūdeni un maisot pielej verdošam šķidrumam un uzvāra. Atdzesē un liek saldējamā traukā. Pussasalušu pilda sagatavotās glāzēs un uzliek kaudzīti putu krējuma.

KIRŠU ŠERBETS

1 ltr. citrona saldējuma, 400 gr. izlobītu kiršu, 1 tējas glāze kiršu liķiera, ¼ ltr. putu krējuma.

Citrona saldējumam, piejauc izlobītos kiršus un kiršu liķieri, pilda atvēsinātās glāzēs. Virsū uzliek kaudzīti putu krējuma un garnē ar kiršu ogām.

LEDUS ŠOKOLĀDE II

½ltr. salda krējuma vai piena, 200 gr. šokolādes, 4 olu dzeltenumi, ¼ ltr. putu krējuma, 50 gr. cukura.

Krējumu uzvāra un pieliek sarīveto šokolādi. Olas sakuļ ar cukuru un pamazām pielej šokolādes pienu. Kuļ ūdens peldē, kamēr sāk biezēt, tad kuļot atdzesē un liek saldējā-saldējamā traukā un tad pilda glāzēs un virsū liek kaudzīti putu krējuma.

LEDUS TĒJA

2 tēj. kar. melnās Ķīnas tējas, ½ citrona mizas, 75 gr. cukura, ½ ltr. piena, ¼ ltr. putu krējuma, 3 olu dzeltenumi.

Verdošu pienu pārlej tējai un sarīvētai citrona mizai. Atstāj laiciņu, lai iesūcas. Olu dzeltenumus sakuļ ar cukuru un maisot pielej uzvārīto un izkāsto šķidrumu. Kuļot atdzesē un liek uz ledus.

Ledus tēju pasniedz ar saputotu putu krējumu.

ROMAS LEDUS PUNŠS

1 ltr. citrona saldējuma ¼ pud. šampaniešа, 1 tējas glāze ruma.

Gatavam citrona saldējumam piejauc šampanieti un rumu. Pilda atvēsinātās glāzēs un tūdaļ pasniedz galdā.

BONNAS LEDUS PUNŠS

1ltr. citronu saldējuma, ½ tējas glāzes ruma, 1 tējas glāze šampaniešа, 4 olu dzeltenumi, ¼ ltr. putu krējuma, 150 gr. iecukurotas citrona mizas.

Citrona saldējumam piejauc saputotus olu dzeltenumus, rumu un šampanieti. Ieliek uz 15 minūtēm saldējumā traukā un tad pilda glāzēs. Virsū liek kaudzīti putu krējuma un garnē ar strēmelēs sagrieztām iecukurotām citrona mizām.

VENECIJAS LEDUS PUNŠS

1 ltr. vaniļas saldējuma, ½tējas glāzes kiršu liķiera, ½ glāzes konjaka, ¼ ltr. putu krējuma, ½ pac. vaniļas cukura, 50 gr. kokusa skaidiņu.

Vaniļas saldējumam piejauc liķieri un konjaku un pilda glāzēs. Virsū liek kaudzīti saputota putu krējuma. Garnē ar grauzdētām kokusriekstu skaidiņām.

SAULKRASTU PUNŠS

1 ltr. citrona saldējuma, 1 tējas glāze baltvīna, ½ pud. zelterūdens.

Gatavam citronu saldējumam piejauc vīnu un zelteri. Pilda augstās glāzēs un tūdaļ pasniedz galdā.

ZEMEŅU ŠERBETS I

400 gr. svaigu zemeņu biezeņa, 1 citrons, 200 gr. cukura, 1 ltr. piena, 2 olu baltumi.

Zemeņu biezenim piejauc citrona sulu un cukuru, maisa, kamēr izkūst. Pielej pienu un labi izmaisa. Iecilā saputotus olu baltumus un liek saldējamā traukā. Pussastingušu pilda augstās glāzēs un garnē ar veselām zemeņu ogām.

ZEMEŅU ŠERBETS II

1 ltr. zemeņu saldējuma, 1 tējas glāze baltvīna, 2 ēd. kar. kiršu liķiera.

Gatavam zemeņu saldējumam piejauc baltvīnu un liķieri. Pilda atvēsinātās augstās glāzēs un pasniedz galdā.

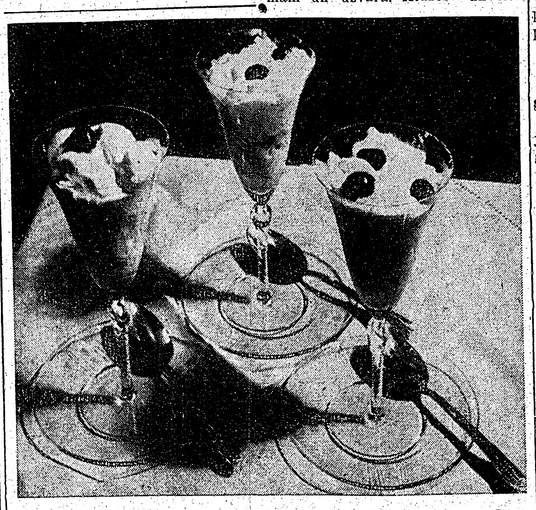

Kiršu šerbets Foto A. Jānītis

DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT.
greznā iesējumā
HENRICHA IBSENA
PĒRS GINTS
Grāmatas cena $4.80. Izsūtām arī uz pēcmaksu

Ziedi katram gadījumam
LOTUS puķu veikalā
802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto
Kanadas latviešu daiļamatnieku salons
LOTUS

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA
tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.
Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.
100% apmierinājums.
Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.
YANA FABRICS
698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.
Tel. EM 8-9527
Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

Jauns PĒTEŖA AIGARA romāns
LĪGODAMA UPE NESA
228 lpp. Vāku zīmējis JĒKABS STRAUPENIEKS
„Aigara romāns LĪGODAMA UPE NESA ar tautas dziesmas refrēnu kā motīvu notiek 1933. g. vasarā, un tā ārējā episkā skatuve ir kāda neliela kūrvieta, varbūt Baldone. Tā ir vasara, kad šķobās parlamentārās Latvijas stāvoklis, grūstīts kā no iekšas, tā ārienes — no lielo kaimiņu krievu un vācu pusslepeniem spēkiem. Šai fonā noris studenta Gudrupa un dejotājas metreses Krāsmates aizraujīga, kaut abiem ne jau pirmā mīlestības dēka..“
(Jānis Grīns, Latvija, 19. 2. 55.)
„Kas šai mīlestības stāstā ar laimīgām beigām ir tīkams, tas ir zināms vasarīgums, kas piepilda romāna atmosfairu, modinot atmiņas par Latvijas ainavu.“
(Jānis Rudzītis, Ceļa Zīmes 23. n-rā).
Cena: autora parakstītie eks. ar velt.: $3.20, ies. $2.80, broš. $2.40
DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

ADRESES MAIŅA
A. FLAUMS
pulksteņu, zelta un sudrablietu veikals — darbnīca
Darba laiks no 8.30-6 vak., sestdienās no 8.30-3
AR 1. JŪNIJU ATRODAS
88 RICHMOND ST. WEST
TORONTO EM 8-5790

LUNSKY
WA 1-3924
OPTIĶIS
470 College St.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

ŠOFERIS VAJADZĪGS
PASTĀVĪGAM DARBAM
Zvanīt
HA 5152, Toronto

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē
NINA KOCHS
145 DOWLING AVE, TORONTO,
Tel. LA 3437
Bagātīga izvēle — lētas cenas
(405)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Starp Yonge St. un Avenue Rd.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

JAUNĀ MĀJĀ izīrējams 2. stāvs — 2 istabas, virtuve un vannas istaba par $80.00 mēnesī, 20 Sedgevick Cres. (Kennedy Road un Eglinton). Apskatīt iespējams katrā laikā, izņemot sestdienas un svētdienas.
(409)

IZĪRĒJAMA mēbelēta vai nemēbelēta istaba Sunnyside raj. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

MĒBELĒTA istaba izdodama vienai vai divām personām. Uz vēlēšanos arī pansija. Parkošanas vai garāžas iespējas. Zvanīt MO 1640. (424)

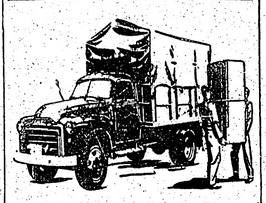
S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakaļpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

RŪSA $5.60
Drāmatisma piesātināts romāns, kuŗa darbība risinās uz Otrā pasaules kaŗa beigu chaotiskā fona
J. Sudrabiņa
NĪCĪBAS VIESUĻOS
$2.20
Atmiņu grāmata par cīņām Volchovā. 36 oriģināluzņēmumi no Volchovas.
Lielu apmēru romāni, saistoši līdz beidzamajai lapaspusei
A. Dž. Kronina
TIRANNS $5.40
ZVAIGZNES RAUGĀS
LEJUP $5.65
CITADELE $3.60
Bokačo
DEKAMERONS I $5.80
Lielā meistara (noveļu) 101 novele par cilvēku vājībām, mīlestību, veiklību, viltu, asprātību
Dž. Steinbeks
PAR PELĒM UN CILVĒKIEM $2.40
Spēcīgu kaislību romāns par diviem draugiem, tanī aizkartas vairākas problēmas
H. Biezais
KRISTIĀNISMS, NACIONĀLISMS, HUMĀNISMS $2.90
Grāmata par mūsdienu gara kultūras problēmām
J. Reitera
TĒVREIŽU KRĀJUMS
$2.20
Grezns faksimilizdevums 17. g.s. Piemērots reprezentācijas izdevums dāvināšanai svešatutiešiem
KANADAS PLAŠĀKAJĀ
DV
GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto
Pasūtinot no šiem izdevumiem pa pastu vismaz 3 grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE
TORONTO
pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:
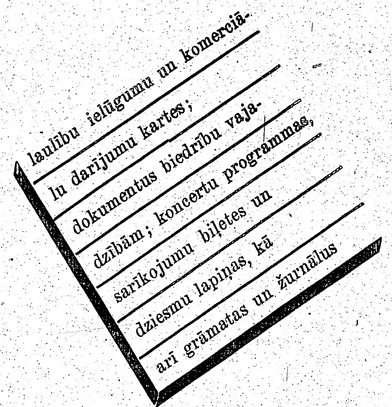

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar ilggadīgu praksi
Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron St., tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada
Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto 3 dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa

WM. BOLLAND REAL ESTATE
1130 COLLEGE ST., TORONTO, Tel. LL 3744
COLLEGE — DUFFERIN — 8 istabu ķieģeļu mūra māja, liels dārzs ar garāžu. Cena $13.800. Iemaksa $2.800.
RONCESVALLES — GARDEN — 8 istabu ķieģeļu mūra māja, ūdens-eļļas apkure. Cietkoka grīdas arī 3. stāvā. Visas lielas istabas. Cena $14.900. Iemaksa $3.000.
WOODBINE — DANFORTH — 5 istabu mūra bungalovs, Dārzs un garāža. Cena $10.800. Iemaksa $1.900.
ST. CLAIR — YONGE — 7 istabu divstāvu atsevišķa ķieģeļu mūra māja, divas garāžas, 2 vannas istabas, 2 virtuves, ūdens-eļļas apkure. Cena $16.500. Iemaksa $6.000.
Zvanīt V. MUKTAM LL 3744 vai LL 7606
Bez tam lūdzam tautiešus, kas vēlas pārdot savus īpašumus, vai kam ir saręžģījumi ar obligāciju pagarināšanu, sazināties ar mūsu firmas pārstāvi jūsu tautieti V. MUKTU vai nu rakstveidā vai telefoniski.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Betlemes baznīcā dievvārdi katru svētdien, plkst. 11.15.

10. jūlijā — māc. R. Zariņš,
17. jūlijā — māc. A. Ozols.
24. jūlijā — māc. R. Zariņš.
31. jūlijā — māc. K. Freimanis.
7. augustā — māc. K. Freimanis.
14. augustā — māc. A. Ozols.
21. augustā — māc. R. Zariņš, dievgalds.
28. augustā — vikārs.

Sv. Toma baznīcā, Bronksā vasaras dievkalpojumi būs tikai katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 9 rītā.

10. jūlijā un 14 augustā māc. A. Ozols.

Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, kā parasts, pl. 2 dienā, katra mēneša pirmajā un trešajā svētdienā:

17. jūlijā dievkalpojuma vietā izbraukums uz Hantingtonu.

7. un 21. augustā, māc. F. Treus.

Hempstedē, Metodistu baznīcā vasarā reizi mēnesī sestdienas vakaros: 23. jūlijā un 6. augustā pl. 6.00, māc. D. Grauds.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet jūlija, augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons Melvūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 10. jūlijā, plkst. 1 pp. Trīsvienības bazn. jaunatnes iesvēte ar dievgaldu.

Vellandā, 17. jūlijā, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnās, 17. jūlijā, plkst. 3 pp. Kristus bazn. draudzes 5 gadu pastāvēšanas dievkalpojums, māc. V. Šēfers un mācītāja viesis.

Londonā, 24. jūlijā, plkst. 9 rītā Trīsvienības baznīcā, dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

Piektdien, 8. jūlijā, plkst. 7.30 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carrick Ave.

Svētdien, 10. jūlijā, plkst. 2 dienā jauniešu iesvēte. Dziesmu lapiņas.

Ceturtdien, 14. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme 116 Hughson St. So.

Piektdien, 15. jūlijā, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme — mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Kičenerā, 10. jūlijā, plkst. 11.00 rītā Mateja ev.-lut. baznīcā dievkalpojums.

Hamiltonā, 17. jūlijā, plkst. 1.00 pp. iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu Jāņa (agr. Pāvila) ev.-lut. baznīcā.

24. jūlijā draudzes izbraukums.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton Svētdien, 17. jūlijā dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 24. jūlijā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Svētdien, 31. jūlijā dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

10. jūlijā, plkst. 2 pp. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

24. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis. Svētbrīdis Saulainē.

31. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā māc. A. Briedis.

Bramptonā, Latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 17. jūlijā, pl. 1.30 Grace United baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. E. Cauņe, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta. tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverē, Kitsilano lut. baznīcā. 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

Dievkalpojums 17. un 31. jūlijā plkst. 3 pp.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Kirklandleikā, svētdien, 10. jūlijā, plkst. 8.45 lut. baznīcā, dievkalpojums.

Virdžinjtaunā, svētdien, 10. jūlijā, plkst. 14. anglikāņu baznīcā, dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 10. jūlijā pl. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

10. jūlijā, plkst. 1.30 pp. dievkalpojums.

31. jūlijā, pl. 1.30 pp. kapu svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1.4218.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto notiks svētdien, š. g. 10. jūlijā, plkst. 11.30, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

R. BLAUMAŅA
KOPOTI RAKSTI
8., 9., 10. sējumi,
ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO

Frank Vass B.A.
ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt. 406
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

Prof. A. SPEKKE
LATVIA and the BALTIC PROBLEM
(Latvian Information Bureau, London) Sketch of recent history
Autors, pamatojoties uz pēdējo laiku publikācijām, rāda pašreizējo Baltijas jautājumu smagā un nopietnā Austrumeiropas jautājumu kompleksā
Cena: ies. $1.50, broš. $1.00
Prof. E. BLESSE
MŪSU VALODA SAVU VĒSTURISKO CĪŅU GAITĀS
Latviešu valodas cīņa pret vācu un krievu valodu ietekmi. Cena 50c
Dabūjamas visās latviešu grāmatnīcās
DABUJAMAS
DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgūdu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9860

KAS IR 'TOBOGGAN'?
„Toboggan“ ir indiāņu vārds, kas nozīmē ragaviņas; tās tiek gatavotas no plāniem dēļiem ar atliektu vienu galu. Slidināties no kalna lejā ar šīm ragaviņām ir patīkams sports kanadiešu bērniem — kā arī pieaugušajiem.
CARLING'S
THE CARLING BREWERIES LIMITED
Waterloo · Montreal · Toronto · Tecumseh
POPULĀRS KANADIEŠIEM

APKĀRT ZEMES LODEI

⓫ Traģiski noslēgušās vērsu cīņas Vista Alegre arēnā, kur kāds vērsis, pārlecot pāri aizsargu barjērai, caur atvērtām durvīm iekļuvis publikā. Tur viņš uzbrucis pirmajiem, kas gadījās ceļā, sabradājis 2 personas, vairākas ievainojis, līdz kamēr kādam no sargiem izdevies vērsi nošaut. Bet pirms tam kāda no sarga lodēm ļoti nopietni ievainojusi mazu meitenīti.

⓬ Nelaimju rindai auto sacīkstēs sogad pievienojusies vēl viena. Milānas - Taranto sacīkstēs motorbraucējiem trīs motociklisti nonāvēti un 4 ievainoti. Uzvarēja Bruno Francisci — italietis.

⓭ Pekingā ķīniešu universitātes piegriež lielu vērību senajām „mājas ārstēšanas" metodēm. Speciālos kursos pie universitātes pieaicināti arī ārzemju ārsti. Senās ķīniešu mājas ārstniecības metodes balstās uz 5 austrumnieku principiem, kur bez īpašas masāžas un psihoterapijas ietilpst arī īpatnas elpošanas technikas pielietošana — Či, kas tiek praktizēta kopš Konfūcija dienām.

⓮ Kāda četrpadsmit gadus veca italiešu princese, kuŗa savu kārtu iemantojusi no senčiem, atstāj savu dzimto pilsētu Itālijā, lai medus mēnesi pavadītu sava vīra grāfa Obrī Viljama Teldi sabiedrībā. Jaunās princeses vīrs ir 75 gadi vecs, filantrops, botanikas profesors un apmēram 11 miljonu dolaru īpašnieks. Jaunā un skaistā princese ar blondām gaŗām bizēm — Lidija Marija - Antouane Karačioli di Toronto 15 gadu veca kļūst tikai 15. jūlijā. Vecajam miljonāram pieder vairāki īpašumi kā Šveicē, tā arī Itālijā, un viņa pirmā sieva Elizabete Caruthers mirusi pirms 10 mēnešiem. Bērnu viņiem neesot bijis.

Kā vecais grāfs iepazinies ar jauno princesi, neesot zināms, bet stāstot, ka tas būšot laikam noticis, viņam, kā botanikas profesoram, lasot „zālītes". Kāzu ceremonija neesot bijis citu viesu, kā tikai abu laulāto piederīgie, pie kam ceremonija notikusi pilnīgi privāti. Pēc kāzām jaunais pāris steidzīgi atstājis Itāliju un devies uz Šveici — kalnos, pretim jaunai dzīvei. —

⓯ Mūža spaidu darbos notiesātais Ervīns Finks aizvests pie kāda ortopēda Potsdamas laukuma tuvumā, lai viņam pieliktu jaunu lieko kāju. Kad vecā, sabojātā kāja apmainīta pret jauno, viņš palūdzis atļauju aiziet uz tualeti. Iešana ar jauno kāju viņam tomēr veikusies tik labi, ka viņš paguvis nosteigties pa kāpnēm un iejaukties pūlī, pirms vēl sargi spējuši viņu satvert.

⓰ Traģisks laulību noslēgums noticis Benaresā. Sakarā ar senām tradicijām, līgavu segtās nestuvēs uz līgavaiņa māju nesuši 4 nesēji, kamēr pats līgavainis jājis aizmugurē zirgā. Karstums tai dienā sniedzies pāri 50 gradiem pēc C ēnā, un nelaimīgie nesēji ceļā dabūjuši gaļu no saules dūriena. Līgavainis nokāpis no zirga un atsedzis nestuvi, lai dotu jaunai līgavai padzerties, bet atradis, ka arī viņa mirusi no saules dūriena.

Prinča Edvarta sala — „Kanadas lielākā lauku saimniecība"

„Kanadas miljona akru saimniecība" ir piemērots nosaukums Prinča Edvarda salai. Šī mazā Kanadas province ir iežņaugta Sv. Labrenča jūras līča stūrī. Tās 100.000 iedzīvotāju gūst ražu kā no zemes, tā arī no jūras. Kaut gan sala pazīstama ar saviem lieliskiem lauksaimniecības un putnkopības ražojumiem, tai ir arī pastāvīga pārstrādājošā rūpniecība, kas gadā ražo produktus $23 miljonu vērtībā pret $22,4 miljoniem, ko dod lauksaimniecība.

Zivju rūpniecības ienākumi sasniedz gandrīz $3 miljonus gadā. Vēžu zveja dod galveno zvejniecības naudas ienākumu. Tāpat kā citas piejūras provinces, Prinča Edvarda salā izprot plašas tirdzniecības zvejas un zivju pārstrādāšanas lielo saimniecisko nozīmi.

Ir vēl kāda jūras raža, kuŗas iegūšanu veicina provinču valdības, tā ir Īrijas sūnu vākšana. Šo jūras nezāli augstu vērtē tāpēc, ka no tās iegūst vērtīgas ķīmiskas vielas.

1953. gadā Kanadas piekrastes iedzīvotāji savāca 10,5 miljonu mārciņu Īrijas sūnu apmēram ceturtdaļmiljona dolaru vērtībā. Konstruktori strādā, lai izveidotu mēchanisku darba rīku šo augu ražas novākšanai. Šie augi aug starp zemūdens kintīm.

Sala var lepoties ar visvairāk sazarotu un augsti kvalificētu lauksaimniecību visā Kanadā.

Bez augstvērtīgiem piena produktiem (apgalvo, ka tur neesot lielopu tuberkulozes un Banga sērgas), arī aitkopība pieaug, bet vēl nav sasniegusi pilnīgu jaudu kā ražošanā, tā ražoto produktu izvērtēšanā.

Salinieki, meklējot uzlabošanas iespējas, ir izdarījuši vairākus krustojumus. Šie pinkaiņi tagad uztur divas vilnas vērptuves un austuves, kas ražo gultas segas.

No citām rūpnīcām jāmin lauksaimniecības un zvejas produktu konservu rūpnīcas, kondensētā piena ražotavas, mākslīgo mēslu fabrikas, kā arī mašīnu, jūras kuģu mašīnu, piederumu un kuģu būvniecības rūpnīcas. CS

VĀCU ĶEIZARU PILS DĀRGLIETU LIKTENIS

Kuŗš Vācijas DP laikos nokļuva Tannusa kalnājos, zinās, varbūt, Kronbergas pilī, ko cēla priekšpēdējā vācu ķeizara atraitne. Kopš 1919. gada pils tika lietota vienīgi ķeizaru mākslas — vērtību uzglabāšanai. Kad 1945. gada pavasarī amerikāņi pilī nolēma ierīkot virsnieku atpūtas namu, par tās komandantu iecēla ASV sieviešu palīgdienesta kapteini Veroniku Nauši, kuŗai bija pieredze viesnīcu vadībā Kalifornijā. Drīz pēc tam zināms, ka no pils sāk pazust vācu ķeizarienes vēsturiskās kollekcijas, sasniedza pat britu karalnamu, un karalis Džordžs 6. atsūtīja uz Kronbergu savu archivāru glābt vēl glābjamo, jo pilī atradās arī britu karalienes Viktorijas un viņas vīra Alberta vēstules, rakstītas vācu ķeizarienei, kuŗa pēc izcelsmes britu princese. Kad kapteine Naše atteicās sadarboties ar Vindzoras pils archīvāru, kuŗam bija līdzi pat sabiedroto virspavēlnieka ģenerāļa Eizenhauera raksts, briti kasti ar savu valdnieku vēstulēm ieguva, pilī iekļūstot pa logu. Kapteines Našes likstas sākās, kad viņas „draugs" ASV armijas personālšefs Frankfurtē plkv. Djurants vienu otru reizi to draudzīgi piekāva, pēc kam viņa meklēja remdināt bēdas vīnā. Kad pils vīna pagrabi bija sausi, dzērienu apgādniekam seržantam Karltonam izdevās atrast ne vien aizmūrētus jaunus vīna krājumus, bet arī kādu dārglietu sleptuvi, ko atlauza plkv. Djuranta, viņa drauga majora Vatsona un leitnanta Dēlera klātienē. Tur bija pasakainas vērtības, pēdējo krievu caru dāvanas vācu valdniecei, kāda Katrīnas 2. rota no retajiem Sibirijas ametistiem, angļu karaļnama brīnišķas veltes, neparasta lieluma pērles, dimantu kakla rotas ar 53 lieliem akmeņiem, smaragdi, safīri, visi mākslinieciskos zelta kalumos. Bīdamies no bumbu briesmām, vērtslietas Kronbergā vāci paslēpa 1944. gada oktobrī, pārvedot tās no Frankfurtes banku seifiem. Kapteine Naše vērtslietas paņēma savā pārziņā, un, kā vēlāk ASV karaspārziņā, un, kā vēlāk ASV karaspēka tiesā kāda kapt. Vatsona draudzene liecināja, Naše ar plkv. Djurantu, ķeizarienes gultā Fridrichhofas pilī esot spēlējušies ar mīrdzošām bagātībām, kas bijušas jau izlauztas no kalumiem. Kad pils īpašniece par gadījumu ziņoja savai vedeklai Grieķijas princesei Sofijai, pēdējā uzsāka taujāšanu, kas apklusa armijas stābā Frankfurtē, kur plkv. Djurants kā nekā bija liels dūzis. Pulkvedis centīgi apbraukāja vai pus Eiropas, pārdodams daļu vērtslietu, dažus akmentiņus iemainīdams pret auto, citus kaut kur tikai viņam un Dievam zināmās vietās rūpīgi paslēpdams.

Visi princi un princeses nekā nespēja paveikt paņemto bagātību atdabūšanā, līdz par notikumu uzzināja kāds jauns amerikāņu architekts Harriss, kas ieinteresēts iztaujāja Hesenes grāfieni Margaretu un iegūto informāciju nosūtīja saviem draugiem — žurnālistiem uz Ameriku. Tikai tagad, kad ASV laikrakstos parādījās sensācionāli raksti ar brēcošiem virsrakstiem („ASV virsnieki zog vērtslietas"), sāka rīkoties arī uzraugiestādes — Pentagons izsūtīja armijas detektīvus, FBI savus ierēdņus. Kad plkv. D. uzzināja, ka nupat elles vārti viņam vaļā, viņš steigšus apprecēja gados vecāko kapteini, lai tā nodrošinātos pret viņas varbūtējo nelabvēlīgo liecību. ASV militārpolicija apcietināja Naši kādā Čikāgas viesnīcā, kur tā kopā ar plkv. D. pavadīja atvaļinājumu. Naše kļuva runīga tikai pēc melu detektora lietošanas, kam sekoja plkv. Djuranda un majora Vatsona apcietināšana. Plkv. D. pateica vietā, „tev — par tīrītāju! Tev! Tā ir šikāne no viņa puses! Bet ar to jau mums jāsamierinās! Kas mēs te esam? Tārpi, ko katrs min! Lai viņa ir mana māsa, bet to es saku — viņa ir pilnīgi nonākusi tā izsmiekla pavadā! Vai es šai mājā kaut ko varu teikt? Un pie tam es esmu vecākā māsa!"

„Teikt!" Bumerangs nicīgi izspieda caur zobiem, „tie te paši gudri! Un tad tikai uz izmantošanu! Liekas, ka viņa taisni vaktēt vaktē: kā es uz brītiņu apsēdīšos avīzi palasīt, iesmēķēt un atpūsties, tā sī būs tūlīt klāt — švāģerīt, vai tu man nepalīdzēsi traukus noslaucīt? Švāģerīt, vai tu neatnesīsi selerijus no veikala? — Skrien, ka tev lai mēle kaŗa laukā! Ēst nedod, bet kalpināt kalpina!„

Elektriskais skujamais apstāja dūkt, un vannas istabā uzbrīdi iestājās klusums. Taisnība lāgā nezināja, ko darīt. Lavīties projām? Ļaut manīt, ka sarunu dzirdējis? Bet tad atkal atskanēja Florentīnes balss, un viņš palika.

„Ar manu māsu jau vēl kaut kā varētu sadzīvot, bet viņš pats... kā tāds štrumbantfīrers iet te pa māju komandēdams! Padomā: vakar viņš man jautāja, vai es šam nevarot vakariņas padot! Bet tad es gan viņam pateicu!"

Atcerēdamies vakar no Florentīnes saņemto svētību, Taisnība gan iemiedza galvu plecos, bet tomēr nespēja atraut ausi.

„Jā, jā..." Bumerangs, muti mazgādams, sprauslāja un runāja, „prr... ššš... tā viņš... ššššss... prrr... ir... — paši sev paturējuši labo istabu, mūs... prrr... uzgrūda karstajos bēniņos apcepināt!"

Šī netaisnība Taisnībai dziļi iedūra sirdī: labu gribēdami, viņi svaiņiem bija atdevuši savu gulamo un paši tagad mitinājās dzīvojamā istabā — un te nu bija pateicība! Bet lai viņu netur par muļķi! Ja jau radī tā par viņu domāja, lai tad arī iet, kā teic, par visu naudu!

„Ielaiž!" viņš sāka dūrēm daužīt vannas istabas durvis. „vai laidīs iekšā! Atraduši mītiņa telpu!"

„Tu dzirdi! Margod! Tu dzirdi?" Florentīnes balss uztraukumā bija uzskrūvējusies par daudz augsti, un tagad atgādināja kaut ko no kaķa brēkšanas, kad tam kāds pastiprāk uzkāpj uz astes, „pat parunāties **mēs te vairs nedrīkstam!** Pēdējo vārdu te uzvaktē!"

„Laukā! Laukā!" Taisnība bija iekļuvis sajūsmā. „Citiem arī jātiek iekšā!"

„Ak laukā?!" Bumerangs draudoši pacēla balsi, „Nekā, švāģerīt, nebūs! Pats tu mums atvēdavidu atsūtīji, ka rūpēsies un gādāsi — gādā nu! Pats rakstīji un soļīji, ka mūs neatstāsi — neatstāj nu!"

„Kas tevi grib atstāt?" Taisnības balss nobrauca dažas oktavas zemāk, „bet laid tak citus arī kādreiz vannas istabā!"

„Tu nepalaidies, Margod! Tu pasaki viņam rikšīgi!" Florentīne skaļi čukstēja un mācīja savu dzīves laimi, „Pat muti nomazgāt viņš mums vairs nenovēl!"

Grūti pareģot, kas šai gigantiskajā principu cīņā būtu uzvarējis — cietokšņa, t. i. vannas istabas aizstāvji vai apšaudzējs, ja no apakšas stāva nebūtu atskanējusi Viktorijas sidrabainā balstiņa:

„Āntī Florentain! Āntī Florentain! Tas sēlsmens ar naiļoniem atnācis!

Brīdi vannas istabā bija klusums, ko pārtrauca tikai dažādu sieviškīgu drēbes gabalu švīkstēšana un švirkstēšana, un Florentīnes balss, kas komandēja Bumerangu:

„Tak padod man to tajliņu! Ko tu stāvi kā sabojājies motocikls? Neredzi, ka man jāsteidzas?!"

Tad nobrakšķēja durvju krampītis, un Florentīne, puķotajam rīta svārkam plandot, aizdrāzās Taisnībam gaŗām kā apvainota taisnības dieviete.

Paliekot aci acī ar Bumerangu, Taisnībam niknums tā kā saplaka: vīriešu cilvēki — par ko viņiem plēsties?

„Nu jā..., viņš taisnodamies runāja — pa daļai it kā pats sev stāstīdams, pa daļai it kā Bumerangu mierinādams, „tā viņš, redzi ir — kā par nelaimi mums te viena pati vien tā vannas istaba... un kad vairākiem satrāpās tā iešana vienā reizē..."

„Ak nu! Ko nu par to!" arī Bumerangam līdz ar Florentīnes aiziešanu stāvoklis vairs neizlikās tāds, ka pie labas gribas nevarētu atrast, tā sakot, bazi pamiera sarunām, „kad jau cilvēkam steiga, tad jau paskrien arī kāds ātrāks vārds... kā man pat uz kuģa..."

Un Bumerangs sāka gaŗi un pamatīgi stāstīt savus piedzīvojumus uz kuģa, braucienā pāri jūrai.

PIE VANNAS ISTABAS DURVĪM

Sarunu noklausījies Augusts Nopūta, attēlus zīmējusi Zete Palete

Bumerangi mita Taisnību mājā nu jau trešo nedēļu. Pirmā nedēļa bija aizgājusi ļoti ātri, jo kā vienmēr, tā otriem bija jāpārstāsta pēdējo gadu pieredzējumi un jāpalielās. Bumerangi centās pierādīt, ka braukdami no Vāczemes uz Jauno Pasauli, viņi pēdējās labā nesuši smagu upuri un atteikušies no kultūras, gara gaismas un neskaitamām dzīves ērtībām. Taisnība centās nepalikt iepakaļus un apgalvoja, ka pasaulē nav otras tik brīvas, bagātas un letiņiem piemērotas zemes kā šī. Lai nevienam tomēr nerastas šaubas par runātāja nacionālo stāju, visi slavinājumi parasti tika noslēgti mazliet klusinātā balsī, pa pusei pievērot acis un ļaujot vieglai nopūtai izlauzties pār asā sāpju līnijā sakniebtām lūpām:

„Jā, jā... un tomēr... lai cik labi un jauki... nav... nav tas, kas mūsu pašu zilie sili un dzimtenes tāles... nav... nav tas..."

Neskatoties uz uzskatu vienveidību, t.s. principiālas dabas jautājumos, tuvo radu attiekšmēs ilgā kopdzīve nelielā dzīves telpā sāka radīt spraigumu. Šākumā tas bija samērā mazs, bet nedēļām aizejot, pieauga. Tā piem., plaši izrunājušies un bez ievērojamām grūtībām vienojušies jautājumā par Ķīnas pārvaldīšanas noteikumiem pēc Trešā pasaules kaŗa, svaiņi saskrējās par tādām lietām kā: kas paēdēmis aso nazi?

Lielāku, bez maz vairs nelabojamu lūzumu tomēr gandrīz radīja kāda Bumerangu saruna, ko Taisnība sestdienas rītā nejauši noklausījās pie vannas istabas durvīm rindā stāvēdams. Bumerangi tur bija kaut kā ielavījušies pirms viņa, un tagad abi darbojās, ka siltais ūdens vien šļakšķēja. Cik no skaņām varēja noprast, Florentīne savus zobus bija izņēmusi un pašreiz dūšīgi tīrīja, bet Margods ar Taisnības elektrisko skujamo apstrādāja savus rugājus.

„To es tev sāku", zobu trūkums Florentīnes izrunai piešķīra maigāku, kaut arī reizēm svilpošu nokrāsu, „ilgi ess te vaiss nepalīkšu. Tāda kopā csīvošana bojā man neffus. Vai tā kāda csīve? Nauda issiet un klāt nenāk. Kāpēc višs tev nepalīč dabūt darbu?"

„Kā ne? Slimnīcā jau sagādāja — par tīrītāju!" Bumeranga balsī jaucās īgnums ar nicināšanu.

„Par tīrītāju!" Florentīnes zobi, cik jaužams, bija atkal parastajā

„Jā, jā..." Bumerangs, muti mazgādams, sprauslāja un runāja, „prr... ššš... tā viņš... ššššss... prrr... ir... — paši sev paturējuši labo istabu, mūs... prrr... uzgrūda karstajos bēniņos apcepināt!"

Šī netaisnība Taisnībai dziļi iedūra sirdī: labu gribēdami, viņi svaiņiem bija atdevuši savu gulamo un paši tagad mitinājās dzīvojamā istabā — un te nu bija pateicība! Bet lai viņu netur par muļķi! Ja jau radī tā par viņu domāja, lai tad arī iet, kā teic, par visu naudu!

„Ielaiž!" viņš sāka dūrēm daužīt vannas istabas durvis. „vai laidīs iekšā! Atraduši mītiņa telpu!"

„Tu dzirdi! Margod! Tu dzirdi?" Florentīnes balss uztraukumā bija uzskrūvējusies par daudz augsti, un tagad atgādināja kaut ko no kaķa brēkšanas, kad tam kāds pastiprāk uzkāpj uz astes, „pat parunāties **mēs te vairs nedrīkstam!** Pēdējo vārdu te uzvaktē!"

„Laukā! Laukā!" Taisnība bija iekļuvis sajūsmā. „Citiem arī jātiek iekšā!"

„Ak laukā?!" Bumerangs drau-

Un Bumerangs sāka gaŗi un pamatīgi stāstīt savus piedzīvojumus uz kuģa, braucienā pāri jūrai.

JAUNS AKADĒMIĶIS

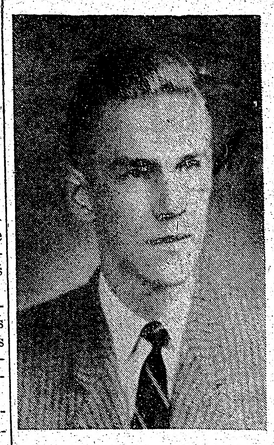

Jānis Hermanis Līvens ir pirmais latvietis, kuŗš saņēmis B. A. cum laude, nobeidzot Harvardas universitāti. Studijas viņš domā turpināt slavenajā mācību iestādē. Lai iegūtu B.A. gradu, viņam bija jānolieck eksāmeni par visiem četriem gadiem un jāuzraksta 100 lapu gaŗa disertācija par izvēlēto priekšmetu: Vācu okupācijas politika Latvijā 1941.—45.

50 VALSTIS RATIFICĒ JUŠAS GENOSIDA PAKTU

AN sesijas laikā Sanfrancisko Sīrijas pārstāvis iesniedza genosida konvencijas ratifikācijas dokumentu. Šī ratifikācija notika pēc Dr. R. Lemkina ierosinājuma, kas rūpējās par šīs konvencijas iedzīvināšanu jau vairāk kā 25 gadus. Valstu skaits, kas pievienojies konvencijai, tagad sasniedzis 50, to skaitā ir Padomju Savienība un tās satelīti, Rietumvācija un lielākā daļa Eiropas valstu. Tomēr konvencijai arvien vēl nav pievienojušās ASV. Apspiestās nācijas cer, ka pamatojoties uz šo konvenciju, kādreiz varētu pacelt jautājumu par genosidu aiz dzelzs priekškara.

UZVEDUMI MAPLE LEAF STADIONĀ TORONTO

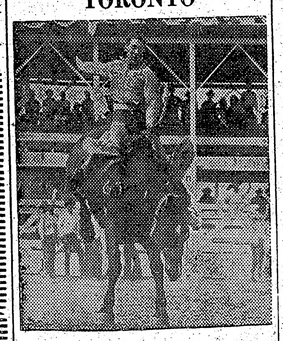

Crockett lomā Jimy Rogers, kas torontiešiem pazīstams no gadskārtējām jāšanas sacensībām, kā arī ar savu cirkus mākslu. Uzvedums turpināsies 4 dienas, sākot ar trešdienu, 6. jūlijā un beidzot ar 9. jūliju. Uzvedumi ik dienas sāksies plkst. 2,30 pp. un plkst. 8.15 vakarā. Visas 4 dienas un vakarus piedalīsies arī Jimy Rogers.

Pagājušo 5 gadu laikā šo Mežonīgo rietumu uzvedumu noskatījās pāri par 5 milj. apmeklētāju.

Jimy Roger ar citiem kovbojiem, ap 200 kopskaitā, ir veiklākie jātnieki, virvju metēji un cirkus artisti. Trupā ir arī citi slaveni vīri no kovboju aprindām, kā Kenny Williams no Teksasas, kovbojs Roy Simpson ar brīnumzirgu Triger, Buck Ford — nēģeru čempions, un daudzi citi, kuŗiem godalgās vien tiks izmaksāts ap 5000 dol.

1000 dolaru balvu izmaksās ikvienam, kam būs drosme jāt mežonīgo bulli Big Syd 10 sekundes.

Būs arī vairāki citi slaveni uzvedumi, kā Morolez, kuŗā vīrs slidinās uz galvas ap 40 pēdu virs zemes, mēness gaismā „dejojošais ēzelis," Hannobals, kas tiks izšauts no lielgabala. Šelt uzskaitīti tikai daži priekšnesumi no lielā uzvedumu cikla.

DAVY CROCKETT jātnieki un slavenais cirkus tiks rādīti Maple Leaf stadionā no 6. jūlija līdz 9. jūlijam. Biļešu cenas pieaugušiem $1.25, bērniem 50c. Rezervētās vietās $2.00.

SEE! JIMMY ROGERS AS
DAVY CROCKETT
IN PERSON!
RIDING - ROPING - SHOOTING
MAPLE LEAF BALL PARK
SHOWS TWICE DAILY AT 2.30 & 8.15
JULY JULY
WED 6 to SAT 9

DAVY CROCKETT
RODEO
AND DAREDEVILS THRILL
CIRCUS
52 — BIG EVENTS — 52
SEE! Cowboys - Cowgirls Indians
SEE! Bucking Horses - Wild Bulls
SEE! Trick Riders' - Roman Riding
SEE! Man Shot From A Cannon
SUPERMAN
LEAPS HIS CAR OVER 5 CARS

$1000 TO YOU IF YOU CAN RIDE BIG SYD — THE BULL—FOR 10 SECONDS

ADULTS	KIDDIES	BOX SEATS	ALL TAX INC.
$1.25	.50	$2.00	

MAIL ORDERS TO MAPLE LEAF BALL PARK
This Is a Tremendous Show!

Par pazeminātu maksu
$1.25
KĀRĻA LAZDIŅA
B. Sc. (Com.)
SANSKRIT-LATVIAN WORDS
Interesanta un pamatota viela dziļām pārdomām par mūsu tūkstošiem gadu veco un ievērojamo pagātni.
Galvenie nodaļījumi:
Sociālā iekārta, Amati, Būvniecība, Zemkopība, Reliģija, Rīgas nosaukuma atrisinājums.
Grāmata saprotama arī angļu valodas nepratējiem.
Glīts izdevums, piemērots dāvināšanai
DABŪJAMA
DV KANADAS
GRĀMATNĪCĀ

JAUKĀS ATMIŅAS
LAZIENKI VARŠAVĀ

Patiešām Varšavas Lazenieku dārzi ir pierādījums par bijušiem slavas laikiem Polijā. Ķēniņa Staņislava Poniatovska iekārtoti 18. g. s. beigās, dārzi brīnišķīgi izveidoti — ar greznām mājām, teātriem; poļu varoņu pieminekļi ir novietoti koku ēnā.

Tepat trīs simtu gadu vecie Lazienku dārzi, ieskaitot pašu Varšavu, tagad ir svešas varas pārvaldīšanā un padoti šīs varas izdarībām. Tomēr tie pastāv arī tagad un atgādina Polijas brīvos laikus, kas atkal reiz nāks... ir pierādījums par vecajiem laikiem, par kuŗiem tik daudz patīkamu atmiņu.

Jūsu iepriecinājumam Izrunā BREDINGS

BRADING'S
Cincinnati Cream
BREWERY LIMITED · WINDSOR, ONTARIO

Otavā — Vindzorā — Montreālā — Hamiltonā